

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Perzów na lata 2021-2027

Spis treści

Wstęp.....	4
RODZIAŁ I. MERYTORYCZNE UZASADNIENIE OPRACOWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	5
1.1. Podstawa prawna Strategii	5
1.1.1. Dokumenty europejskie.....	5
1.1.2. Dokumenty krajowe	5
1.1.3. Dokumenty regionalne i lokalne	6
RODZIAŁ II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE.....	7
2.1. Charakterystyka Gminy.....	7
2.1.1. Położenie	7
2.1.2. Ludność	8
2.1.3. Oświata.....	10
2.1.4. Kultura i sport.....	10
2.1.5 Pomoc społeczna	12
2.1.6. Bezpieczeństwo publiczne i przeciwpożarowe	13
2.2. Kwestie społeczne	14
2.2.1. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu działania instytucji pomocy społecznej	14
2.2.2. Działania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez GOPS	15
2.2.3. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia w gminie Perzów. Przyczyny kwalifikujące do świadczeń z pomocy społecznej.....	17
2.2.4. Ubóstwo.....	18
2.2.5. Niepełnosprawność.....	19
2.2.6. Długotrwała lub ciężka choroba.....	20
2.2.7. Bezrobocie.....	21
2.2.8. Uzależnienia	22
2.2.9. Bezradność opiekuńczo- wychowawcza	25
2.2.10. Przemoc w rodzinie	27
2.2.10. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne	30

2.3. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu badań ankietowych mieszkańców gminy Perzów	32
2.3.1 Problemy społeczne występujące na terenie gminy Perzów	33
2.3.2. Problem uzależnień na terenie gminy Perzów	34
2.3.2. Problemy dzieci i młodzieży w Gminie Perzów	55
2.3.3. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu badań ankietowych sprzedawców napojów alkoholowych w gminie Perzów	83
2.4. Podsumowanie części diagnostycznej	92
2.4.1. Podsumowanie badań ankietowych	92
2.4.2. Analiza SWOT	96
RODZIAŁ III. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE PERZÓW NA LATA 2021-2027	99
3.1. Misja i prognoza zmian w zakresie objętym strategią	99
3.2. Realizacja strategii	101
3.2.1. Cele i kierunki działań	101
1. CEL STRATEGICZNY: Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i starszych.	101
2. CEL STRATEGICZNY: Rozwój systemu wsparcia rodzin zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.	102
3. CEL STRATEGICZNY: Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	104
4. CEL STRATEGICZNY: Dynamizacja rozwoju społeczeństwa obywatelskiego gminy	106
3.2.2. Monitoring i ewaluacja	107
3.2.3. Źródła finansowania	108
Spis wykresów	109
Spis tabel	113

Wstęp

Politykę społeczną zazwyczaj definiuje się, jako "działalność państwa, podmiotów samorządowych i pozarządowych organizacji zmierzająca do kształtowania odpowiednich warunków pracy i bytu, pożądaných struktur społecznych oraz stosunków społeczno-kulturowych, w których przy aktywności ludzi będzie możliwe zaspokojenie potrzeb społeczeństwa na poziomie możliwym w danym okresie"¹. Definicja ta wskazuje na główny cel polityki społecznej państwa - utrzymywanie rozwoju społecznego i gospodarczego.

Podstawowym dokumentem planistycznym w sferze polityki społecznej na poziomie lokalnym jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych. Strategia ta jest dokumentem określającym najważniejsze kierunki interwencji w stosunku do zdiagnozowanych problemów społecznych występujących na terenie gminy i wskazuje priorytetowe kierunki działań oraz wytyczne dla ich realizacji. Opracowanie Strategii jest punktem wyjścia do opracowania szczegółowych programów, których realizacja ma przyczynić się do rozwiązywania problemów społecznych oraz wyrównania szans społecznych mieszkańców gminy.

Artykuł 17 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 t.j.) nakłada na gminę obowiązek opracowania i realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Z kolei art. 16b wyżej wymienionej Ustawy określa kluczowe elementy, które powinna zawierać strategia rozwiązywania problemów społecznych w gminie. Dokument ten powinien składać się w szczególności z:

1. diagnozy sytuacji społecznej gminy,
2. prognozy zmian w zakresie objętym strategią,
3. określenia:
 - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
 - b) kierunków niezbędnych działań,
 - c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - d) wskaźników realizacji działań.

Niniejsza Strategia została opracowana na lata 2021-2027.

¹ K. Loranty, *Bezpieczeństwo społeczne Rzeczypospolitej Polskiej*, Warszawa 2004, s. 98.

RODZIAŁ I. MERYTORYCZNE UZASADNIENIE OPRACOWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

1.1. Podstawa prawna Strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Perzów na lata 2021-2027 jest zgodna z dokumentami strategicznymi z zakresu polityki społecznej opracowanymi na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym. Poniżej zaprezentowano opis podstawowych dokumentów strategicznych stanowiących podstawę i punkt odniesienia do powstania niniejszej Strategii.

1.1.1. Dokumenty europejskie

Głównym programem społeczno-gospodarczym Unii Europejskiej jest Strategia Europa 2020. Jest to długookresowy program na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju. Podkreśla się w nim znaczenie współdziałania państw członkowskich na rzecz wychodzenia z kryzysu oraz wdrażania reform, w odpowiedzi na wyzwania związane z globalizacją, starzeniem się społeczeństw oraz rosnącą potrzebą racjonalnego wykorzystywania zasobów. W Strategii Europa 2020 wyodrębniono trzy priorytety:

- 1) wzrost inteligentny, czyli rozwój oparty na wiedzy i innowacjach,
- 2) wzrost zrównoważony, czyli transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywnie korzystającej z zasobów i konkurencyjnej,
- 3) wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu, wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną.

1.1.2. Dokumenty krajowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Perzów na lata 2021-2027 uwzględnia także zapisy następujących dokumentów krajowych:

- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030,
- Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020,
- Narodowy Program Zdrowia na lata 2016 – 2020,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020,
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego,
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego.

1.1.3. Dokumenty regionalne i lokalne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Perzów na lata 2021-2027 uwzględnia zapisy dokumentów regionalnych i lokalnych, takich jak:

- Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2030,
- Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2020-2024,
- Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2018-2020,
- Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Kępińskim na lata 2011-2020,
- Strategii Rozwoju Gminy Perzów na lata 2014-2020,
- Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Perzów na lata 2018-2021,
- Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Perzów na rok 2020.

RODZIAŁ II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE

2.1. Charakterystyka Gminy

2.1.1. Położenie

Gmina Perzów, to gmina wiejska należąca do powiatu kępińskiego. Położona jest w południowej części województwa wielkopolskiego. W zachodniej części gmina graniczy z województwem dolnośląskim – gminą Syców i gminą Dziadowa Kłoda, natomiast w południowej części z województwem opolskim – gminą Namysłów, od strony północnej gmina graniczy z gminą Kobyła Góra, powiat ostrzeszowski, województwo wielkopolskie, od strony południowej z gminami Bralin i Rychtal w powiecie kępińskim województwo wielkopolskie.

Rycina 1. Mapa Gminy Perzów

Gmina Perzów liczy 9 wsi sołeckich: Brzezie, Domasłów, Koza Wielka, Miechów, Perzów, Słupia pod Bralinem, Trębaczów, Turkoway, Zbyczyna. Gmina stanowi 12,4% powierzchni powiatu kępińskiego. Północną część gminy otaczają niewielkie wzniesienia tzw. „Gór kocich” z najwyższym punktem 220 m n.p.m.. Środkowa i południowa część gminy to nizinna (południowe krańce niziny wielkopolskiej) z przepływającymi przez nią Białą i Czarną Widawą.

Powierzchnia gminy Perzów to 7500 ha, z czego 6243 ha to użytki rolne, 696 ha to lasy, a 135 ha stanowią grunty pozostałe. Gmina ta jest terenem typowo rolniczym.

Gmina ta nie jest bogata w zasoby naturalne. Występują tu wyłącznie żwiry i piaski budowlane (w północnej i południowej części). Środkowa część gminy - wieś Perzów, Domasłów, Miechów cechują urodzajne ziemie pszenno- buraczane. W pozostałych miejscowościach, mimo gorszych klas, ziemie utrzymuje się w dobrej kondycji. Z rolnictwa utrzymuje się około 40 % mieszkańców gminy.

2.1.2. Ludność

Gminę Perzów na koniec 2019 roku zamieszkiwało 3878 mieszkańców, w tym 3734 mieszkańców stałych i 144 mieszkańców czasowych. Wśród stałych mieszkańców Gminę Perzów zamieszkiwało 1875 kobiet oraz 1859 mężczyzn.

Tabela 1. Statystyka stałych mieszkańców wg miejscowości w 2019 roku w tys. osób.

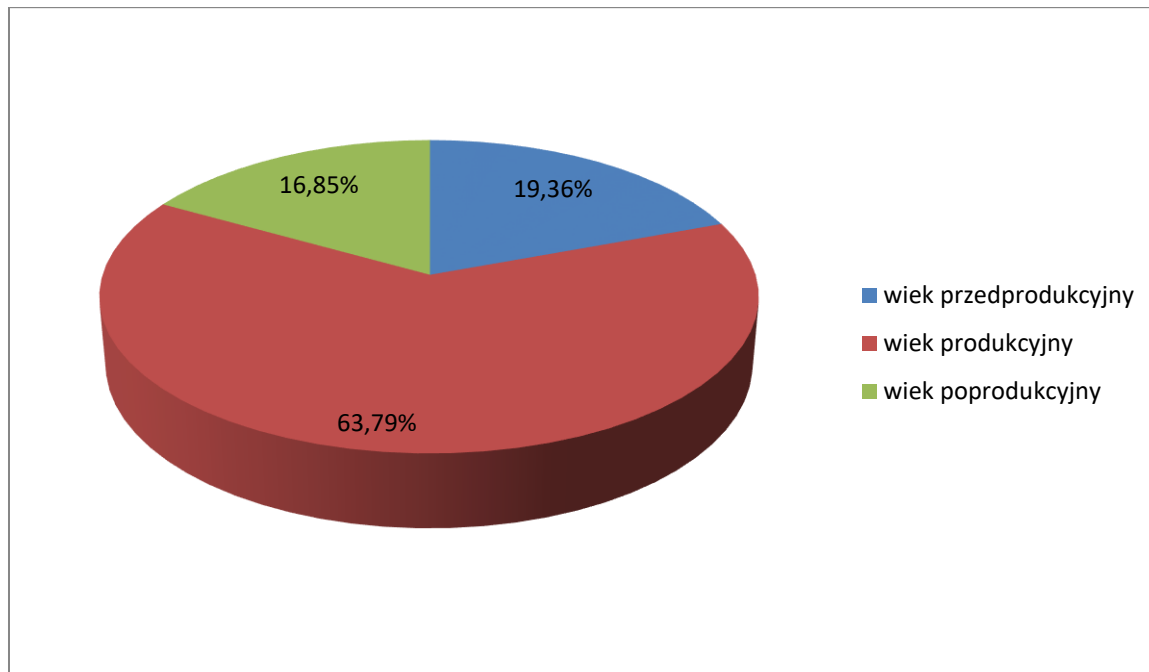
Miejscowość	Liczba stałych mieszkańców ogółem
Brzezie	54
Domasłów	318
Gęsia Górka	25
Koza Wielka	172
Ligota	49
Ludwiczyn	239
Miechów	410
Nieprosin	28
Perzów	891
Słupia pod Bralinem	336
Szczęście	24
Trębaczów	726
Turkowy	324
Zbuczyna	138
Gmina Perzów Ogółem	3734

Źródło: Raport o stanie Gminy Perzów w 2019 roku.

Analizując powyższe dane należy stwierdzić, że najbardziej zaludnionymi terenami są miejscowości Perzów oraz Trębaczów. Mieszkańcy Perzowa to 891 osób, co stanowi 24% mieszkańców całej Gminy. Natomiast mieszkańcy Trębaczowa to 726 osób, co stanowi 19%

wszystkich mieszkańców Gminy. Najmniej zaludnioną miejscowością jest Szczęście, gdzie zamieszkują 24 osoby.

Wykres 1. Ludność Gminy Perzów w rozbiciu na ekonomiczne grupy wiekowe.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z Raportu o stanie Gminy Perzów za rok 2019.

Odnosząc się do analizy zaprezentowanych powyżej danych, należy stwierdzić, że dominującą grupę ludności na terenie Gminy stanowią osoby w wieku produkcyjnym. Drugą pod względem liczebności grupę, stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym, zaś najmniejszą osoby w wieku poprodukcyjnym. Dane te dość jednoznacznie wskazują, że ludność zamieszkująca na terenie Gminy jest dość młodą społecznością.

Tabela 2. Struktura przyrostu naturalnego w gminie w 2019 r.

Urodzenia	32
Zgony	40
Przyrost naturalny	-8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Stanu Cywilnego.

Dane przedstawione w powyższej tabeli odnoszą się do struktury przyrostu naturalnego, który w Gminie Perzów na dzień 31.12.2019 wynosił -8. W 2019 roku narodziło się 16 dziewczynek oraz 16 chłopców, a także zmarło 16 kobiet oraz 24 mężczyzn.

2.1.3. Oświata

Na terenie Gminy Perzów w roku szkolnym 2018/2019 funkcjonowały trzy placówki oświatowe:

1. Zespół Szkół w Perzowie:

- a) Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Perzowie,
- b) Przedszkole Samorządowe w Perzowie,
- c) Oddział Przedszkolny w Turkowach.

2. Zespół Szkół w Trębaczowie:

- a) Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Trębaczowie,
- b) Przedszkole Samorządowe w Trębaczowie,
- c) Oddział Przedszkolny w Miechowie.

3. Publiczne Gimnazjum im. Henryka Sienkiewicza w Perzowie (do 31 sierpnia 2019 roku).

Do Szkoły Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Perzowie we wrześniu 2019r. uczęszczało 167 uczniów (klasy I –VIII), a do Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Trębaczowie w tym samym czasie uczęszczało 113 uczniów (klasy I-VIII). Natomiast do Publicznego Gimnazjum w Perzowie, które zostało zamknięte zgodnie z Reformą Systemu Oświaty z 2017 roku, w dniu 1 września 2018 roku uczęszczało 32 uczniów. Szkolnictwo ponadpodstawowe młodzieży z terenu Gminy Perzów realizowane jest najczęściej w miejscowości powiatowej Kępno.

2.1.4. Kultura i sport

Działalność kulturalna na terenie gminy Perzów obejmuje przede wszystkim przedsięwzięcia realizowane przez Urząd Gminy Perzów we współpracy Gminnym Ośrodkiem Kultury w Perzowie, Biblioteką Publiczną w Perzowie, placówkami oświatowymi, sołectwami oraz stowarzyszeniami działającymi na terenie gminy.

Wśród najważniejszych wydarzeń kulturalnych organizowanych i współorganizowanych w 2019 roku na terenie Gminy Perzów należy wymienić:

- 27 Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy
- Ferie zimowe 2019
- Dzień Babci I Dziadka. Spotkanie Noworoczne ZERiI
- Dzień Kobiet, Mężczyzn i Sołtysa – Włoski Wieczór
- Spektakle „Hity Niby Elity” „Biuro Matrymonialne”
- Spotkanie Wielkanocne
- Nocne Turnieje Piłki Nożnej
- II Uliczny Bieg Rodzinny „Z Białą-Czerwoną”
- Festyn Rodzinny
- Prezentacje teatralne dzieci i młodzieży – Perzów 2019
- Zawody Sportowo – Pożarnicze
- Dni Gminy Perzów 2019
- Wakacje
- Happy Bus
- Turniej Laser Tag
- Kino plenerowe
- Turniej Tenisa Ziemnego
- Konkurs „Mój roślinny album”
- Dożynki Gminne
- Biesiada Kół Gospodyń Wiejskich
- Gala „Witaj wolna Polsko!”
- Mikołajki
- Teatryk Mikołajkowy
- Konkurs na kartkę świąteczną
- Spotkanie opłatkowe

Na terenie Gminy Perzów funkcjonują również:

1. Biuletyn informacyjny Gminy Perzów i Towarzystwa Rozwoju Gminy Perzów „Perzowskie Wieści Gminne”- wydawany jest, co dwa miesiące w nakładzie 500

egzemplarzy i zawiera artykuły opisujące bieżące wydarzenia z terenu gminy Perzów, najważniejsze informacje dla mieszkańców.

2. Kluby sportowe:

- **Klub Karate Kaminari w Perzowie**- powstał w 2014 roku i w chwili obecnej zrzesza 76 karateków od 4 roku życia. Klub posiada kadrę zawodniczą, która reprezentuje barwy Perzowa na arenie krajowej i międzynarodowej biorąc udział w różnego rodzaju turniejach i seminariach. Stowarzyszenie „Klub Karate Kaminari Perzów” jako organizacja pozarządowa prowadzi wszechstronną działalność szkoleniową i edukacyjną angażując zarówno członków klubu jak i lokalną społeczność. Oprócz treningów karate organizujemy również pokazy karate, warsztaty, wyjazdy sportowo-edukacyjne, obozy sportowe/szkoleniowe, zajęcia z samoobrony i pierwszej pomocy oraz konsultacje treningowe/sparingi. Poprzez ruch staramy się propagować szeroko rozumianą profilaktykę prozdrowotną oraz zachęcać do aktywnego spędzania wolnego czasu.

- **LZS Pogoń Trębaczów** – lokalna drużyna piłki nożnej.

3. Zespoły folklorystyczne:

Zespół ludowy „Perzowianie”- od ponad 10 lat działa przy Gminnym Ośrodku Kultury w Perzowie. Członkowie grupy swoimi koncertami uświetniają wiele imprez. W repertuarze zespołu są zarówno świeckie jak i kościelne utwory, pieśni i piosenki patriotyczne, biesiadne oraz przyśpiewki. W uznaniu za wkład w propagowanie lokalnych tradycji i obrzędów ludowych wśród mieszkańców Wielkopolski oraz animację życia kulturalnego w Regionie, Zespół Śpiewaczy „Perzowianie” został wyróżniony odznaką honorową za zasługi dla Województwa Wielkopolskiego.

2.1.5 Pomoc społeczna

W Gminie Perzów w zakresie pomocy społecznej działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z siedzibą w Perzowie. Celem pomocy społecznej realizowanym przez Ośrodek jest umożliwienie osobom i rodzicom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Ośrodek Pomocy Społecznej podejmuje działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Zgodnie ze statutem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Perzowie Ośrodek realizuje zadania:

1) Z zakresu pomocy społecznej, w tym zadania własne gminy oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej,

2) Zadania administracji rządowej i samorządowej nałożone innymi ustawami oraz zadania wynikające z innych przepisów prawa w ramach zawartych umów i porozumień.

Zadania Ośrodka obejmują:

- 1) realizację zadań z zakresu pomocy społecznej,
- 2) realizację zadań z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 3) realizację zadań z zakresu świadczeń rodzinnych,
- 4) realizację zadań z zakresu dodatków mieszkaniowych,
- 5) realizację zadań z zakresu dodatków energetycznych,
- 6) realizację zadań w zakresie dożywiania,
- 7) realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 8) realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- 9) realizację zadań z zakresu ubezpieczeń społecznych i ubezpieczeń zdrowotnych,
- 10) realizację zadań z zakresu zasiłków dla opiekunów,
- 11) realizację zadań z zakresu pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- 12) realizację zadań z zakresu wspierania kobiet w ciąży i rodzin „za życiem”,
- 13) organizowanie wsparcia społecznego dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego,
- 14) współtworzenie i koordynacja w zakresie realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych,
- 15) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej,
- 16) realizacja innych zadań z zakresu pomocy społecznej a wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych,
- 17) realizacja innych zadań wynikających z przepisów prawa.

Przy realizacji zadań Ośrodek może współpracować na zasadzie partnerstwa z organizacjami społecznymi, stowarzyszeniami, fundacjami, kościołem katolickim i innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz innymi podmiotami.

2.1.6. Bezpieczeństwo publiczne i przeciwpożarowe

Bezpieczeństwo publiczne to ogół instrumentów służących ochronie ludności przed incydentami zakłócającymi funkcjonowanie obywateli w społeczeństwie zgodne z przyjętymi normami prawno-obyczajowymi.

Ochronę bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy zapewnia Komenda Powiatowa Policji w Kępnie. Nad bezpieczeństwem mieszkańców Gminy czuwa dwóch dzielnicowych, mających swoją siedzibę w Perzowie.

Na terenie Gminy Perzów działa 6 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej:

- OSP Perzów,
- OSP Trębaczów,
- OSP Turkowy,
- OSP Domasłów,
- OSP Miechów,
- OSP Słupia p/Bralinem.

Jednostki z Perzowa i Trębaczowa działają w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym.

2.2. Kwestie społeczne

2.2.1. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu działania instytucji pomocy społecznej

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa. Zadania pomocy społecznej są określone Ustawą z dnia 12 marca 2004 roku². Zgodnie z jej postanowieniem, głównym celem pomocy społecznej ma być umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie takich sytuacji życiowych, którym nie są w stanie podołać przy użyciu własnych środków, możliwości i uprawnień. Realizacja zadań została podzielona tutaj pomiędzy organy administracji publicznej. Ogólne zadania (strategiczne) związane z realizacją polityki społecznej wykonuje województwo. Powiat odpowiada za zadania o charakterze specjalistycznym. Z kolei gmina realizuje tzw. usługi podstawowe, czyli np. funkcjonowanie domów pomocy społecznej, ośrodków wychowawczych, pomoc rzeczowa, zasiłki docelowe przyznawane na zaspokojenie podstawowych potrzeb, udzielanie schronienia i posiłku, zasiłki na pokrycie wydatków powstałych w skutek zdarzeń losowych itd.

Na terenie gminy Perzów zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Perzowie. Na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej osobom i rodzinom udziela się świadczeń społecznych w szczególności z powodu:

1. ubóstwa,
2. sieroctwa,
3. bezdomności,
4. bezrobocia,
5. niepełnosprawności,
6. długotrwałej lub ciężkiej choroby,
7. przemocy w rodzinie,

² Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, (Dz. U. 2004 Nr 64, poz. 593 z późn. zm.).

- 7a. potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
8. potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
9. bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
10. (uchylony),
11. trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
12. trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
13. alkoholizmu lub narkomani,
14. zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej
15. klęski żywiołowej lub ekologicznej.

2.2.2. Działania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez GOPS

W 2017 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Perzowie udzielił pomocy i wsparcia 348 osobom, w 2018 roku 324 osobom, natomiast w 2019 roku 321 osobom. Z danych GOPS w Perzowie wynika, że liczba klientów zgłaszających się po różne formy pomocy w 2019 roku zmniejszyła się w stosunku do ubiegłego roku.

Tabela 3. Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych.

Rodzaj świadczenia	2017	2018	2019
Świadczenia pieniężne	74	83	52
Świadczenia niepieniężne	20	14	18
Świadczenia w postaci pracy socjalnej	254	227	252

W 2017 roku pracownicy GOPS w Perzowie przyznali 20 świadczeń niepieniężnych oraz 74 świadczeń pieniężnych dla potrzebujących mieszkańców. W 2018 roku liczba przyznanych świadczeń niepieniężnych zmalała do 14, a liczba świadczeń pieniężnych wzrosła do 83. Natomiast w roku 2019 nastąpił wzrost liczby osób korzystających ze świadczeń niepieniężnych (18) i spadek osób korzystających ze świadczeń pieniężnych -52 osoby.

W ramach zadań własnych Gminy Perzów w 2019 roku realizowano następujące zadania :

1. zasiłek stały otrzymało 7 osób (60 świadczeń) na ogólną kwotę 32 063,00 zł;

2. zasiłek okresowy otrzymały 2 rodziny (2 świadczenia) na ogólną kwotę 800,00 zł;
3. dożywiano 4 dzieci poprzez zakup posiłków, łącznie zakupiono 272 świadczenia, na ogólną kwotę 2216,00 zł.;
4. dożywiano jedną osobę dorosłą (w schronisku) 10 posiłków za 80,00 zł.;
5. schronienie zostało udzielone dwóm osobom: 370 świadczeń na kwotę 10.816 zł.;
6. usługi opiekuńcze świadczone były na rzecz 3 osób samotnych na kwotę 17.324,00 zł.- liczba świadczeń 1.130;
7. zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego: 2 osoby na kwotę 3.300,00 zł (2 świadczenia);
8. zasiłki celowe przyznano 23 osobom na kwotę 10.181,00 zł, z tego 10 osób otrzymało zasiłki celowe specjalne w ogólnej kwocie 4.014,00 zł.;

Na realizację w/w zadań własnych ogółem wykorzystano kwotę 76.680,00 zł. Świadczenia te przyznano łącznie 35 rodzinom i 36 osobom.

9. W 2019 roku Ośrodek ponosił koszty związane z odpłatnością za pobyt 8 osób w Domach Pomocy Społecznej, koszt udzielonych świadczeń wyniósł 147.540,00 zł.
10. Za 5 świadczeniobiorców Ośrodek Pomocy Społecznej opłacał składkę na ubezpieczenie zdrowotne. Łącznie opłacono 45 należnych składek na łączną 2.468,00 zł.

Poza tym w przypadku, gdy pracownik socjalny stwierdzi, iż zachodzi obawa iż przyznana pomoc może być wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem, pomoc finansowa przekazywana jest w formie rzeczowej np. umożliwienie podopiecznemu robienie zakupów w sklepie, zakup opału czy leków.

Praca socjalna

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Praca socjalna prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej, a także ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności. Praca socjalna powinna być realizowana przede wszystkim w ramach pomocy społecznej środowiskowej (w miejscu zamieszkania) oraz instytucjonalnej.

Praca socjalna obejmuje poradnictwo prawne, ekonomiczne, psychologiczne, pedagogiczne, a także pomoc w prawidłowym załatwieniu konkretnych trudnych spraw życiowych. Pracownicy socjalni stanowią podstawową kadre instytucji pomocy społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej poza realizacją świadczeń finansowych zajmuje się również właśnie szeroką pojętą pracą socjalną na rzecz osób potrzebujących. GOPS w Perzowie w 2019 roku w ramach pracy socjalnej udzielił pomocy 116 rodzinom (317 osób w rodzinach) w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej 83 rodzinom(251 osób w rodzinach). Z pomocy skorzystało 45 rodzin w dziećmi, 5 rodzin niepełnych oraz 14 rodzinemerytów i rencistów.

Wypłata dodatków mieszkaniowych

Do zadań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej należy również wypłata dodatków mieszkaniowych. Dodatki mieszkaniowe to świadczenia pieniężne wypłacone przez gminę osobom w trudnej sytuacji finansowej, służące dofinansowaniu do wydatków ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkaniowego W roku 2019 z tej formy pomocy skorzystały 2 rodziny na kwotę 2.380,00 zł. Dodatek energetyczny otrzymała 1 rodzina na ogólna kwotę 228,00 zł.

2.2.3. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia w gminie Perzów. Przyczyny kwalifikujące do świadczeń z pomocy społecznej

Analiza problemów osób korzystających z pomocy społecznej wskazuje na różnorodność potrzeb społecznych mieszkańców gminy Perzów dotyczących kwestii ubóstwa, braku zatrudnienia, problemów zdrowotnych (niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba), bezradność opiekuńczo-wychowawcza czy alkoholizm, które są silnie związane z poziomem życia mieszkańców. Najczęstszymi przyczynami kwalifikującymi do świadczeń z pomocy społecznej w gminie Perzów są niezmiennie od kilku lat: ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezrobocie, alkoholizm oraz bezradność opiekuńczo-wychowawcza

Tabela 4. Przyczyny przyznawania świadczeń pomocy społecznej przez GOPS w gminie Perzów w latach 2017-2019 (liczba osób/liczba rodzin).

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Niepełnosprawność	44/21	56/24	20/12
Bezrobocie	17/6	19/7	12/6
Osoby dotknięte klęską żywiołową	0/0	0/0	0/0
Ubóstwo	56/24	51/21	37/20
Bezradność opiekuńczo-	4/2	11/4	17/6

wychowawcza					
Osoby	dotknięte	długotrwałą	41/21	49/24	25/17
chorobą					
Alkoholizm			24/10	14/6	14/7
Inne			33/10	17/7	14/10
Ogółem			219/94	217/93	139/78

Przyczyny korzystania z pomocy społecznej pozostają niezmiennie. Warto jednak zaznaczyć, że w ciągu ostatnich trzech lat zmniejszyła się liczba rodzin oraz osób korzystających z pomocy społecznej. Mniej rodzin korzysta z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności, bezrobocia, ubóstwa, długotrwałej choroby, alkoholizmu. Natomiast więcej rodzin korzysta z pomocy z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej. Poniżej zaprezentowano hierarchię problemów i liczbę rodzin objętych pomocą GOPS w ostatnich trzech latach.

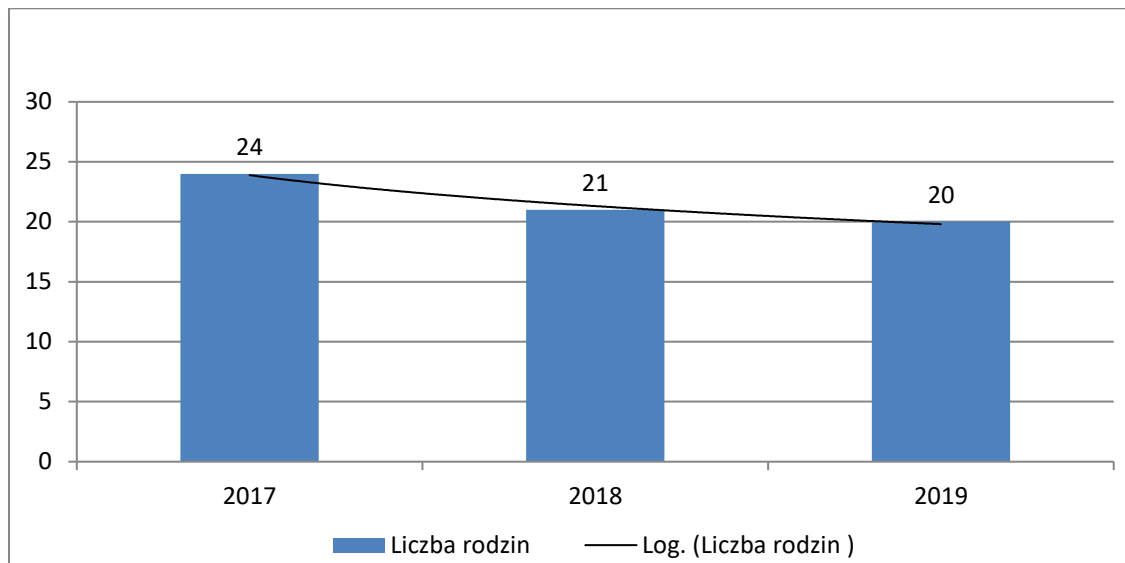
2.2.4. Ubóstwo

Ubóstwo określa się jako stan warunków bytowych uniemożliwiający zaspokajanie podstawowych potrzeb, funkcji życiowych. Przyczyny i konsekwencje ubóstwa często trudno od siebie oddzielić. Zarówno skutkiem jak i czynnikiem mogą być np. dezintegracja rodziny, rozwój przestępczości, marginalizacja, nierówny start dzieci i młodzieży, patologie społeczne czy niepełnosprawność.

Dodatkowo, nieodpowiednia działalność organów państwowych może zniechęcać do poprawy swojej sytuacji materialnej (np. płaca minimalna) czy też prowadzić do bierności i niezadności życiowej (system zasiłków i świadczeń) całych grup społecznych. Zagrożenie ubóstwem dotyczy zwłaszcza rodzin wielodzietnych i niepełnych, kręgów patologii społecznej, osoby niepełnosprawne, grupy mniejszościowe, ludzi posiadających niskie kwalifikacje zawodowe, migrantów, ludzi starych.

Problem ubóstwa był w 2019 roku najczęstszym z powodów udzielania pomocy socjalnej i wsparcia w gminie Perzów.

Wykres 2. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminie Perzów z powodu ubóstwa w latach 2017-2019.

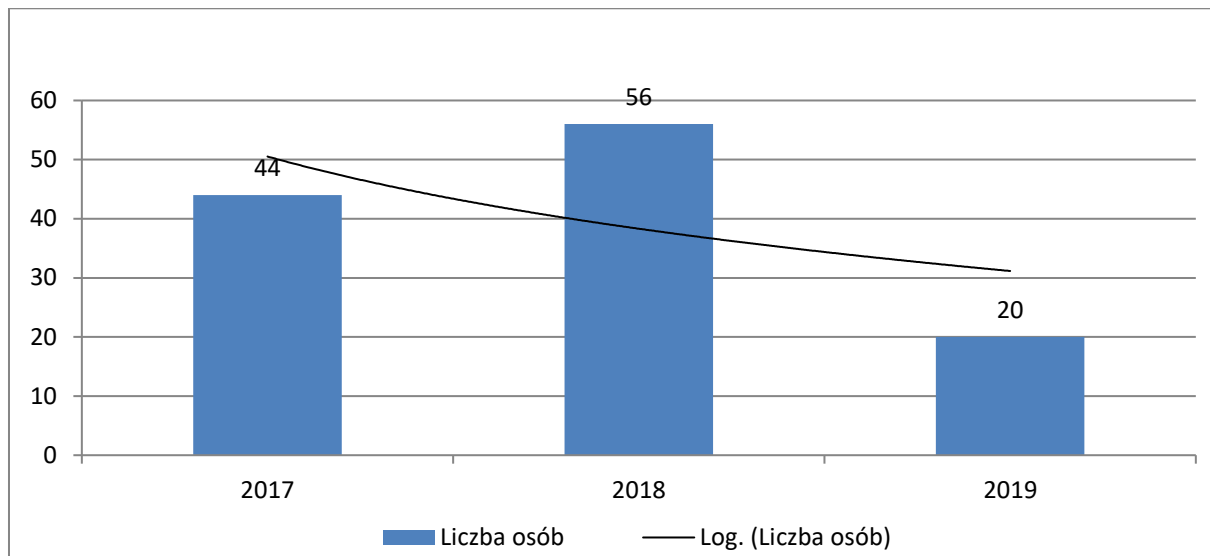
Dane GOPS w Perzowie wskazują, że w okresie ostatnich trzech lat obserwuje się spadek liczby rodzin korzystających w gminie z pomocy socjalnej z powodu ubóstwa. W 2017 roku z pomocy socjalnej z powodu ubóstwa korzystały 24 rodziny z terenu gminy. W 2018 roku była to liczba 21 rodzin, natomiast w 2019 – 20 rodzin.

Skala problemu ubóstwa w gminie Perzów ulega stopniowemu zmniejszeniu, niemniej jednak jest to nadal jeden z najważniejszych i najczęstszych powodów udzielania świadczeń socjalnych w gminie.

2.2.5. Niepełnosprawność

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych definiuje osoby niepełnosprawne, jako osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności zdolności do wykonywania pracy zawodowej. Osoby niepełnosprawne to również te, które uzyskały orzeczenie o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów oraz dzieci posiadające orzeczenie o niepełnosprawności przed ukończeniem 16 roku życia.

Wykres 3. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminie Perzów z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019.

W 2017 roku wśród ubiegających się o pomoc z powodu niepełnosprawności były 44 osoby, w 2018 roku - 56 osób, a w 2019 roku - 20 osób.

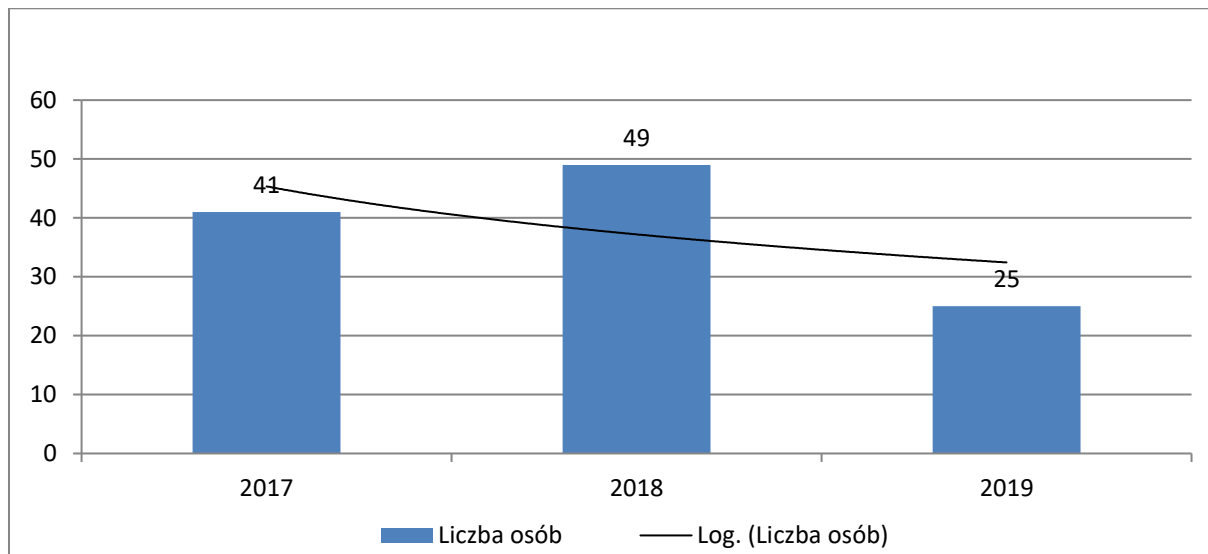
Niepełnosprawnej osobie pełnoletniej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy zgodnie z orzeczeniem ZUS lub legitymującej się orzeczeniem o znacznym albo umiarkowanym stopniu niepełnosprawności przysługuje zasiłek stały. Wysokość zasiłku stałego uzależniona jest od dochodów rodziny lub osoby samotnie gospodarującej i przysługuje w wysokości różnicy między kryterium dochodowym a dochodem osoby/rodziny.

2.2.6. Długotrwała lub ciężka choroba

Problem długotrwałej choroby dotyczy osób, które z powodu posiadanego schorzenia pozostają przez długi czas pod opieką lekarską, a choroba, na którą cierpią, często nie jest możliwa do całkowitego wyleczenia, a jedynie minimalizowane są jej objawy. Ciężka choroba natomiast to taka, która zagraża życiu człowieka.

Otrzymanie pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby jest uzależnione również od tego, w jakim stopniu posiadane schorzenie utrudnia życie wnioskodawcy. Uwzględniane są takie okoliczności jak: wydatki ponoszone w związku z zakupem leków, wydatki związane z wyjazdami do specjalistów, utrudnienie w podjęciu zatrudnienia.

Wykres 4. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w gminie Perzów z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2017-2019.

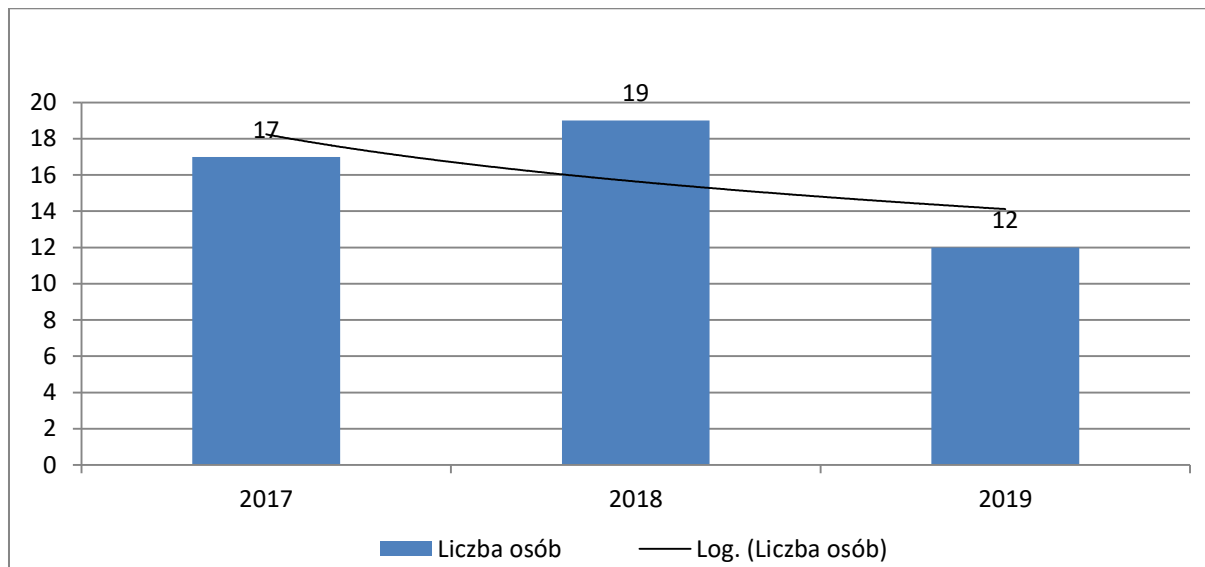
W 2017 roku w gminie Perzów wśród ubiegających się o pomoc z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby było 41 osób. W 2018 roku liczba ta wzrosła do 49 osób, a następnie w roku 2019 zmalała do 25 osób.

W Gminie Perzów skala pomocy z GOPS udzielonej z powodu przebiegu długotrwałej lub ciężkiej choroby klasyfikuje ten problem na trzecim miejscu.

2.2.7. Bezrobocie

Bezrobociem określa się stan, w którym część zasobów pracy w wieku produkcyjnym jest zdolna do pracy, poszukuje jej, ale nie znajduje zatrudnienia. Innymi słowami, to efekt nierównowagi pomiędzy podażą na pracę a jej popytem. Na bezrobocie mają wpływ dwa rodzaje czynników: płacowe i pozapłacowe. Pierwsze są mechanizmem regulacji rozmiaru bezrobocia płacą realną. Czynniki pozapłacowe natomiast ograniczają popyt na pracę (postęp technologiczny, niedorozwój instytucji przeciwdziałających bezrobociu, niedostatek środków finansowych, restrukturyzacja gospodarki) lub zwiększają jej podaż (niski poziom życia, wzrost demograficzny, polityka społeczno-gospodarcza państwa. Ten rodzaj zagrożenia społecznego niesie za sobą nie tylko negatywne konsekwencje dla osoby bezrobotnej pogarszając sytuację materialną, czy niekorzystnie wpływając na jej kapitał społeczny, ale także dla gospodarki kraju. Bezrobocie prowadzi do utraty produkcji, państwo zostaje obciążone finansowo, ponieważ następuje wzrost wydatków na świadczenia socjalne, a także słabnie kapitał ludzki.

Wykres 5. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w gminie Perzów z powodu bezrobocia w latach 2017-2019.

Dane GOPS w Perzowie wskazują, że w latach 2017-2019 obserwuje się nieznaczny wzrost, a następnie spadek liczby osób korzystających w gminie z pomocy społecznej z powodu bezrobocia. W 2017 roku udzielono pomocy i wsparcia z powodu bezrobocia 17 osobom w gminie. W 2018 roku było to już 19 osób, natomiast w 2019 roku – 12 osób.

Według stanu na 31 grudnia 2019 r. stopa bezrobocia w gminie Perzów wyniosła 1,6%. Stopa bezrobocia dla powiatu kępińskiego wynosiła 1,6%, dla województwa wlkp. 2,8%. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Perzów wynosiła 39, w tym 59% stanowiły kobiety, 41% mężczyźni. Udział długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby ludności wyniósł 21%.

Dane dotyczące problemu bezrobocia w gminie Perzów wskazują, że w ostatnich trzech latach zjawisko utrzymywało się na względnie stałym poziomie, niemniej jednak jest to nadal jeden z najważniejszych i najczęstszych powodów udzielania świadczeń socjalnych w gminie.

2.2.8. Uzależnienia

Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), uzależnienie to *psychiczny i fizyczny stan wynikający z interakcji między żywym organizmem a substancją chemiczną (do których należą: alkohol, narkotyki, nikotyna, leki) charakteryzujący się zmianami i innymi reakcjami takimi jak: konieczność przyjmowania danej substancji w sposób ciągły lub okresowy w celu doświadczenia jej wpływu na psychikę lub by uniknąć objawów towarzyszących odstawieniu substancji.*

Alkoholizm jest chorobą spowodowaną nadużywaniem napojów alkoholowych, z którą wiążą zarówno konsekwencje zdrowotne dla uzależnionej osoby, jak również stanowi ona problem socjalny i przyczynia się do występowania patologii społecznych. Zjawisko alkoholizmu jest ściśle powiązane z występowaniem przestępczości, wypadkami w pracy, wypadkami drogowymi. Nadużywanie alkoholu przez kogoś z rodziców osłabia więzi rodzinne i skutkuje występowaniem dysfunkcji w pełnieniu ról rodzicielskich, a także często jest przyczyną stosowania przemocy domowej.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii należy do zadań własnych gminy. W gminie Perzów działania te realizowane są poprzez Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii (opracowany corocznie).

Głównymi celami strategicznymi Programu na rok 2020 są:

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów społecznych.
2. Zmniejszenie rozmiarów problemów, które aktualnie występują.
3. Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia z już istniejącymi problemami.

Jako cele operacyjne programu wyznaczono:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkomanii.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego.
7. Ograniczenie spożycia napojów alkoholowych oraz dążenie do zmiany postaw i zachowań mieszkańców gminy w sytuacjach związanych z alkoholami.

Realizatorami Programu są:

1. Wójt Gminy.
2. Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii.
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
5. Partnerzy sprzyjający osiągnięciu celów Programu:
 - Rada Gminy;
 - Szkoły Podstawowe;
 - Policja;
 - Ośrodek zdrowia;
 - inne podmioty, którym zlecane są zadania Gminnego Programu.

Tabela 5. Pomoc Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Perzowie.

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Liczba rodzin ogółem	142	121	122
Rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów uzależnień	10	6	7

O pomoc do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Perzowie w 2017 roku zgłosiły się 142 rodziny, z czego 10 rodzin korzystało ze świadczeń z powodu problemów uzależnień. W 2018 roku z pomocy GOPS z powodu uzależnień korzystało 6 rodzin, natomiast w roku 2019 liczba ta wzrosła do 7 rodzin. Powyższe dane wskazują, że w gminie Perzów wzrasta problem uzależnień, a w związku z tym zapotrzebowanie rodzin na pomoc w zakresie radzenia sobie z nimi.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi inicjuje działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu oraz podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.

Tabela 6. Dane dot. osób kierowanych na leczenie odwykowe w gminie Perzów w latach 2017-2019.

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Ilość wniosków o leczenie odwykowe	4	2	3
Ilość zleceń wydanych przez biegłych sądowych	2	2	2
Ilość wniosków do sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego	2	2	0

W 2017 roku do leczenia odwykowego zostało zgłoszonych 8 osób, w 2018 roku liczba osób zgłoszonych do leczenia zmalała do 6, a w 2019 roku do 5. Powyższe dane wskazują, że w ciągu ostatnich trzech lat w gminie Perzów liczba osób kierowanych na leczenie odwykowe nieznacznie maleje.

W gminie Perzów działa Punkt Konsultacyjno-Terapeutyczny, który oferuje wiele form pomocy dla osób z problemem uzależnień, ich rodzin a także rodzin, które mają trudności wychowawcze. Zakres działań Punktu obejmuje:

- 1) diagnozowanie problemów uzależnienia i współuzależnienia,
- 2) diagnozowanie problemów wychowawczych u dzieci,
- 3) prowadzenie konsultacji z dziećmi z rodzin z problemem uzależnień i problemami wychowawczymi,
- 4) udzielanie pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym od alkoholu i narkotyków.

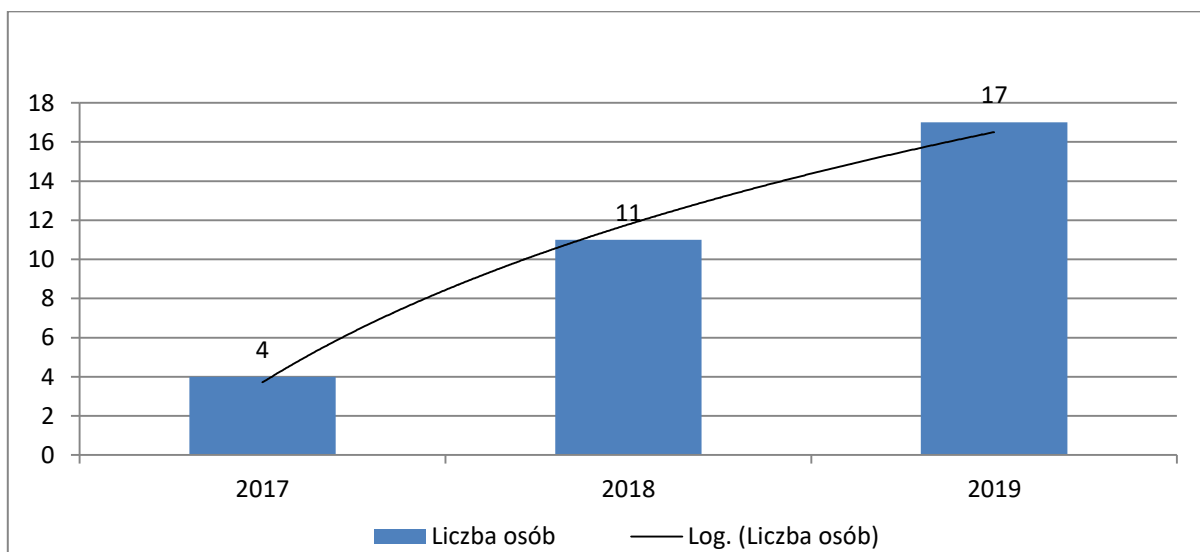
2.2.9. Bezradność opiekuńczo- wychowawcza

Rolą rodziny jest zapewnienie dziecku opieki oraz jego wychowanie w celu przygotowania dziecka do życia w społeczeństwie. Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka, w którym uczy się nawiązywać kontakty z innymi ludźmi i zdobywa pierwsze doświadczenia z dziedziny współżycia społecznego. Na środowisko rodzinne składają się: struktura rodziny, atmosfera wychowawcza w domu, warunki materialne i zdrowotne, stopień wykształcenia rodziców i ogólna struktura środowiska.

Rodzina jednak nie zawsze prawidłowo wykonuje powyższe zadania. Bezradność występować może w kwestii prowadzenia gospodarstwa domowego – problem z zapewnieniem żywności, odzieży, mieszkania itp. Bezradności tej nie należy jednak mylić z problemem posiadania przez rodzinę niewystarczających środków finansowych na zabezpieczenie tych potrzeb, gdyż w tym wypadku niezaspokojenie ich nie musi występować w parze z nieprawidłowym pełnieniem funkcji opiekuńczo-wychowawczych. O bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego powinno mówić się w odniesieniu do rodzin, które posiadają wystarczające środki finansowe na zabezpieczenie podstawowych potrzeb, lecz środkami tymi dysponują w nieodpowiedni sposób.

Nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny jest częstym powodem zaniedbywania przez dzieci nauki, nierealizowania obowiązku szkolnego, demoralizacji oraz niskiej samooceny. Brak specjalistycznego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi i ich wychowaniu powoduje potencjalne zagrożenie związane z koniecznością umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

Wykres 6. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminie Perzów z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej w latach 2017-2019.

W 2017 roku bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych w gminie Perzów stwierdzono w 4 rodzinach, w 2018 roku w 11 rodzinach, a w 2019 roku już w 17 rodzinach. Jak wynika z danych uzyskanych z GOPS w ostatnich dwóch latach problem znacząco rośnie.

Gmina zapewnia wsparcie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczych poprzez działania wspomagające rodziców, mających

problemy w wypełnianiu obowiązków rodzicielskich, tak, aby zapobiec doprowadzeniu do sytuacji, w której dziecko, ze względu na jego dobro, zostałyby umieszczone w opiece w pieczy zastępczej.

2.2.10. Przemoc w rodzinie

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie *przemoc w rodzinie (zwana także potocznie przemocą domową), to jednorazowe albo cyklicznie powtarzające się, umyślne działanie lub zaniechanie działań koniecznych do ochrony zdrowia i życia, naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, osoba pozostająca we wspólnym pożyciu), a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących narażające te osoby w szczególności na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.*

Wyróżnia się przemoc fizyczną (naruszenie nietykalności fizycznej), przemoc psychiczną (naruszenie godności osobistej), przemoc seksualną (naruszenie intymności), przemoc ekonomiczną (naruszenie własności) oraz zaniedbanie (naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich).

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań społecznych, grożących patologiami, w tym przemocą domową. W tym celu, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie utworzono Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Perzów na 2018-2021 rok. Program jest przeznaczony dla mieszkańców gminy, w szczególności rodzin i osób dotkniętych problemem przemocy oraz do pracowników instytucji zobligowanych do przeciwdziałania zjawisku przemocy.

Celem głównym programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc. Jako cele strategiczne wyznaczono:

1. Zapobieganie występowaniu przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości społecznej oraz ograniczanie zaburzeń życia społecznego związanych z występowaniem przemocy.
2. Zmniejszanie negatywnych następstw dla ofiar świadków występowania przemocy w rodzinie.
3. Zapobieganie stosowaniu przemocy w rodzinie.
4. Wspomaganie działalności instytucji stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów przemocy w rodzinie.
5. Dalsza realizacja zadań przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny.

Realizatorami Programu są podmioty działające w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- Wójt Gminy,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Dzielnicowi Policji Powiatowej w Kępnie pełniący służbę w Gminie Perzów,
- Szkoły i placówki oświatowe,
- Służba Zdrowia,
- Instytucje Kultury,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Organizacje pozarządowe,
- Kuratorska Służba Sądowa.

Na terenie Gminy Perzów przemoc w rodzinie najczęściej występuje w rodzinach najuboższych, jest powiązana z alkoholizmem, niskimi dochodami finansowymi na członka rodziny, niskim poziomem wykształcenia, a także z małą świadomością społeczną. Przypadki przemocy najczęściej odbywają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny. Ofiary przemocy najczęściej boją się, a często również wstydzą się mówić, o tym co je spotyka. Trudno jest im w tych sprawach zeznawać w sądzie i dlatego wolą, aby przemoc ta trwała. Tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie, poprzez zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom.

W przypadku podejrzenia, że w rodzinie występuje przemoc zakładana zostaje tzw. "Niebieska Karta".

Tabela 7. Wnioski sporządzone w związku z procedurą "Niebieskiej Karty".

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Sporządzono ogółem wniosków, w tym przez :	11	10	13
○ Ośrodek Pomocy Społecznej	2	1	1
○ Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0
○ Oświatę	0	0	2
○ Policję	9	9	9

W związku z procedurą „Niebieskie Karty” w 2017 roku sporządzono 11 wniosków, w tym 9 przez policję, a 2 przez GOPS. W 2018 roku zostało sporządzonych 10 wniosków, w tym 9 przez policję, a 1 przez GOPS, natomiast w roku 2019 sporządzono 13 wniosków, w tym 9 przez Policję, 2 przez instytucje oświaty oraz 1 przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Tabela 8. Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową wg danych z Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie.

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Liczba interwencji	16	12	15
Dotyczące przemocy w rodzinie	14	7	13
Liczba ofiar przemocy w rodzinie ogółem, w tym:	17	11	14
○ Kobiety	14	8	8
○ Mężczyźni	0	0	0
○ Małoletni do 13 r.ż.	2	2	2
○ Nieletni do 18 lat	1	1	2
Liczba sprawców przemocy domowej ogółem, w tym:	14	7	14
○ Kobiety	0	0	0
○ Mężczyźni	14	7	14

○ Nieletni	0	0	0
Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu ogółem, w tym:	13	6	12
○ Kobiety	0	0	0
○ Mężczyźni	13	6	12
○ Nieletni	0	0	0
Liczba dzieci obecnych podczas interwencji	8	5	6

Według danych uzyskanych z Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie na terenie gminy Perzów zdarzają się przypadki przemocy w rodzinie. Do ofiar przemocy w rodzinie najczęściej należą kobiety, natomiast sprawcami przemocy są mężczyźni, często pozostający pod wpływem alkoholu. W 2017 roku ofiarami przemocy domowej było 17 osób, w tym 14 kobiet i 3 osoby poniżej 18 roku życia. W 2018 roku ofiarami przemocy w rodzinie padło 8 kobiet i 3 osoby nieletnie od 18 roku życia (łącznie 11 osób), natomiast w roku 2019 przemocy domowej doznało 14 osób. Sprawcami przemocy w każdym przypadku byli mężczyźni, część z nich znajdowała się pod wpływem alkoholu.

Powyższe dane wskazują, że w gminie Perzów występuje zjawisko przemocy w rodzinie. Warto podkreślić, że sprawy dotyczące przemocy w rodzinie są sprawami trudnymi, dotyczącymi zamknięte środowiska rodzinne, skąd informacje rzadko przedostają się na zewnątrz. W bardzo wielu przypadkach poszkodowani nie zgłaszają incydentów przemocy domowej, nie chcą współpracować z Policją, a także z instytucjami działającymi na rzecz rodziny, w celu ukarania sprawcy przestępstwa, który jest przecież jednocześnie członkiem ich rodziny. Stąd dane dotyczące faktycznych ofiar i sprawców przemocy domowej mogą być niedoszacowane.

2.2.10. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne

Zgodnie z art. 50 Ustawy o pomocy społecznej, osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują: pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem.

Ośrodek pomocy społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, termin i miejsce świadczenia. Rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób zaburzonych psychicznie.

Rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych, kwalifikacje osób świadczących te usługi oraz warunki i tryb ustalania i pobierania opłat za specjalistyczne usługi świadczone osobom z zaburzeniami psychicznymi określa w drodze rozporządzenia minister właściwy ds. zabezpieczenia społecznego.

Osobom, które ze względu na wiek, chorobę, lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze świadczone w ośrodkach wsparcia, o których mowa w art. 51 ustawy. Ośrodki wsparcia są jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej dziennego pobytu. Mogą być w nich prowadzone miejsca całodobowe okresowego pobytu. Ośrodkiem wsparcia jest środowiskowy dom samopomocy dla osób zaburzonych psychicznie, dzienny dom pomocy społecznej, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, schronisko i dom dla bezdomnych oraz klub samopomocy.

Pracownicy GOPS wykonując pracę socjalną wspomagają osoby i rodziny wymagające pomocy w osiągnięciu możliwie pełnej aktywności społecznej i życiowej, współuczestniczą w organizacji wypoczynku dla dzieci i młodzieży, pomagają sporządzić pozwy do Sądu o przyznanie alimentów, rozwód czy separację, pomagają w wypełnianiu wniosków o ustalenie niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności, biorą udział w procesie zobowiązania osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia, przeprowadzają rozmowy wspierające, udzielają informacji, gdzie osoby lub rodziny mogą uzyskać pomoc, która nie leży w kompetencji Ośrodka, pomagają podopiecznym w uzyskaniu prawa do emerytury lub renty, przeprowadzają wywiady u dłużników alimentacyjnych oraz podejmują działania związane z ich aktywizacją zawodową, przeprowadzają wywiady alimentacyjne u

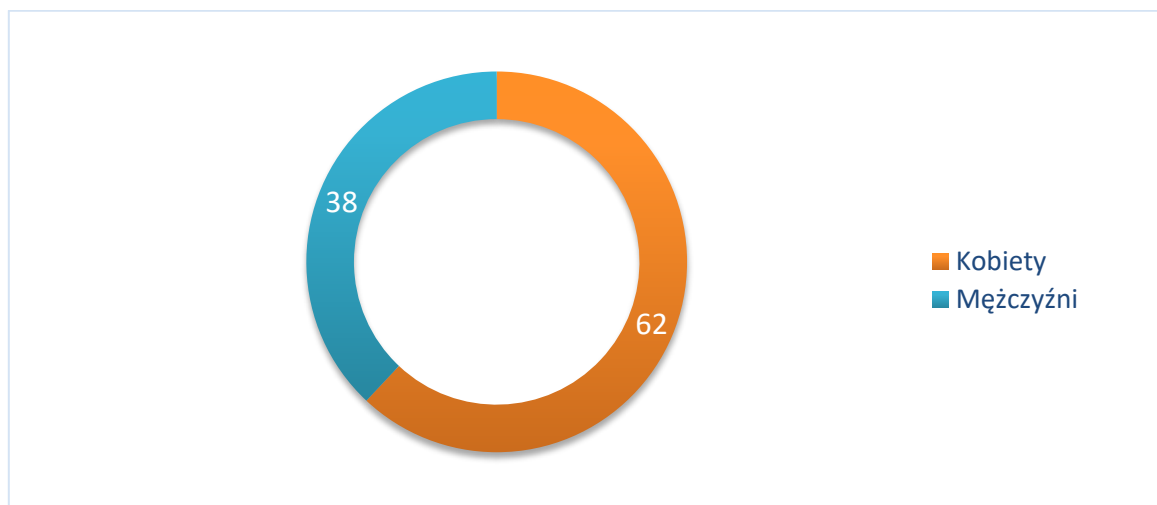
osób zobowiązanych do alimentacji, podejmują działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie itp.

2.3. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu badań ankietowych mieszkańców gminy Perzów

Jednym z głównych założeń niniejszej *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Perzów na lata 2021 - 2027* jest przedstawienie problemów występujących w społeczności lokalnej gminy Perzów oraz wskazanie kierunków ich rozwiązywania. Zdiagnozowanie problemów społecznych było możliwe poprzez przeprowadzenie badań wśród mieszkańców gminy.

Badania miały charakter ulicznej ankiety w formie papier-ołówek i obejmowały mieszkańców gminy Perzów, którzy ukończyli osiemnasty rok życia. Respondenci byli informowani o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości rezygnacji z badania w dowolnym momencie.

Wykres 7. Liczba respondentów biorących udział w badaniu.

W badaniu wzięło udział 100 osób, w tym 38 mężczyzn oraz 62 kobiety. Średnia wieku respondentów wyniosła 45 lat.

Celem badania była identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności obejmujących:

- postawy społeczne dotyczące problemów istotnych w środowisku lokalnym;
- problemy bezrobocia i lokalnego rynku pracy;
- zagadnienia związane z substancjami psychoaktywnymi, takimi jak narkotyki i dopalacze;

- zagadnienia związane ze spożywaniem alkoholu, postawami wobec alkoholu oraz problematyką uzależnienia;
- zagadnienia związane z uzależnieniem od papierosów oraz e-papierosów;
- zagadnienia związane z uzależnieniem od hazardu;
- zagadnienia związane z przemocą w rodzinie w tym przekonania dotyczące modelu wychowania dzieci i młodzieży w kontekście stosowania kar fizycznych;
- zagadnienia związane z cyberprzemocą oraz uzależnieniami od czynności związanych z nowymi technologiami.

2.3.1 Problemy społeczne występujące na terenie gminy Perzów

W pierwszej części badania przedstawiliśmy mieszkańcom listę dziewięciu problemów społecznych i poprosiliśmy o ocenę ich istotności w środowisku lokalnym. Przyjętą w tych badaniach miarą istotności różnych problemów społecznych jest odsetek respondentów, którzy wskazują dany problem jako bardzo istotny. Poniższa tabela przedstawia rozkład odpowiedzi uzyskanych w badaniu mieszkańców gminy Perzów.

W pierwszej części badania poprosiliśmy o ocenę ważności różnych problemów społecznych w środowisku lokalnym. Przyjętą w tych badaniach miarą ważności odmiennych problemów społecznych jest odsetek respondentów, którzy wskazują dany problem, jako bardzo ważny. Poniższa tabela przedstawia rozkład odpowiedzi uzyskanych w badaniu mieszkańców Gminy Perzów.

Tabela 9. Ocena ważności lokalnych problemów społecznych przez badanych mieszkańców.

Ocena ważności lokalnych problemów społecznych przez badanych mieszkańców				
Problem	Bardzo istotny	Raczej istotny	Raczej nieistotny	Zdecydowanie nieistotny
Zanieczyszczenie powietrza (smog)	25%	50%	25%	0%
Zanieczyszczenie wody	3%	40%	55%	2%
Zanieczyszczenie krajobrazu (zaśmiecenie)	11%	40%	48%	1%
Bezrobocie	4%	46%	42%	8%
Bieda, ubóstwo	3%	34%	56%	7%
Bezdomność	1%	26%	59%	14%
Wzrost przestępczości	3%	28%	59%	10%

Kryzys rodziny	2%	33%	55%	10%
Kryzys norm moralnych	1%	38%	50%	11%

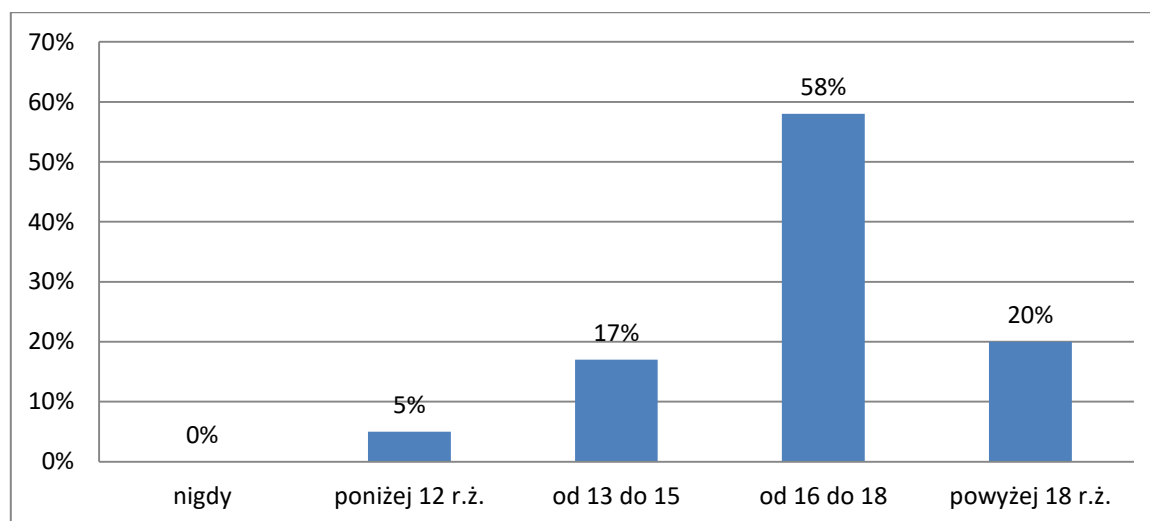
Najpoważniejszym problemem społecznym w opinii mieszkańców można uznać **zanieczyszczenie powietrza (smog) – łącznie 75%**³.

2.3.2. Problem uzależnień na terenie gminy Perzów

W przeprowadzonej ankiecie zbadano m. in. postawy i przekonania dorosłych mieszkańców Gminy Perzów na temat alkoholu.

Pierwszą z poruszanych kwestii był **wiek inicjacji alkoholowej**. **20%** osób deklaruje pierwsze spożycie alkoholu po osiągnięciu pełnoletności. Najwięcej, bo **58% badanych wskazało na wiek między 16 a 18 rokiem życia**; kolejne 17% - między 13 a 15 r.ż..

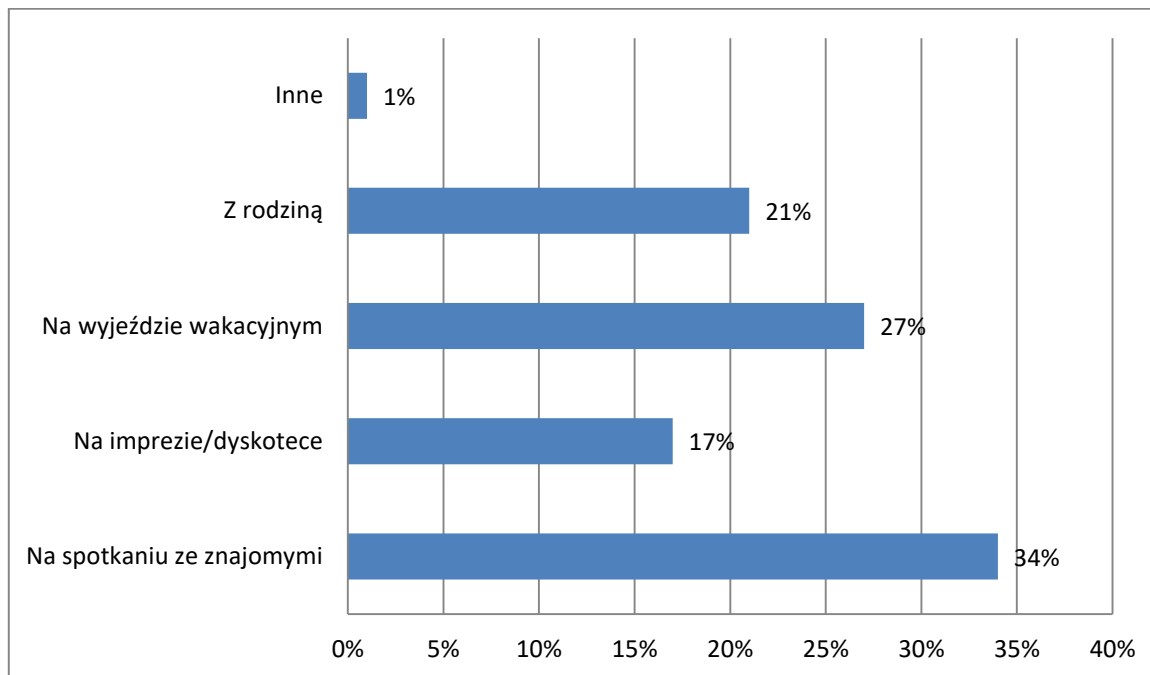
Wykres 8. Wiek inicjacji alkoholowej.

Najczęściej deklarowaną okolicznością inicjacji alkoholowej wśród mieszkańców jest **spotkanie ze znajomymi – 34%** oraz **wyjazd wakacyjny – 27%**.

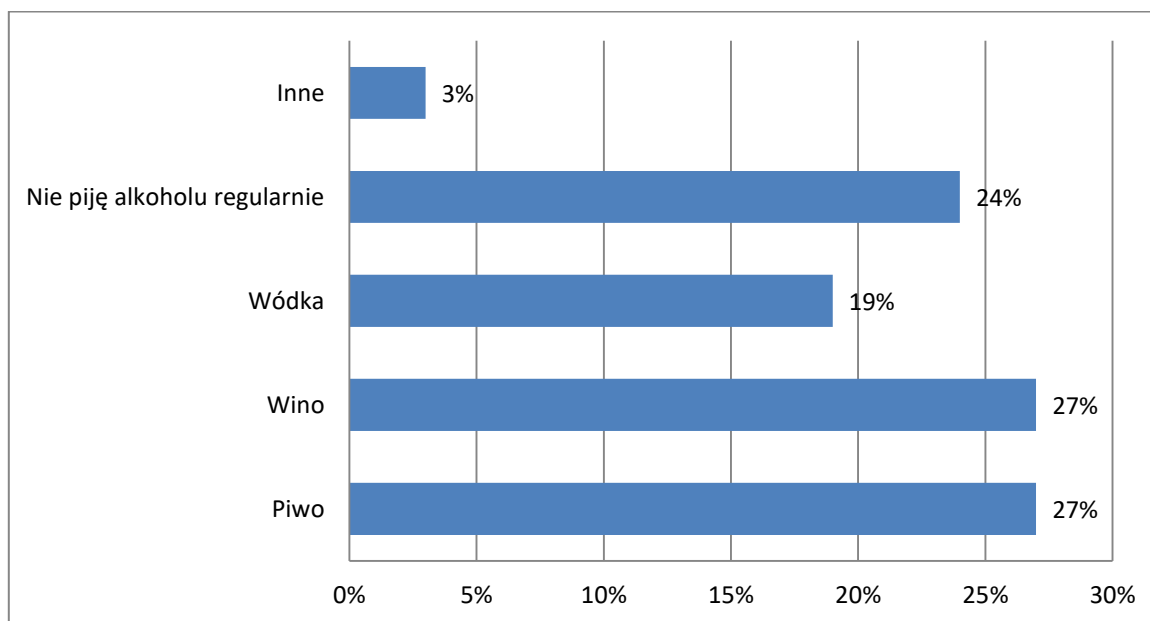
³ Sumy odpowiedzi: *bardzo istotny* i *raczej istotny*.

Wykres 9. Okoliczności inicjacji alkoholowej.

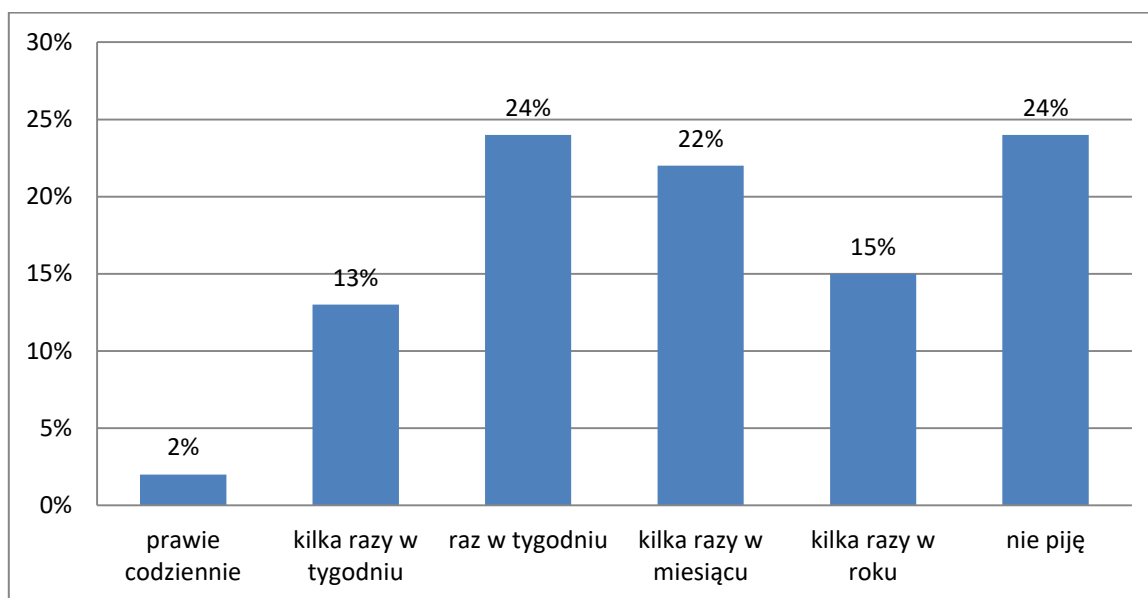
Następnie zapytaliśmy mieszkańców Gminy Perzów o rodzaj **najczęściej spożywanego przez nich alkoholu**. Najczęściej pojawiającą się odpowiedzią jest piwo (27%) oraz wino (27%). Część badanych mieszkańców najczęściej sięga po wódkę- 19%. Natomiast 24% badanych zadeklarowało, że nie spożywa alkoholu.

Wykres 10. Rodzaj spożywanego alkoholu.

Kolejną kwestią była **częstotliwość spożywania alkoholu**. 24% respondentów to osoby deklarujące **abstynencję**. Największa liczba badanych przyznała, że pije alkohol raz w tygodniu (24%), kilka razy w miesiącu (22%) oraz kilka razy w roku (15%). 13% badanych wskazało, że spożywa kilka razy w tygodniu, a 2%, że prawie codziennie.

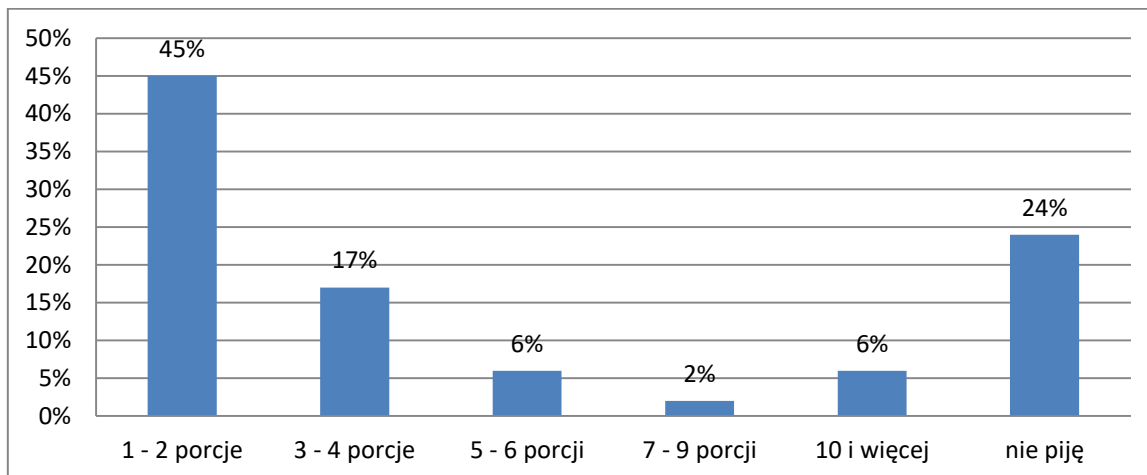
Wykres 11. Częstotliwość spożywania alkoholu.

Oprócz częstotliwości spożywania alkoholu ważne są także spożywane **ilości**. Porcja standardowa alkoholu (tzn. 10g czystego, 100% alkoholu) zawarta jest w ok. 250 ml piwa o mocy 5% (pół butelki), w ok. 100 ml wina o mocy 12% (jeden kieliszek wina) oraz w ok. 30 ml wódki o mocy 40% (mały kieliszek wódki).

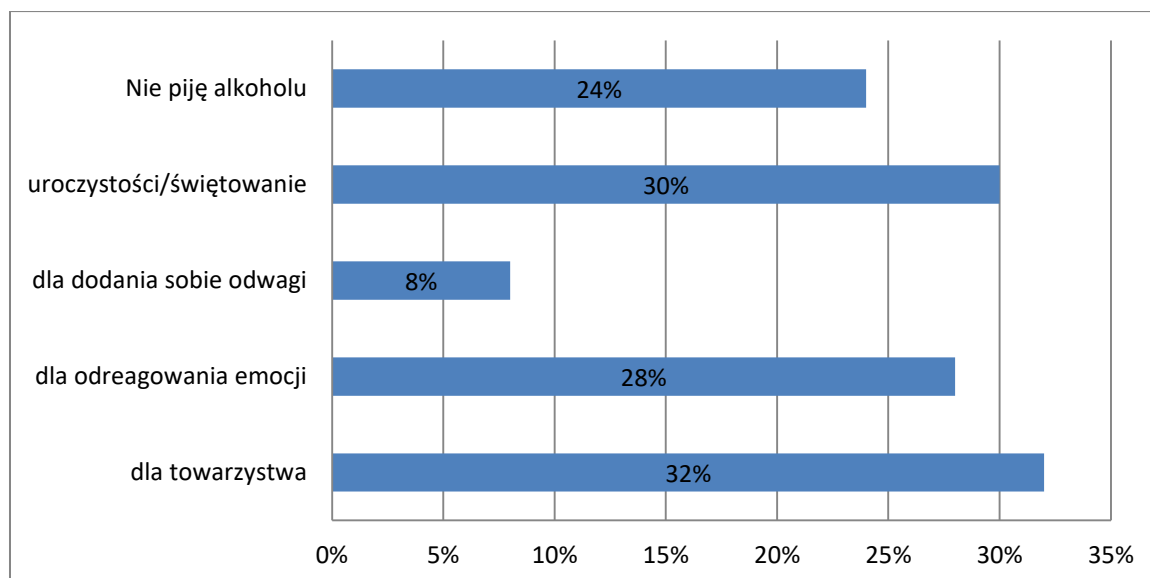
Badani deklarowali najczęściej, że spożywają jednorazowo 1 – 2 porcji alkoholu (45%) i 3-4 porcje (17%). Tylko 6% osób zadeklarowało spożywanie 5-6 porcji alkoholu, 2% wypija jednorazowo 7-9 porcji, a 6% badanych 10 porcji i więcej. Pozostali zadeklarowali abstynencję.

Wykres 12. Ilość spożywanego porcji alkoholu.

Aby ocenić postawy badanych istotne są nie tylko ilości oraz częstotliwość spożywanego alkoholu, ale także przyczyny, z jakich najczęściej sięgają oni po tę substancję. Do najczęściej wskazywanych powodów sięgania po alkohol mieszkańcy wskazują kolejno: **dla towarzystwa - 32%**, **w związku z uroczystościami lub świętami- 30%** oraz **dla odreagowania emocji – 28%**⁴. Pierwsze dwie okazje wydają się dość powszechne dla spożywania alkoholu. **Niepokojący jest jednak wskaźnik sugerujący, że łącznie dla 36% badanych alkohol jest źródłem radzenia sobie z przeżywanymi emocjami**⁵.

Wykres 13. Powody sięgania po alkohol.

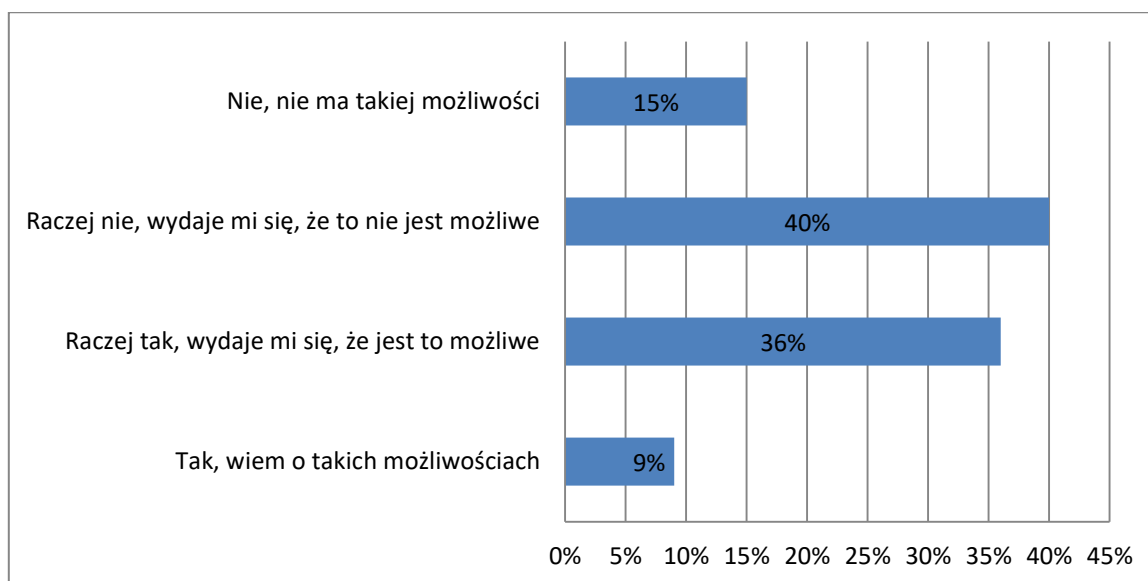
⁴ Ankietowani mogli zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

⁵ Suma odpowiedzi: dla odreagowania emocji i dla dodania sobie odwagi.

Kolejne cztery pytania nawiązują pośrednio do **poziomu poczucia bezpieczeństwa badanych mieszkańców i ich oceny dynamiki problemów alkoholowych w lokalnej społeczności.**

Pierwsze pytanie nawiązywało do **możliwości zakupu alkoholu z nielegalnego źródła.** 45% badanych zadeklarowało, że nie ma takiej możliwości⁶. 9% respondentów przyznaje, że wie o takich możliwości, a pozostałe 36% odpowiedziało, że raczej jest to możliwe.

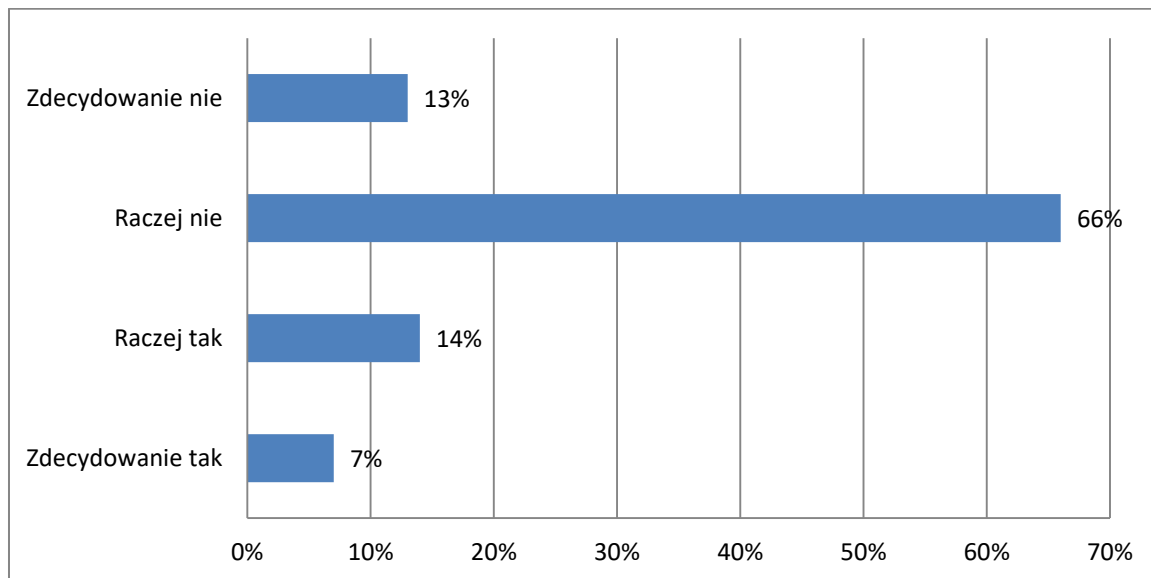
Wykres 14. Zakup alkoholu z nielegalnego źródła.

Kolejne pytanie dotyczyło subiektywnej oceny poczucia zagrożenia ze strony osób spożywających alkohol w miejscach publicznych. Przekonanych o tym, że takie osoby stwarzają zagrożenie jest 7 % badanych mieszkańców. Kolejne 14% przyznaje, że osoby spożywające alkohol w miejscach publicznych stwarzają zagrożenie. Natomiast 66% uważa, że ludzie łamiący w ten sposób prawo raczej nie stwarzają zagrożenia, a 13%, że zdecydowanie nie stwarzają zagrożenia.

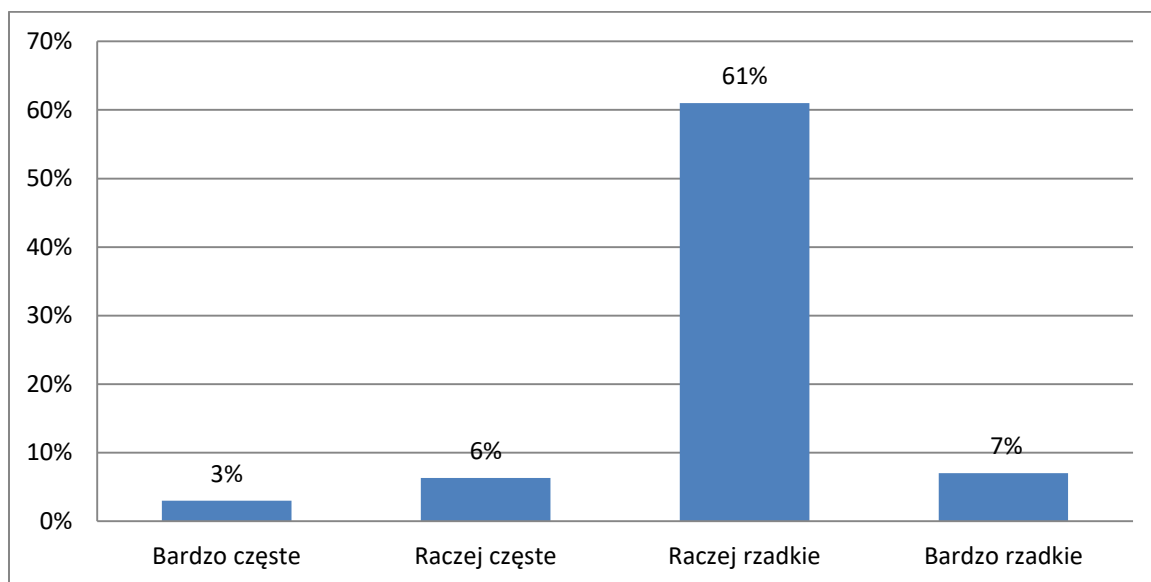
⁶ Suma odpowiedzi *Raczej nie, wydaje mi się, że jest niemożliwe* oraz *Nie, nie ma takiej możliwości*.

Wykres 15. Ocena zagrożenia ze strony osób spożywających alkohol.

Łącznie 32% respondentów wskazało w badaniu, że zjawisko uzależnienia od alkoholu w ich okolicy jest raczej częste i bardzo częste; 61% - raczej rzadkie, a 7% - bardzo rzadkie.

Wykres 16. Jak Pan/Pani sądzi, czy uzależnienie od alkoholu to częste zjawisko w Pani/Pana miejscowości?

Następne pytanie odnosi się do opinii badanych na temat dynamiki spożywania alkoholu w lokalnej społeczności. Mieszkańcy w swoich odpowiedziach wskazali, że:

- przypadki próby załatwienia spraw za pomocą alkohol są **rzadsze** – 48%;
- widok osób pijących w miejscach publicznych jest rzadszy – 57%;
- widok osób awanturujących się pod sklepem i będących pod wpływem alkohol jest **rzadszy** –62%.

Tabela 10. Dynamika spożywania alkoholu wśród lokalnej społeczności.

TWIERDZENIA	Częstszy	Podobny	Rzadszy	Nie widzę zmiany
Widok osób pijących alkohol w miejscach publicznych jest ...	1%	32%	57%	10%
Widok osób pijanych lub awanturujących się pod wpływem alkoholu jest ...	2%	26%	62%	10%
Przypadki rozstrzygania spraw poprzez alkohol („płacenie alkoholem”, „opijanie spraw”) są...	2%	31%	48%	19%
Obecnie dorośli i nieletni piją...	4%	41%	32%	23%

Zachowania związane z pićm alkoholu są w dużej mierze zależne od postaw, czyli chociażby wiedzy na temat szkodliwego działania alkoholu, emocji i motywacji, które towarzyszą jego spożywaniu.

Pierwsze z pytań dotyczyło mitu, jakoby alkohol zawarty w „słabszych” napojach (piwie, winie) był mniej szkodliwy niż ten zawarty w wysokoprocentowych napojach (np. w wódce). Łącznie 71% mieszkańców udzieliło poprawnej odpowiedzi, a zatem, że rodzaj spożywanego alkoholu nie ma znaczenia w tym przypadku⁷.

Kolejne pytanie badające postawy względem alkoholu dotyczyło dostępności i kontroli sprzedaży alkoholu. **Łącznie 67% mieszkańców uważa, że należy lub raczej należy ograniczać dostępu do napojów alkoholowych bądź kontrolować jego sprzedaż.**

89% respondentów ocenia osoby pijące alkohol, jako nie zagrażające lub raczej nie zagrażające bezpieczeństwu w środowisku lokalnym. Z kolei, aż 51% respondentów zgadza lub raczej zgadza się ze stwierdzeniem, że osoby nieletnie mogą z łatwością kupić alkohol w lokalnych sklepach. Można uznać, że część respondentów przyjmuje konstruktywne postaw wobec alkoholu. **W kwestiach takich, jak: traktowanie alkoholu,**

⁷ Suma odpowiedzi zdecydowanie się nie zgadzam i raczej nie zgadzam się.

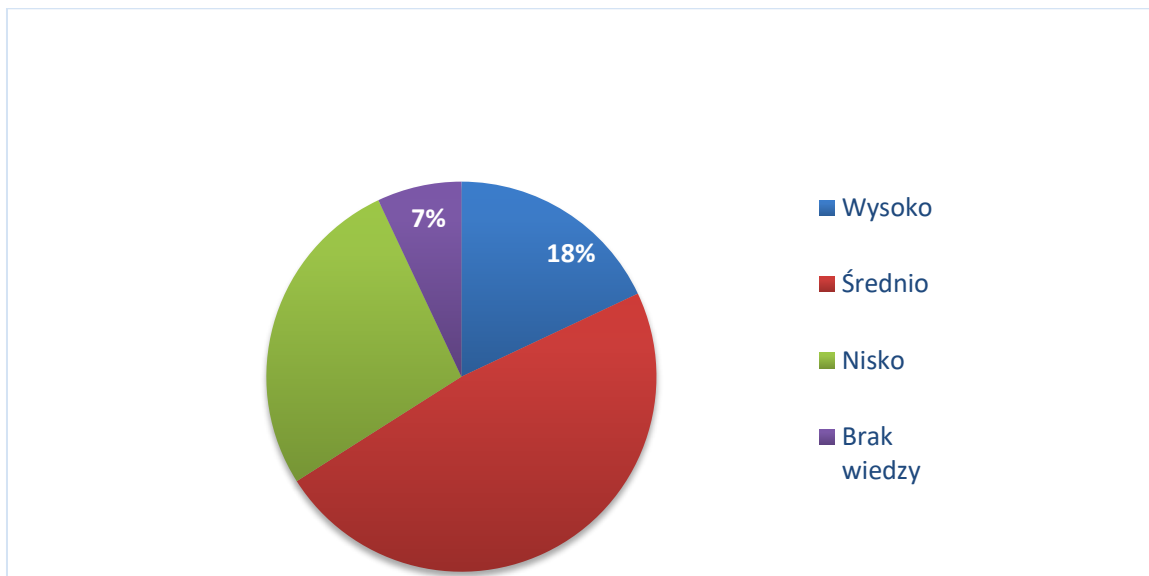
jako rozwiązania trudnych sytuacji 79% mieszkańców odpowiedziało, że alkohol nie pomaga w trudnych sytuacjach życiowych. Przyzwolenie na prowadzenie samochodu po spożyciu alkoholu daje 22% respondentów i tyle samo badanych daje przyzwolenie na picie w czasie ciąży.

Tabela 11. Postawy dorosłych mieszkańców wobec spożywania alkoholu.

<i>Twierdzenie</i>	<i>Zdecydowanie zgadzam się</i>	<i>Raczej zgadzam się</i>	<i>Raczej nie zgadzam się</i>	<i>Zdecydowanie nie zgadzam się</i>
<i>Alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce.</i>	8%	21%	38%	33%
<i>Dostęp do alkoholu powinien być ograniczony lub kontrolowany.</i>	20%	47%	30%	3%
<i>Osoby pijące alkohol zagrażają bezpieczeństwu w moim środowisku lokalnym.</i>	1%	10%	69%	20%
<i>Osoby nieletnie mogą z łatwością kupić alkohol w lokalnych sklepach.</i>	6%	45%	42%	7%
<i>Picie alkoholu pomaga w trudnych sytuacjach życiowych.</i>	1%	20%	26%	52%
<i>Prowadzenie samochodu po niewielkiej ilości alkoholu jest bezpieczne.</i>	0%	22%	26%	52%
<i>Kobiety w ciąży mogą bezpiecznie pić niewielkie ilości alkoholu.</i>	0%	22%	11%	67%

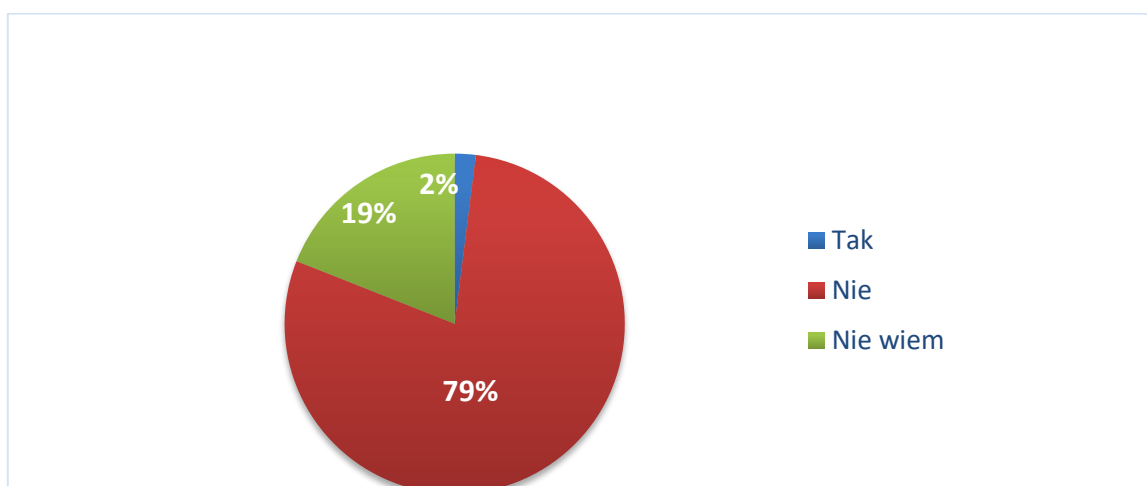
Postawy dorosłych mieszkańców wobec alkoholu odnoszą się także do **wiedzy** na jego temat oraz opinii na temat spożywania i dostępu alkoholu przez najmłodszych. Przede wszystkim, **badani respondenci na terenie Gminy Perzów oceniają swój poziom wiedzy na temat uzależnień od substancji psychoaktywnych, jako: średni (48%); niski (27%) oraz średni (48%).** Brak wiedzy zadeklarowało 7% badanych.

Wykres 17. Jak ocenia Pan/Pani poziom swojej wiedzy na temat uzależnień od substancji psychoaktywnych?

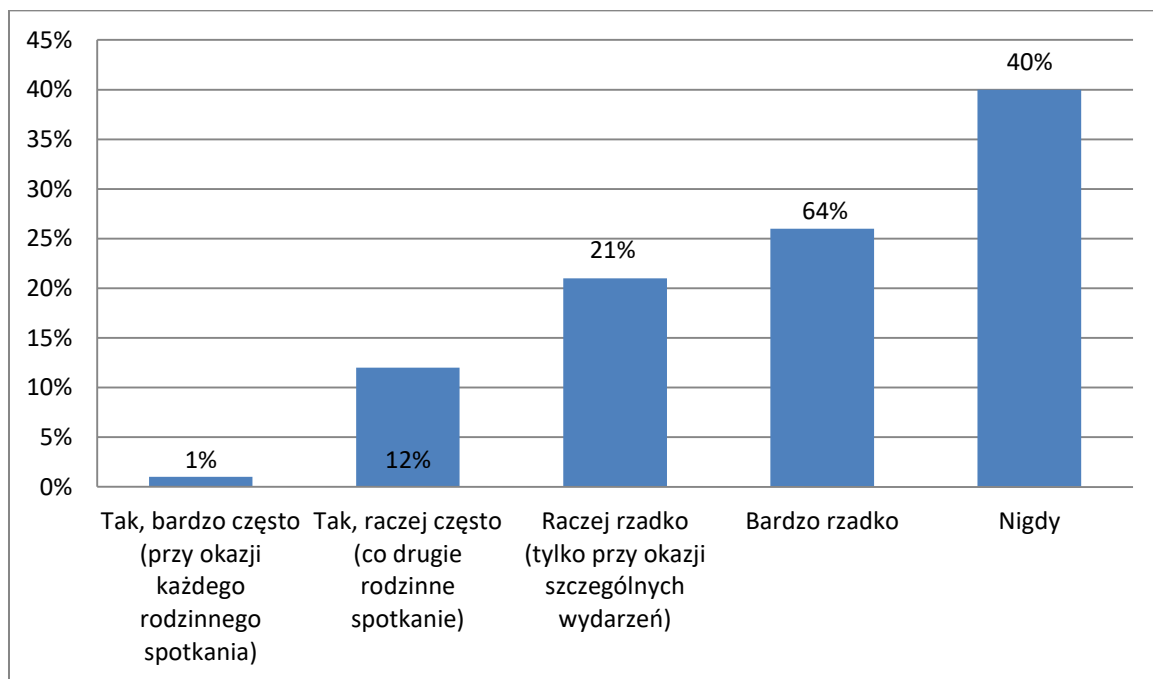
Jednym ze wskaźników potwierdzających powyższe deklaracje badanych mogą być odpowiedzi na pytanie: „Czy **Pani/Pana** zdaniem istnieją substancje psychoaktywne, które **nie uzależniają?**” Struktura odpowiedzi prezentuje się następująco: 79% badanych udzieliło poprawnej, tj. przeczącej odpowiedzi; 2% błędnej a 19% badanych nie potrafiło udzielić odpowiedzi.

Wykres 18. Czy Pani/Pana zdaniem istnieją substancje psychoaktywne, które nie uzależniają?

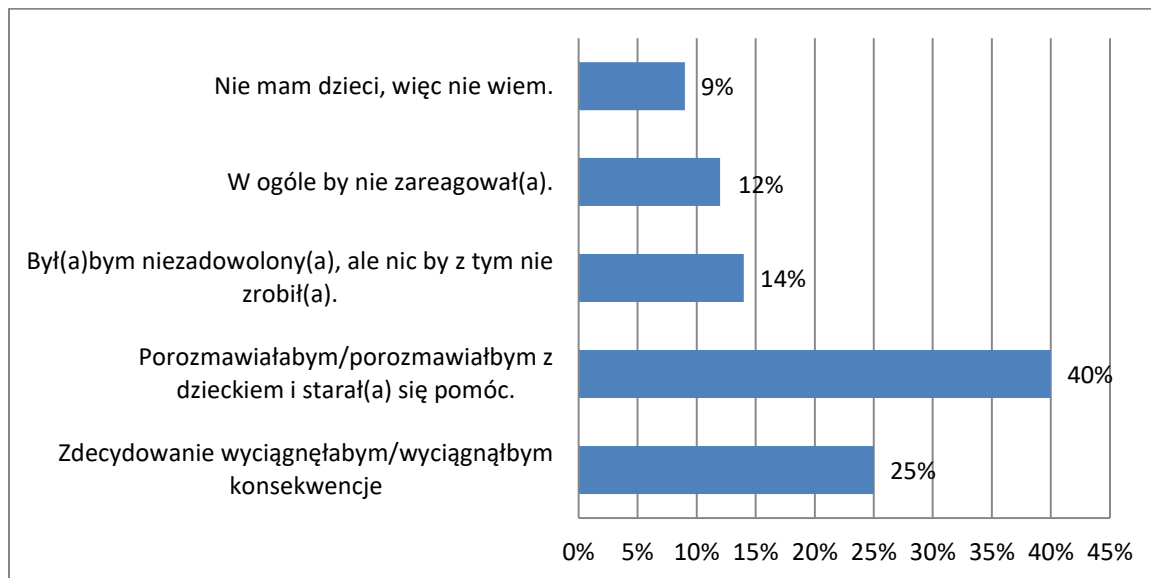
Kolejne dwa pytania odnoszą się do postaw dorosłych mieszkańców Gminy Perzów wobec spożywania alkoholu przez najmłodszych, w tym własnych dzieci. Badani w większości przyznają, że pozwalają próbować swoim dzieciom alkohol, jednakże 26% **robi to bardzo rzadko**; 21% **raczej rzadko**, 12 % pozwala na to często, a 1% bardzo często. Natomiast 40% nigdy nie pozwala próbować alkoholu swojemu dziecku.

Wykres 19. Czy daje Pani/Pan swojemu dziecku do spróbowania alkohol np. przy okazji rodzinnych spotkań?

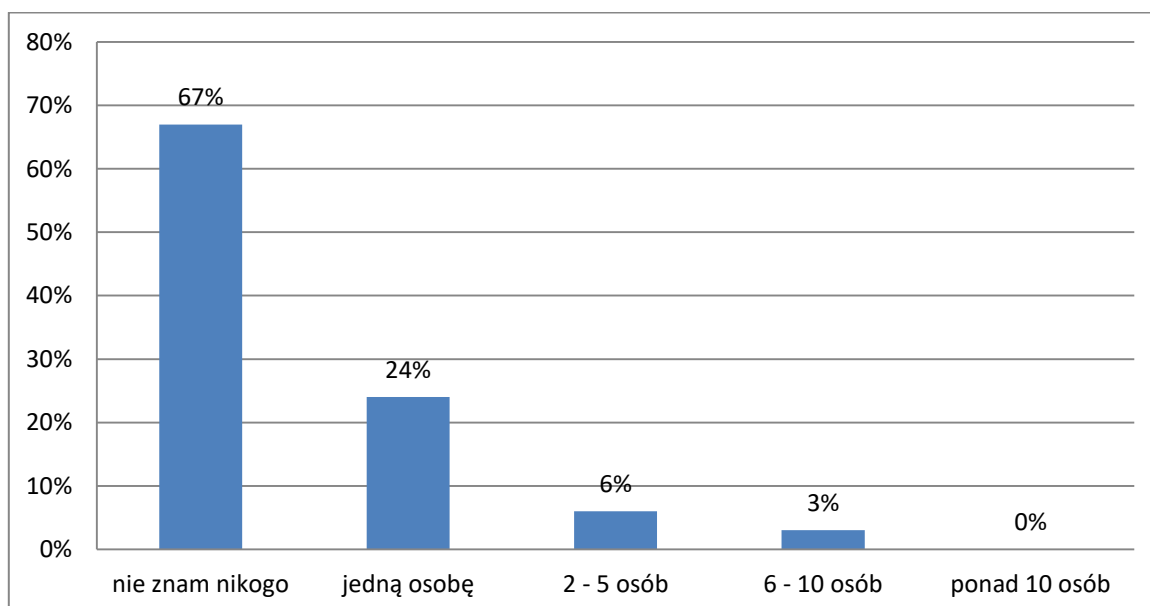
W kwestionariuszu zadaliśmy także pytanie o reakcję badanego na informację, że jego dziecko spożywa alkohol. **40% respondentów deklaruje, że porozmawiałoby z dzieckiem i starało się mu pomóc.** Kolejne **25% badanych zdecydowanie wyciągnęłoby konsekwencje.** Natomiast 14% byłoby niezadowolone, jednakże nic by z tym nie zrobiło. Kolejne 12% przyznaje, że nic by z tym nie zrobiło, a pozostałe 9% nie ma dzieci, więc nie wie jak postąpiłoby w takiej sytuacji.

Wykres 20. Reakcja badanych na informację, że jego dziecko spożywa alkohol.

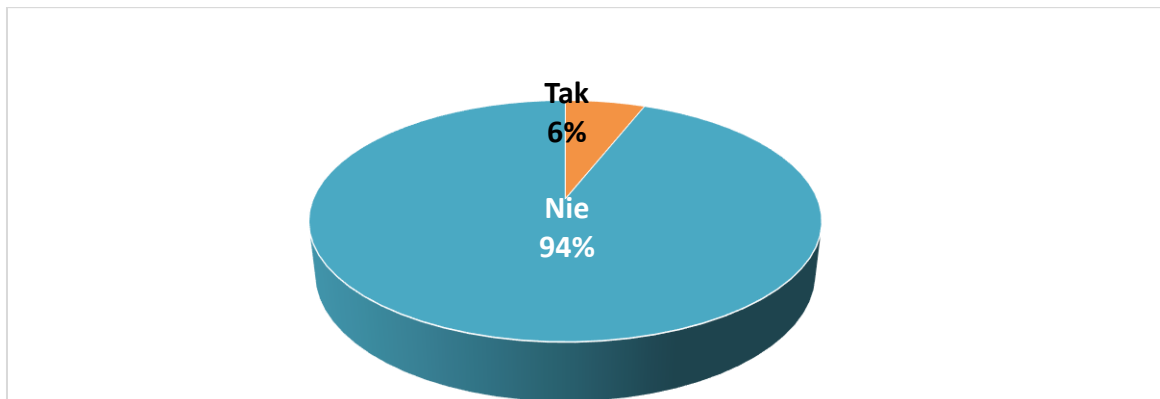
Kolejna część badania dotyczyła substancji psychoaktywnych takich jak narkotyki czy dopalacze. Poniższy wykres prezentuje wyniki dotyczące osób zażywających narkotyki i dopalacze w najbliższym środowisku respondentów. Łącznie 24% respondentów zna przynajmniej jedną osobę zażywającą substancje psychoaktywne: narkotyki lub dopalacze, 6% badanych twierdzi, że zna od 2 do 5 osób, a 3% zna od 6 do 10 osób. Natomiast 67% odpowiedzi wskazuje, że badani w swoim środowisku nie mają osób przyjmujących substancje odurzające.

Wykres 21. Ile zna Pan/Pani osób (osobiście lub „ze słyszenia”), które przyjmują substancje odurzające (narkotyki lub dopalacze)?

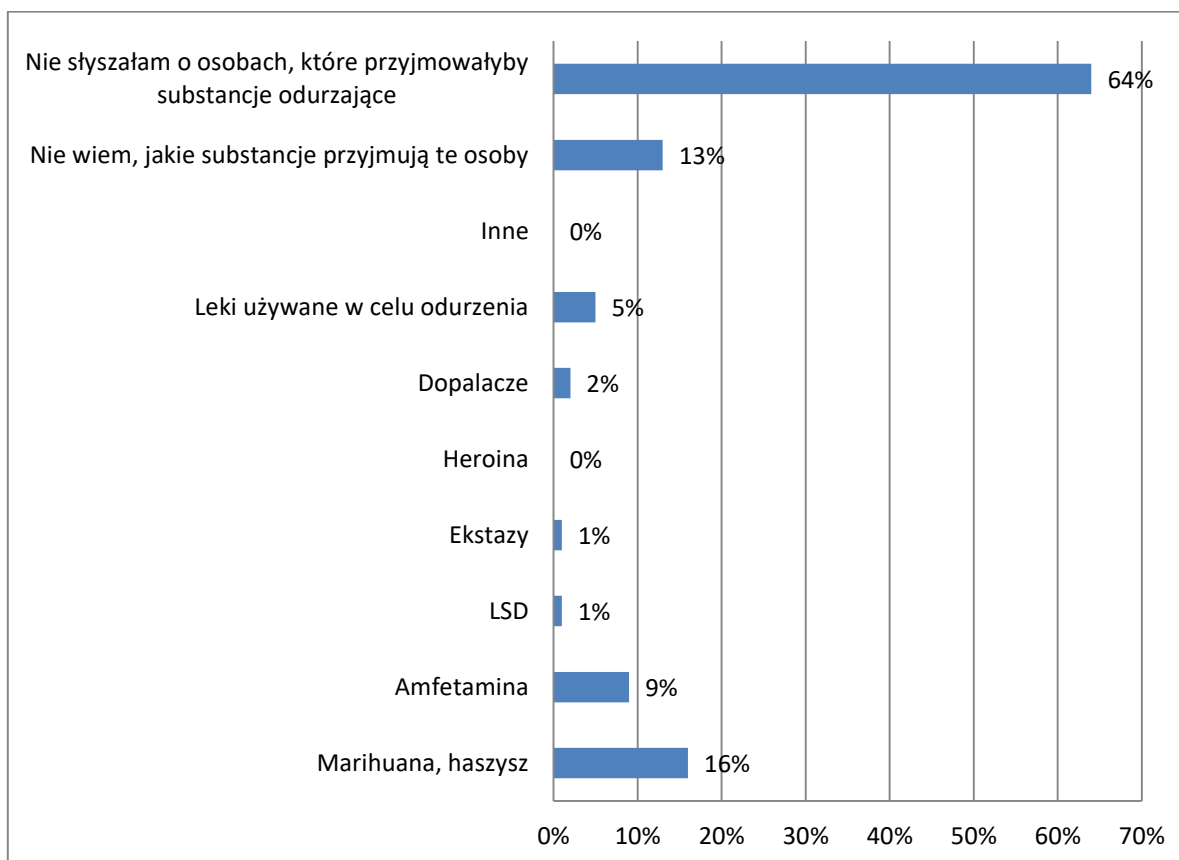
Zdecydowana większość, bo 94% deklaruje brak wiedzy na temat, gdzie może nabyć substancje psychoaktywne takie, jak narkotyki czy dopalacze.

Wykres 22. Czy wie Pan/ Pani gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze?

Wśród najczęściej stosowanych w środowisku lokalnym substancji znalazła się marihuana i haszysz – 16% respondentów zna osoby, które przyjmują te substancje a także amfetamina- 9% zna osoby zażywające ten narkotyk.

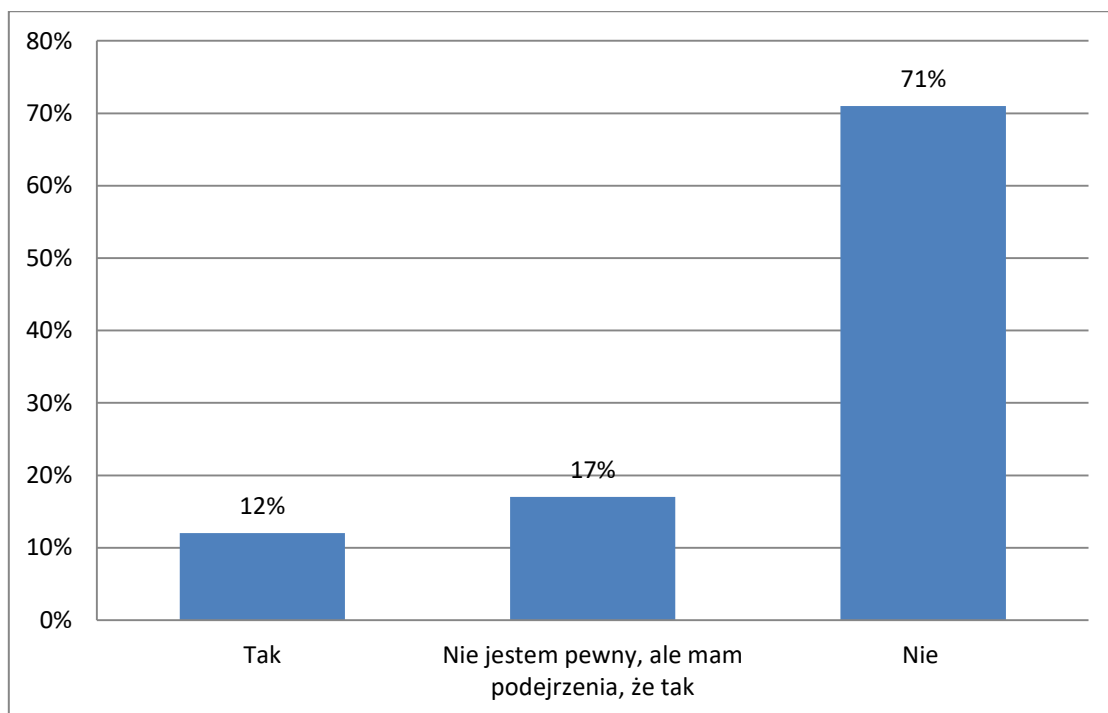
Wykres 23. Jakie substancje są najczęściej przyjmowane przez osoby, które znasz?

W polskim społeczeństwie oprócz narkotyków i dopalaczy poważnym problemem są również leki dostępne w aptekach. Niektóre z nich np. pseudoefedryna wywierają wpływ na układ nerwowy i mogą być stosowane niezgodnie z przeznaczeniem w celu wywołania efektów odurzających. Wiele osób może być także uzależnionych od powszechnie dostępnych leków przeciwbólowych.

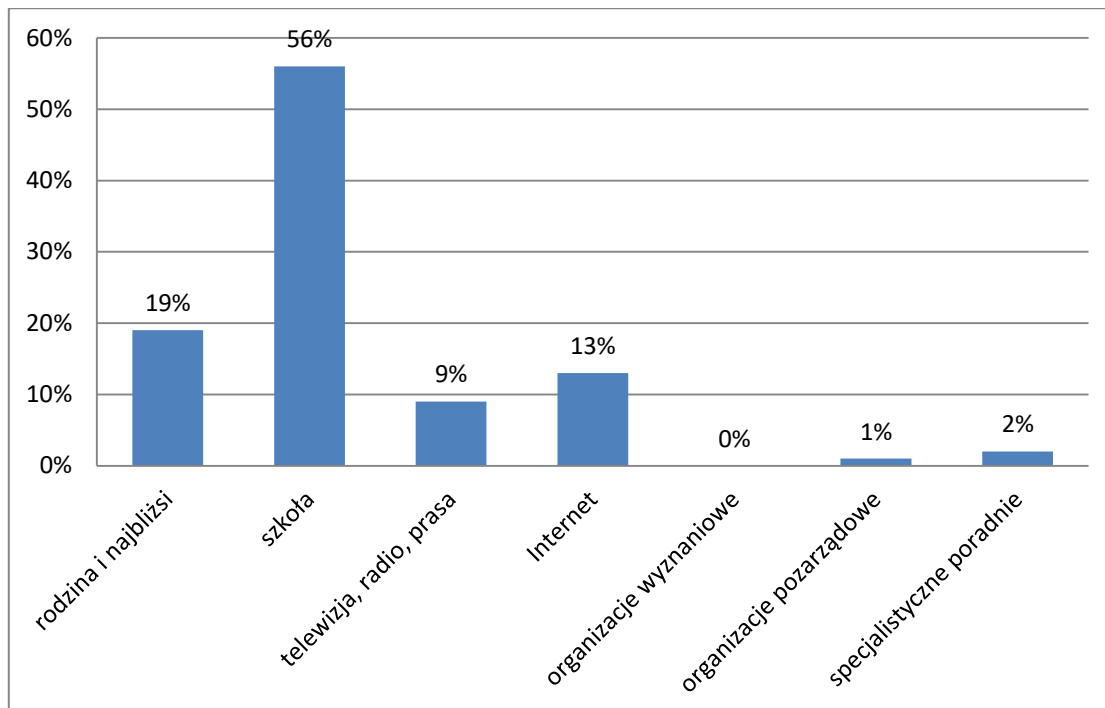
Okazuje się, że w środowisku lokalnym ten problem nie jest często spotykany. **17% nie jest pewnych, ale ma podejrzenia, że osoby w ich otoczeniu mogą być uzależnione.** Natomiast 12% respondentów zna osoby uzależnione od leków. Z kolei, 71% badanych stwierdza, że takich osób w swoim najbliższym otoczeniu nie ma.

Wykres 24. Czy w Pana/Pani otoczeniu są osoby (znane osobiście lub „ze słyszenia”) uzależnione od leków?

Ze względu na coraz większą dostępność substancji psychoaktywnych, w tym narkotyków i dopalaczy, badanych zapytano także o ich **opinie na temat, jakie podmioty powinny być odpowiedzialne za edukację młodych ludzi**, która kształtowałaby ich świadomość m.in. na temat konsekwencji podejmowanych przez siebie zachowań ryzykownych związanych z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych. **Zdaniem ankietowanych w pierwszej kolejności odpowiada za to szkoła (56%) a następnie rodzina (19%).** W swoich odpowiedziach badani raczej nie wzięli pod uwagę organizacji pozarządowych, wyznaniowych oraz specjalistycznych poradni jako podmiotów odpowiedzialnych za edukowanie dzieci oraz młodzieży.

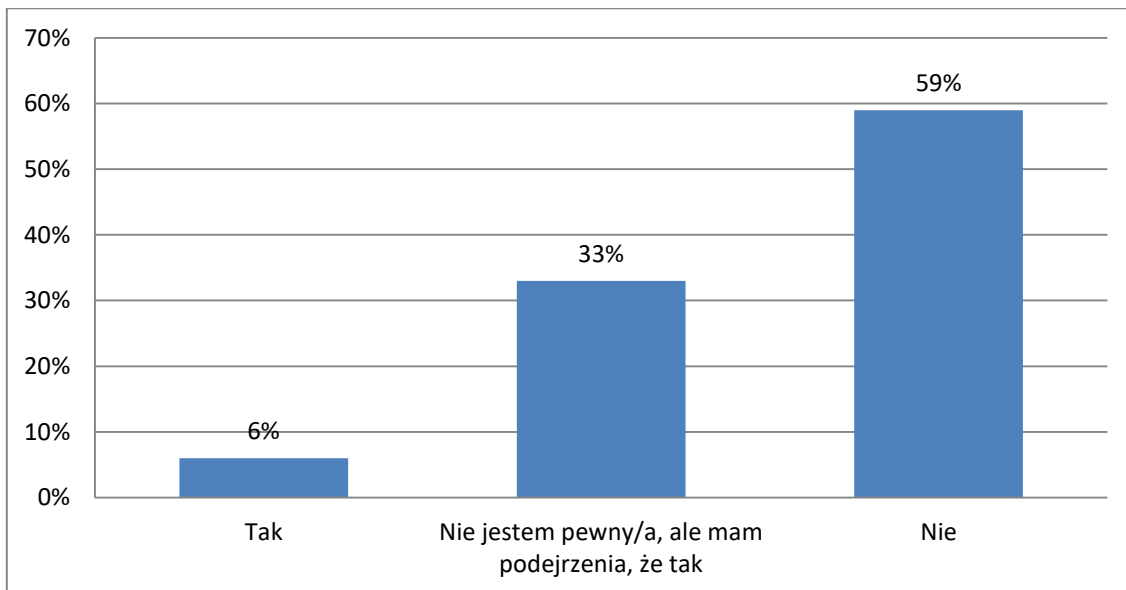
Wykres 25. Kto powinien edukować dzieci i młodzież przed negatywnymi zjawiskami przyjmowania narkotyków i dopalaczy?

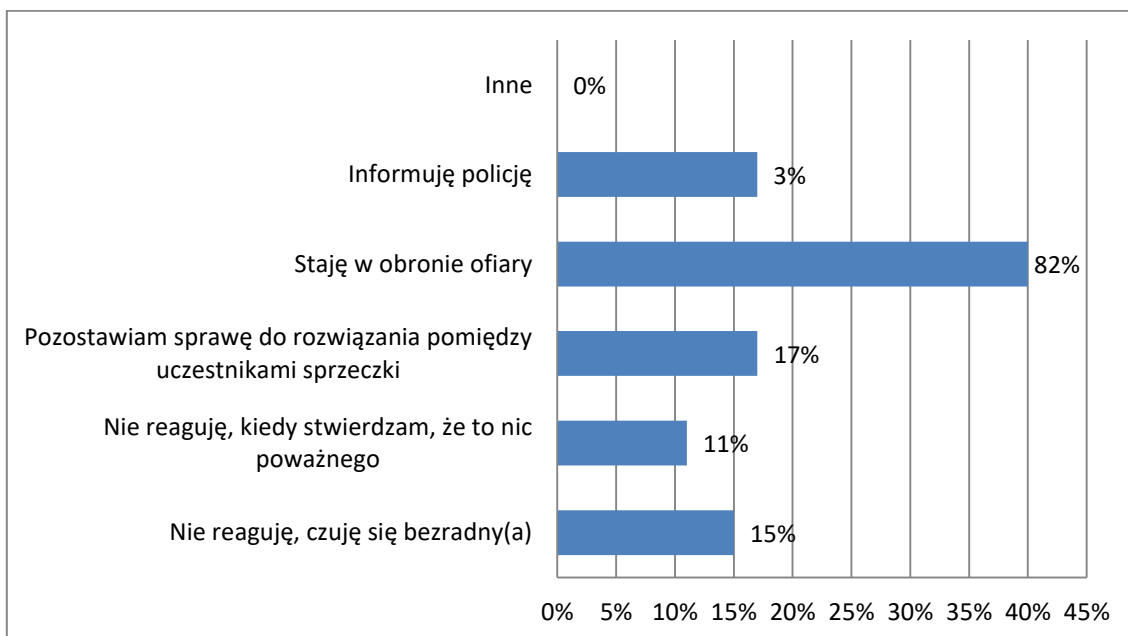
Kolejnym badanym zagadnieniem było rozpowszechnienie przemocy fizycznej oraz psychicznej w środowisku lokalnym bez kierowania bezpośredniego pytania o bycie ofiarą lub sprawcą przemocy w rodzinie.

6% respondentów ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie, a 33% podejrzewa że tak się dzieje. W sytuacji zachowań przemocowych 40% respondentów deklaruje stanięcie w obronie ofiary, 17% poinformowanie Policji, kolejne 17% pozostawiłoby sprawę do rozwiązania jej uczestnikom, a 26% nie zrobiłoby niczego. Badani mieszkańcy twierdzą, że zjawisko przemocy w rodzinie, w zamieszkiwanej miejscowości, jest rzadkie – 69% oraz bardzo rzadkie – 22%. 9% odpowiedzi wskazuje, że jest ono raczej częste.

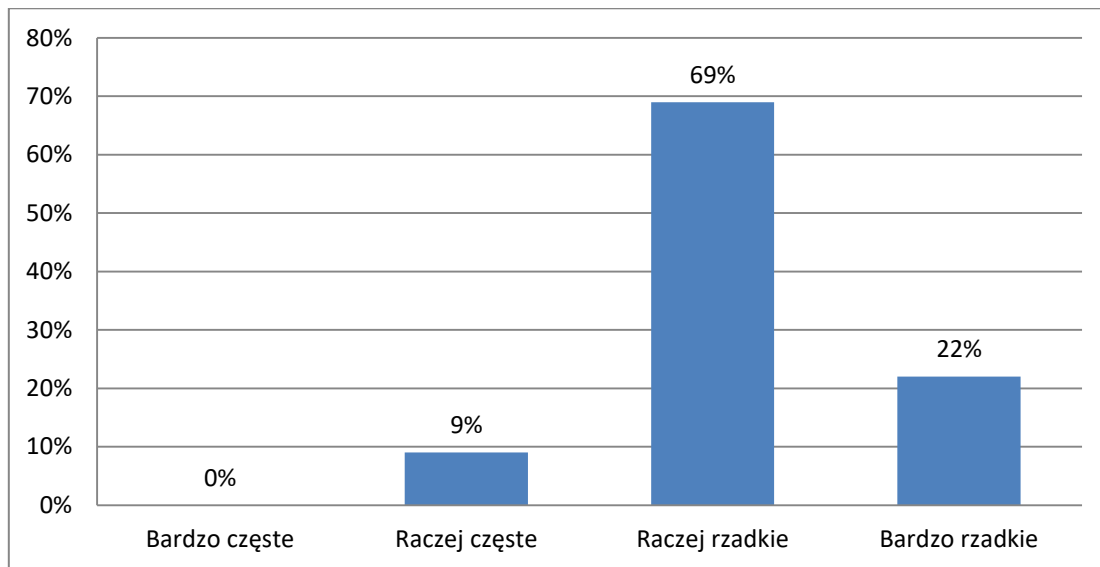
Wykres 26. Czy w Pana/Pani otoczeniu są osoby (znane osobiście lub „ze słyszenia”) doświadczające przemocy w rodzinie?

Wykres 27. W jaki sposób zareagowałyby/ałaby Pan/Pani na przejaw przemocy w rodzinie?

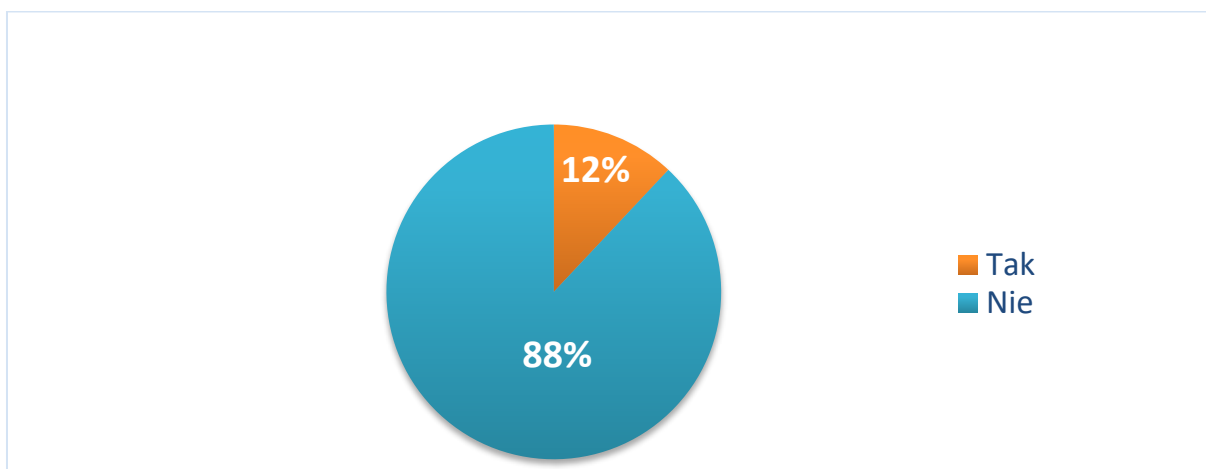
Wykres 28. Jak częste jest w Pani/Pana opinii zjawisko przemocy w rodzinie w Pani/Pana miejscowości?

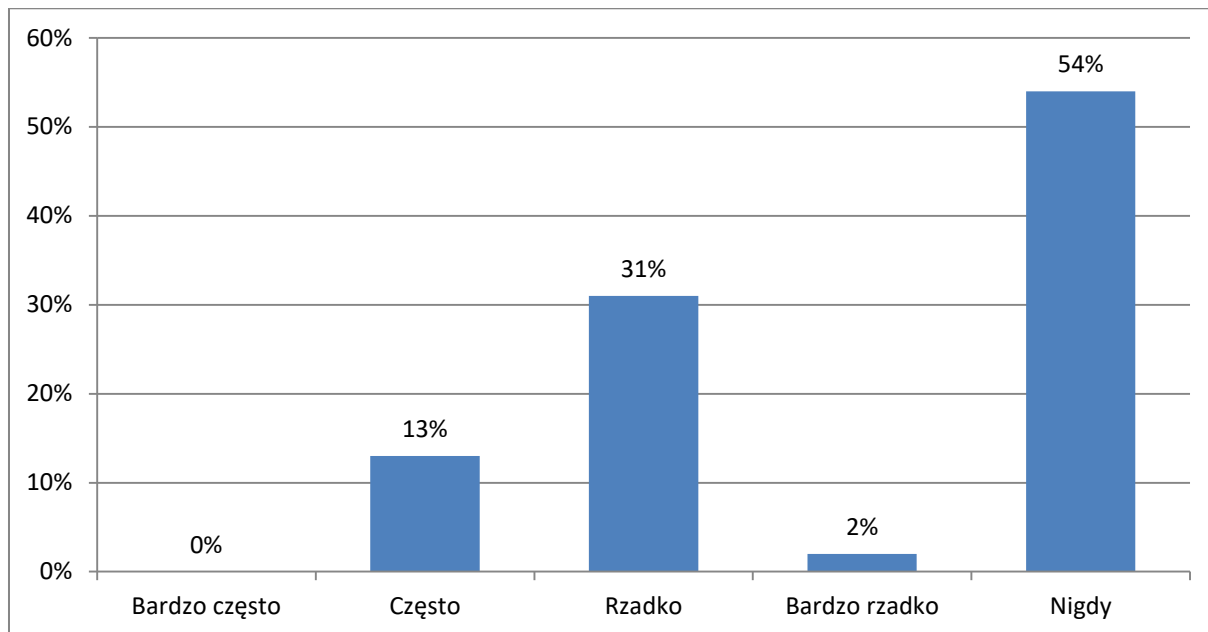
Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie Gminy Perzów koncentruje się na potrzebach i problemach jej mieszkańców. Wobec tego, w kwestionariuszu badani zostali zapytani o ich własne doświadczenia dotyczące przemocy w rodzinie.

Wśród badanej grupy 100 osób 12% doświadczyło przemocy od członka swojej rodziny. Kolejne pytanie odnosiło się do częstotliwości doświadczania przemocy. **Odpowiedzi badanych pozwalają sądzić, że przemoc domowa w ich bezpośrednim otoczeniu występuje rzadko (31%) i bardzo rzadko (2%). Jednakże, zdarzają się przypadki, gdzie przemoc w rodzinie doświadczana jest często (13%).**

Wykres 29. Czy kiedykolwiek doświadczył/a Pan/Pani przemocy ze strony członka swojej rodziny?

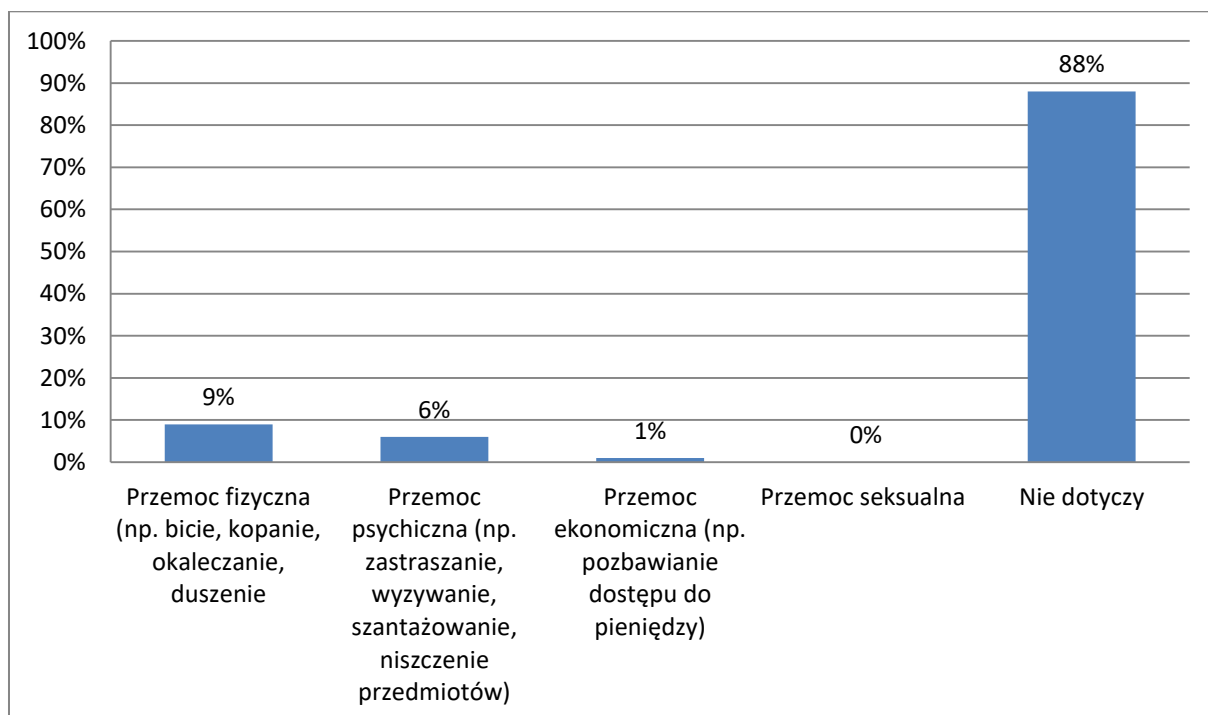

Wykres 30. Jak często zdarzyło się Pani/Panu lub osobie z Pani/Pana otoczenia doświadczyć przemocy w rodzinie?

W dalszej kolejności kwestionariusza badani zostali zapytani o **rodzaj doświadczanej przemocy**. Wśród odpowiedzi najczęściej pojawiała się przemoc fizyczna (9%), psychiczna (6%), a także ekonomiczna (1%)⁸.

Wykres 31. Jakiego rodzaju była to przemoc?

⁸ Ankietowani mogli zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

Celem zwiększenia świadomości mieszkańców na temat instytucji oferujących pomoc osobom, które doświadczają przemocy w rodzinie, należałoby, na przykład, przeprowadzić na terenie Gminy kampanię informacyjną dotyczącą przemocy w rodzinie oraz lokalnych instytucji, które mogą udzielać pomocy. Jedną z prostszych i najbardziej ekonomicznych metod dotarcia do dużej liczby osób byłyby plakaty oraz ulotki psychoedukacyjne zawierające informacje o lokalnych instytucjach, które niosą pomoc osobom doświadczającym przemocy.

W dalszej części ankiety badane były przekonania dotyczące przemocy oraz funkcjonujące w społeczności lokalnej mity. **Łącznie 79% badanych zgadza się ze stwierdzeniem, że przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol.** Warto pamiętać, że spożywanie alkoholu nasila tendencję do stosowania przemocy, ale nie jest jej bezpośrednią przyczyną. Oznacza to, że wyleczenie uzależnienia od alkoholu nie pozwala na zakończenie problemu przemocy w rodzinie.

W społeczeństwie obecne jest przekonanie, że przemoc nie zdarza się w tzw. „dobrych domach”. Jednak, część mieszkańców Gminy jest skłonna myśleć schematycznie o przemocy w rodzinie i łącznie tylko 40%⁹ **uświadamia sobie, że przemoc może wystąpić w każdej rodzinie.** Jednakże, **już 96% zgadza się ze stwierdzeniem, że ofiarą przemocy w rodzinie może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.**

Odpowiedzi „Raczej nieprawdziwe” i „Zdecydowanie nieprawdziwe” określają, że funkcjonujące wśród badanych przekonania na temat przemocy są pożądanymi:

- „Przemoc w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać” (98%);
- „Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary” (98%);
- „Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych” (88%).

⁹ Suma odpowiedzi: *raczej nieprawdziwe* i *zdecydowanie nieprawdziwe*.

Tabela 12. Postawy dorosłych mieszkańców wobec przemocy.

<i>Twierdzenie</i>	<i>Zdecydowanie prawdziwe</i>	<i>Raczej prawdziwe</i>	<i>Raczej nieprawdziwe</i>	<i>Zdecydowanie nieprawdziwe</i>
Przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol.	36%	43%	17%	4%
Przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego.	14%	46%	11%	29%
Ofiarą przemocy w rodzinie może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.	60%	36%	0%	4%
Przemoc w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać.	1%	1%	40%	58%
Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary.	9%	17%	22%	52%
Gdyby ofiara naprawdę cierpiała, odeszłaby od sprawcy.	34%	33%	10%	23%
Nie ma czegoś takiego jak gwałt w małżeństwie.	2%	11%	20%	67%
Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych.	1%	11%	16%	72%

Zdaniem mieszkańców Gminy Perzów przyczyn agresji wobec członków rodziny należy poszukiwać kolejno w: nieumiejętności radzenia sobie z problemami (64%); stresie (56%), odmiennym zdaniu członków rodziny (56%), braku posłuszeństwa dzieci (51%), złej sytuacji materialnej (29%), bezrobociu wśród członków rodziny (29%) i chorobie psychicznej (21%)¹⁰.

¹⁰ Ankietowani mogli zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

Wykres 32. Skąd według Pana/ Pani bierze się agresja w stosunku do członków rodziny?

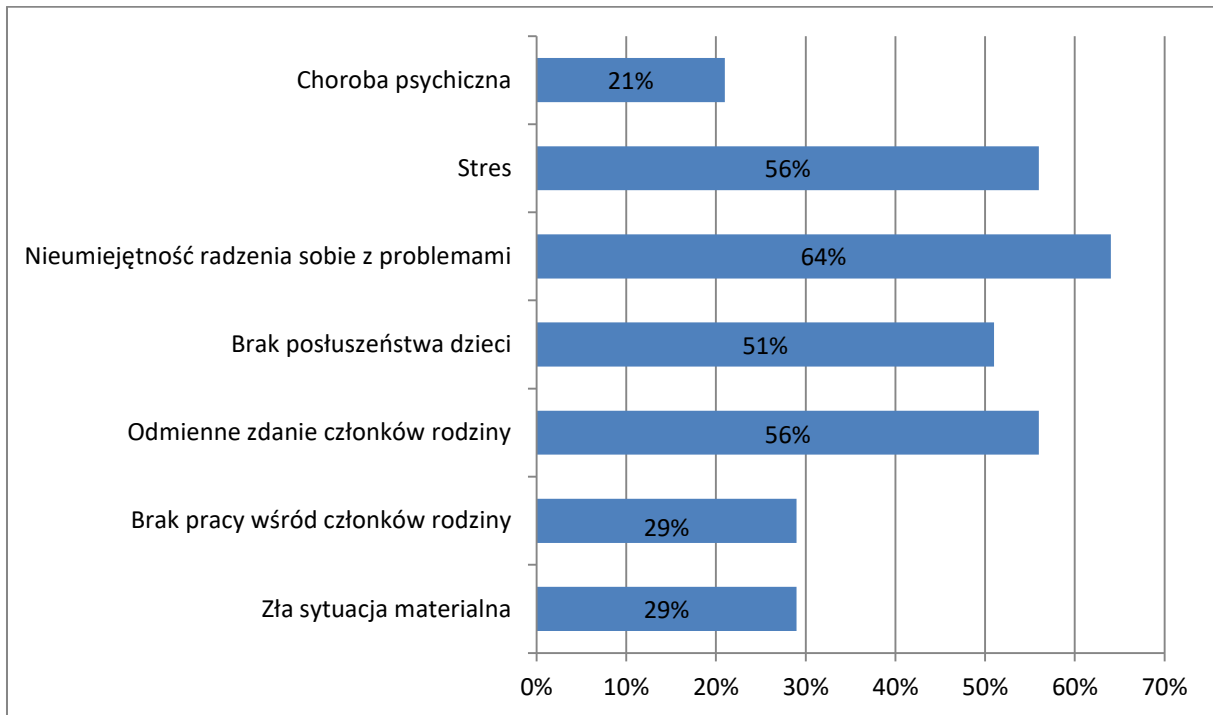

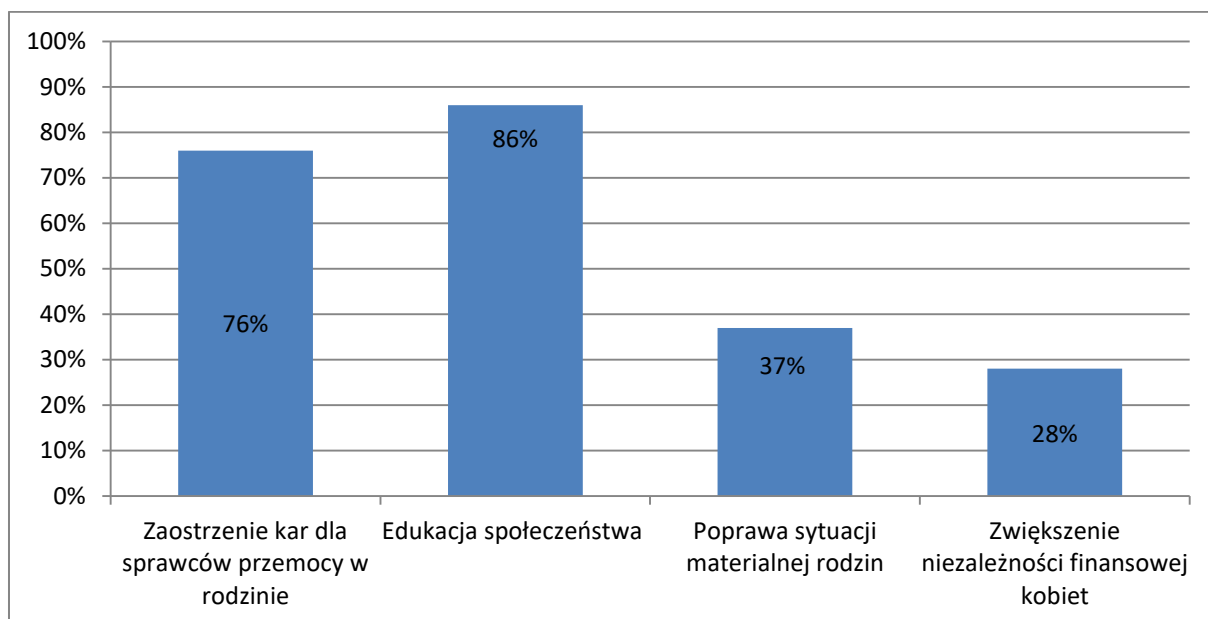
Tabela 13. Postawy dorosłych mieszkańców wobec przemocy w rodzinie.

TWIERDZENIA	<i>Bardzo często</i>	<i>Czasami</i>	<i>Raczej rzadko</i>	<i>Nigdy</i>
Niepodejmowanie interwencji przez policję, mimo zgłoszenia.	0%	35%	51%	14%
Wycofanie zgłoszenia przez osobę zgłaszającą.	31%	32%	35%	2%
Umarzanie sprawy przez prokuraturę.	5%	36%	48%	11%
Złe warunki i procedury przesłuchiwania poszkodowanych.	6%	41%	46%	7%
Orzekanie zbyt łagodnych wyroków.	31%	44%	24%	1%
Długotrwałe dochodzenie i postępowanie sądowe.	20%	42%	34%	4%

Kolejne pytanie w ankiecie dotyczyło **opinii badanych na temat możliwych rozwiązań ograniczających przemoc w rodzinie**. Z największą przychylnością respondentów spotkały się propozycje:

- o edukacja społeczeństwa (86%);
- o zaostrenie kar dla sprawców przemocy w rodzinie (76%)¹¹.

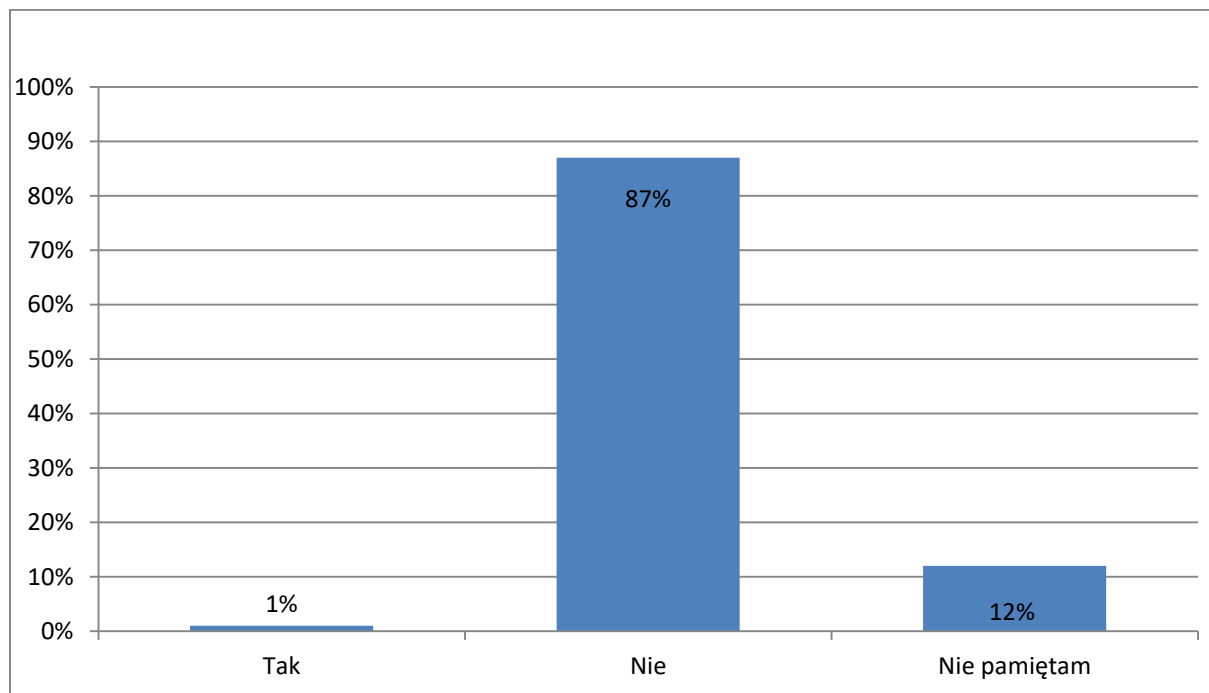
Wykres 33. Co Pani/Pana zdaniem pomogłoby zwalczyć przemoc w rodzinie?

Jedno z pytań w ankiecie dotyczyło przykrych i niepokojących przeżyć, czy sytuacji związanych z działaniem osób znajdujących się w stanie nietrzeźwości. 87% osób wskazało, że takich sytuacji nie było, tylko 1%, że takie sytuacje miały miejsce, natomiast 12% nie pamięta takowych wydarzeń.

¹¹ Ankietowani mogli zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

Wykres 34. Czy w okresie 3 ostatnich miesięcy zdarzyło się Pani/Panu doznać przykrych i niepokojących przeżyć czy sytuacji związanych z działaniem osób znajdujących się w stanie nietrzeźwości?

2.3.2. Problemy dzieci i młodzieży w Gminie Perzów

Badania w placówkach oświatowych przeprowadzono przy użyciu internetowego narzędzia CORIGO. Jest to program pozytywnie zaopiniowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji, który pozwala na efektywne badanie postaw uczniów. Forma ankiety internetowej jest dla dzieci i młodzieży atrakcyjna oraz pozwala na upewnienie się, czy wszystkie pytania zostaną wypełnione.

Podstawowym celem przeprowadzonych badań była analiza postaw i przekonań wobec substancji psychoaktywnych (alkoholu, narkotyków, dopalaczy) oraz przemocy.

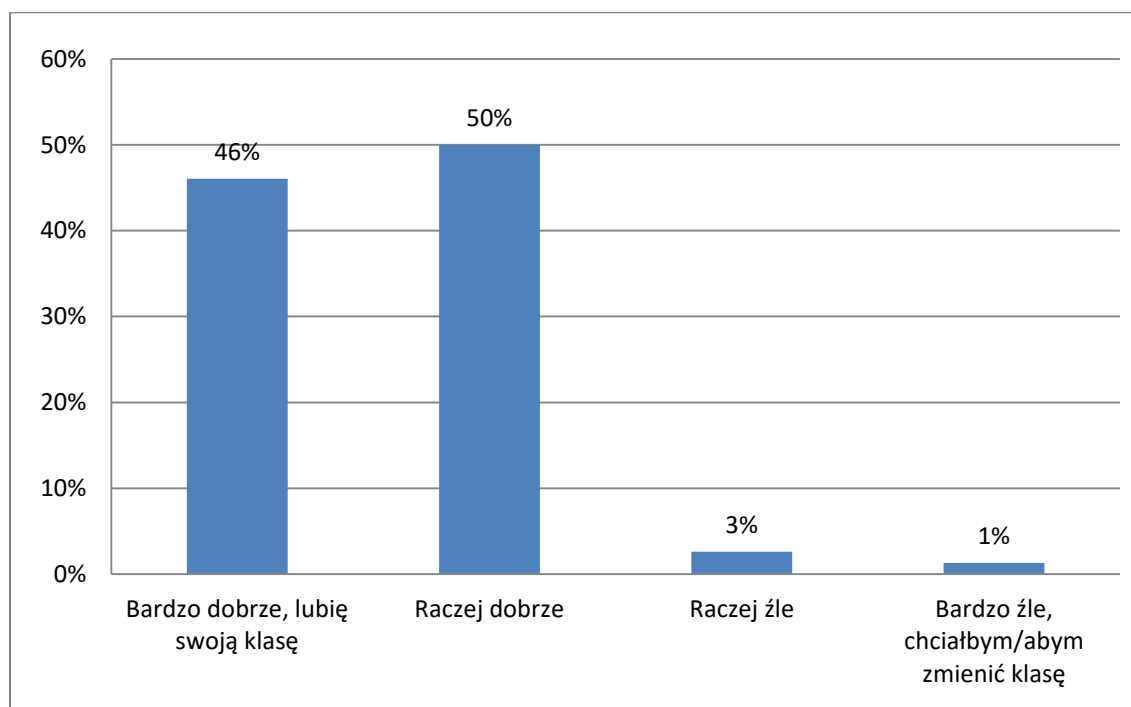
Tabela 14. Liczebność badanej grupy.

Liczebność grupy badanej	
Szkoły Podstawowe 4-8	76

W badaniu wzięło udział 76 uczniów klas 4-8 ze Szkół Podstawowych w Gminie Perzów. Ankietowani odpowiedzieli na kilka ogólnych pytań związanych z uczęszczaniem do szkoły. Uzyskane odpowiedzi pozwalają na przedstawienie szkolnego środowiska w kontekście kwestii, które mogą mieć pozytywny lub negatywny wpływ na częstość występowania niepożądanych zjawisk i zachowań wśród dzieci oraz młodzieży.

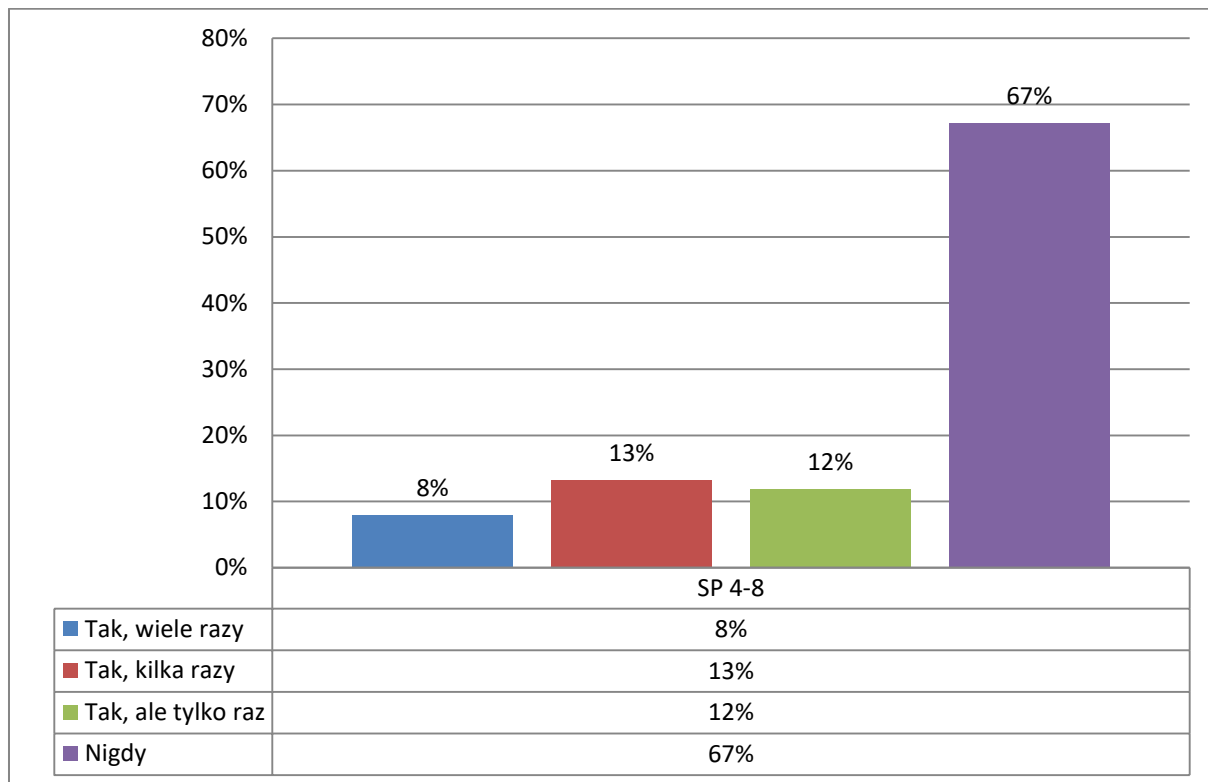
W pierwszej kolejności uczniowie zostali zapytani o to, jak czują się w swojej klasie. Wyniki są zadowalające: 50% uczniów przyznaje, że w swojej klasie czuje się raczej dobrze, a 46% uczniów czuje się w niej bardzo dobrze. Jednakże, 3% badanych czuje się w swojej klasie raczej źle, a 1% czuje się w swojej klasie tak źle, że chciałoby ją zmienić.

Wykres 35. Jak się czujesz w swojej klasie?

Następnie, ankietowani odpowiadali na pytania dotyczące wagarowania. Jak wynika z przeprowadzonych badań, uczniowie w większości nie byli na wagarach- 67%. Odsetek osób wagarujących wynosi, więc 33%, z czego 13% było na wagarach kilka razy, 12% wagarowało tylko raz, a 8% było na wagarach wiele razy. Problem wagarowania przez uczniów.

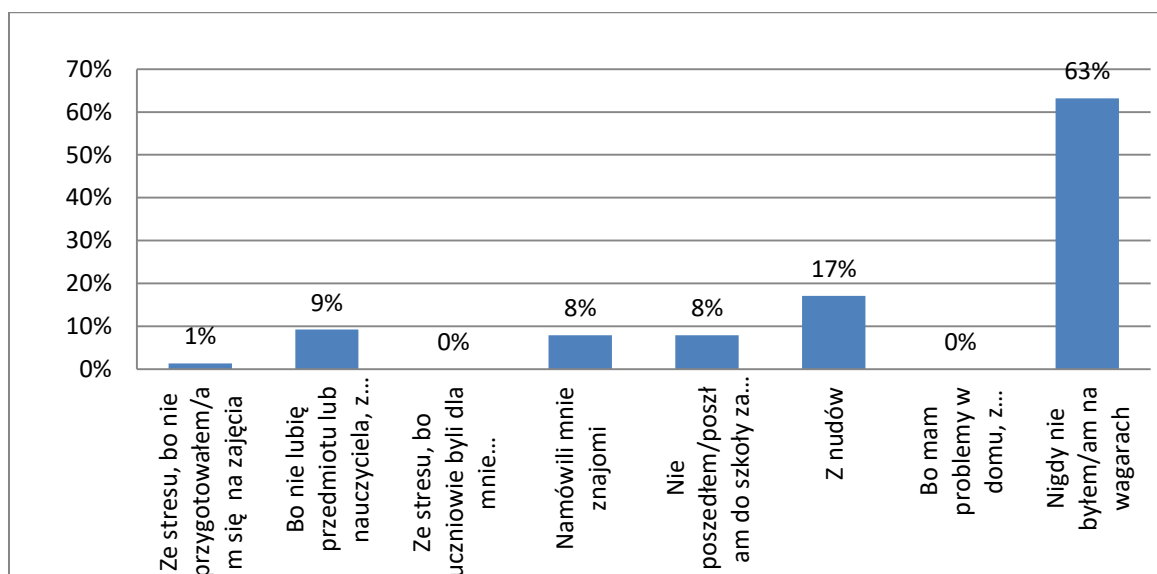
Wykres 36. Czy byłeś/aś kiedyś na wagarach?

Poza tym, jak często uczniowie wagarują, istotne są również powody, dla których decydują się to robić. Na pytanie (wielokrotnego wyboru) „Jeśli byłeś/byłaś na wagarach, to z jakiego powodu?” uzyskaliśmy odpowiedzi jak poniżej.

Uczniowie, jeśli opuszczali lekcje, to robili to głównie z nudy (17%) lub dlatego, że nie lubią przedmiotu lub nauczyciela, z którym mieli daną lekcję (9%).

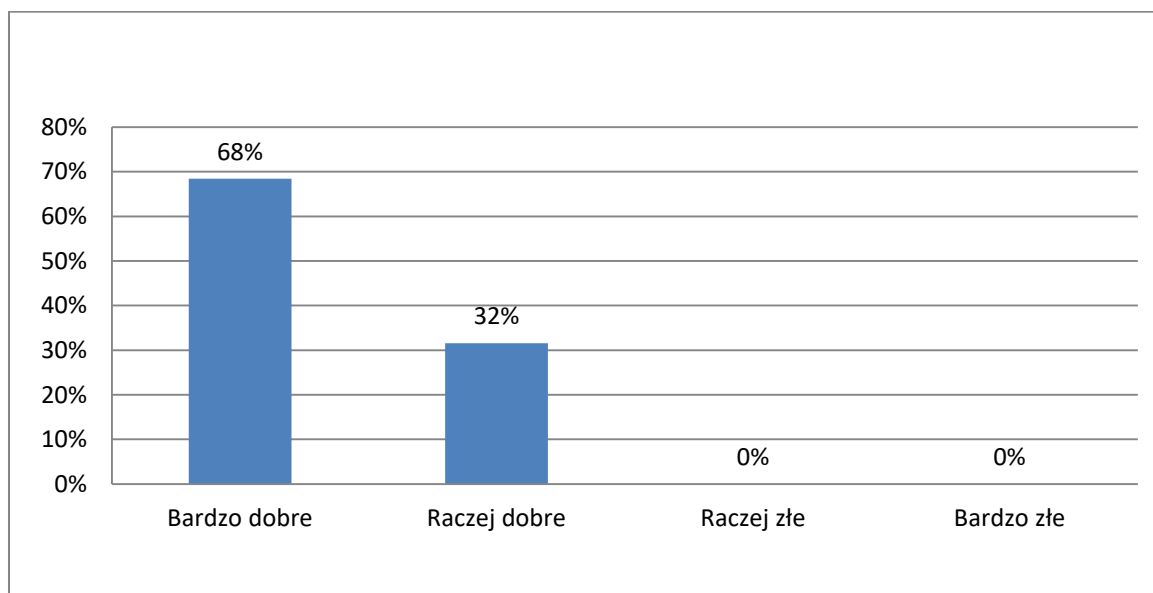
Wykres 37. Jeżeli byłeś/aś na wagarach, to z jakiego powodu?

Czynnikiem chroniącym przed podejmowaniem zachowań ryzykownych i niepożądanych u dzieci i młodzieży są niewątpliwie dobre relacje z osobami dorosłymi, którzy stanowią dla nich oparcie i źródło wiedzy. **Uczniowie Gminy Perzów deklarują, że ich relacje z opiekunami są bardzo dobre lub raczej dobre.**

Dobre relacje z rodzicami, to niewątpliwie zasób chroniący, który może zostać wykorzystany w planowaniu oddziaływań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży poprzez tworzenie sojuszu rodzic – nauczyciel, np. w przeciwdziałaniu uzależnieniom m.in. poprzez uzupełniającą się edukację dotyczącą zagrożeń, a także kształtowanie konstruktywnych postaw i budowanie sieci wsparcia.

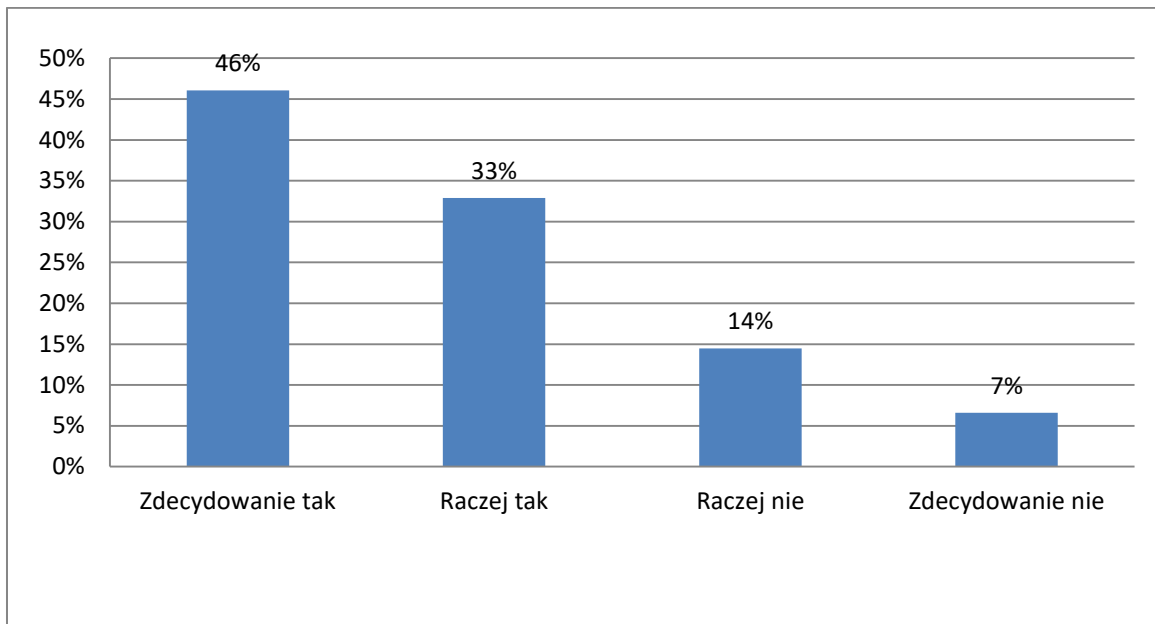
Wykres 38. Ocena relacji z rodzicami lub opiekunami.

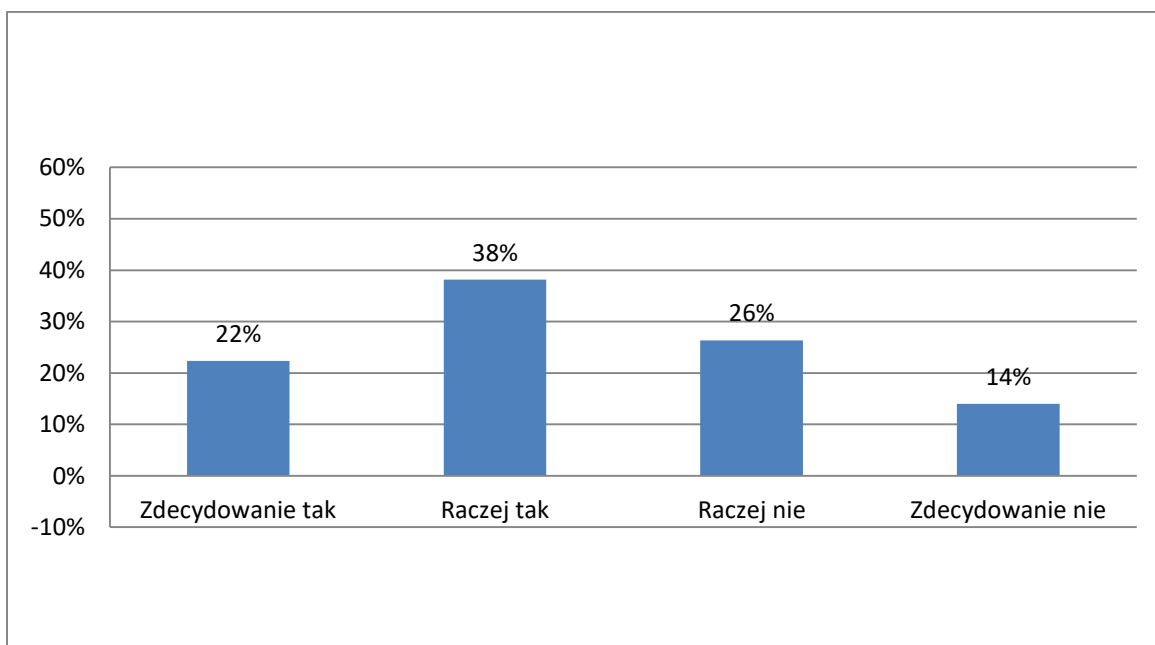
W ankiecie uczniowie odpowiedzieli także na takie same pytania dotyczące kolejno rodziców lub opiekunów oraz nauczycieli. Pytania dotyczyły reakcji ucznia na niepokojące wydarzenie (np. groźby, prześladowanie, namawianie do zrobienia czegoś złego)- czy zaufałyby swojemu rodzicowi/opiekunowi lub nauczycielowi i powiedział im o swoim problemie.

Łącznie 79% uczniów odpowiedziało, że obdarzyłoby zaufaniem rodzica lub opiekuna, natomiast 60% nauczyciela. **Świadczy to o relatywnie wysokim poziomie zaufania do nauczycieli w szkole.**

Wykres 39. Czy gdyby wydarzyło się coś niepokojącego (np. ktoś Ci groził, prześladował Cię, namawiał do zrobienia czegoś złego), to czy zaufałyś swojemu rodzicowi lub opiekunowi i powiedział mu o swoim problemie?

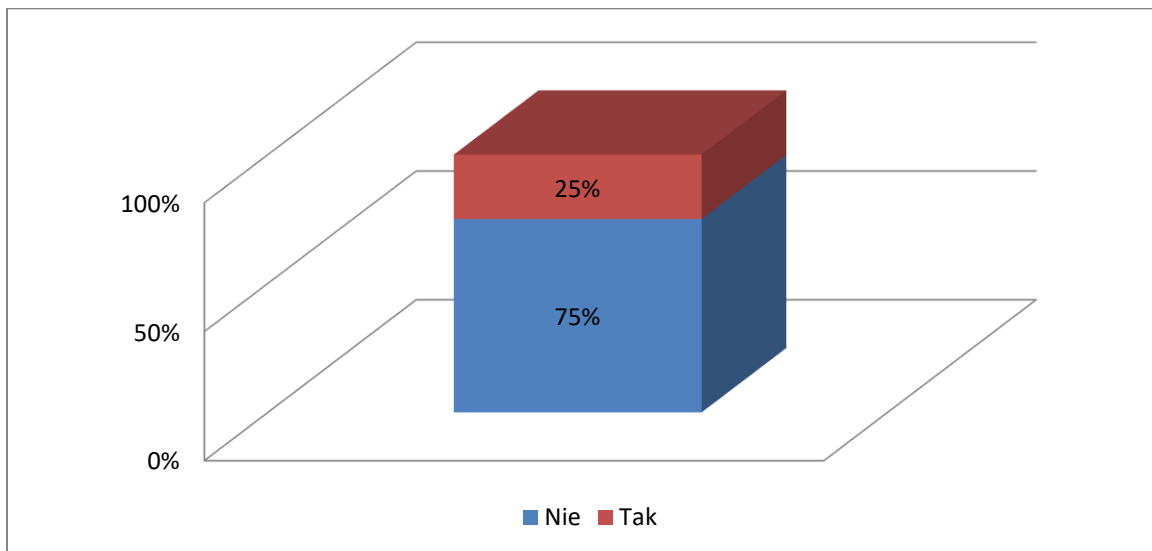

Wykres 40. Czy gdyby wydarzyło się coś niepokojącego (np. ktoś Ci groził, prześladował Cię, namawiał do zrobienia czegoś złego), to czy zaufałyś swojemu nauczycielowi i powiedział mu o swoim problemie?

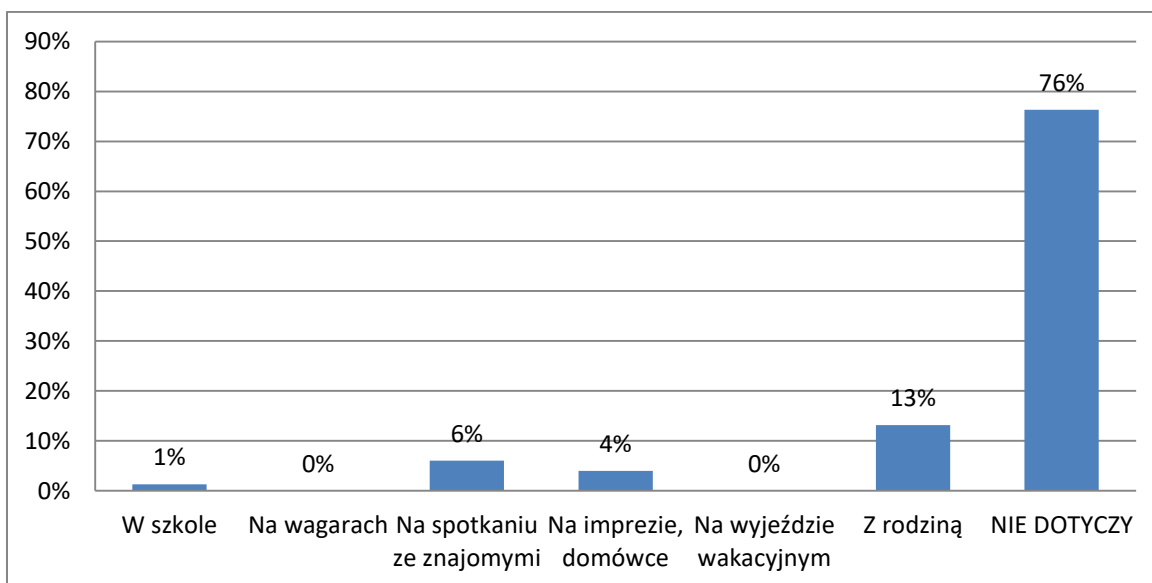
Inicjację alkoholową ma za sobą 25% badanych uczniów klas 4-8 szkoły podstawowej. Badani uczniowie, jako wiek inicjacji alkoholowej wskazywali wiek pomiędzy 10 a 14 rokiem życia.

Wykres 41. Czy kiedykolwiek próbowałeś alkoholu?

Najczęściej deklarowaną okolicznością inicjacji alkoholowej uczniów szkoły podstawowej jest towarzystwo rodziny (13%), a także spotkanie ze znajomymi (6%). Większość badanych wskazała, że te pytanie ich nie dotyczy (76%).

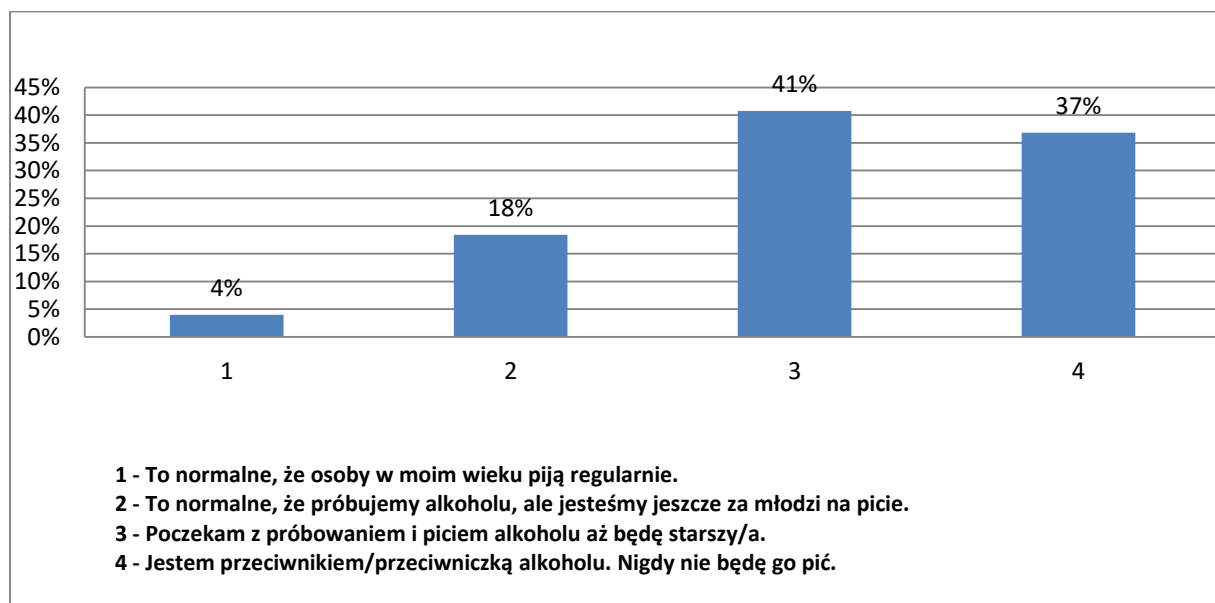
Wykres 42. Okoliczności inicjacji alkoholowej.

Wynik wydaje się potwierdzać prawidłowość związaną z psychospołecznym rozwojem człowieka w wieku dorastania. Dla młodzieży najważniejszą społeczną grupą odniesienia są rówieśnicy. To utrzymanie pozycji w grupie znajomych jest często jedną z najsilniejszych motywacji, aby sięgnąć po alkohol. Prawidłowość tę można wykorzystać w dobrym celu. Planując oddziaływania profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży warto wykorzystywać proces uczenia się rówieśniczego. Chodzi tu przede wszystkim o to, że dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy nie od nauczyciela czy pedagoga, ale głównie od swoich rówieśników. Jeśli podczas warsztatów profilaktycznych zostaną przeprowadzone odpowiednio dobrane ćwiczenia i zabawy, wówczas uczniowie sami wyciągną wnioski dotyczące szkodliwego wpływu alkoholu na organizm i funkcjonowanie człowieka, a także będą mieli okazję podzielić się nimi z grupą.

Dla oceny postaw badanych uczniów wobec alkoholu istotna jest wiedza dotycząca opinii uczniów na temat jego spożywania. Łącznie, aż 22% badanych uczniów twierdzi, że spożywanie alkoholu w ich wieku jest normalne, jednakże 18% z nich przyznało, że zdaje sobie sprawę, że nie jest to odpowiedni wiek na picie. Kolejno, 41% deklaruje, że poczeka z próbowaniem alkoholu, aż będzie starsza, a 37% jest przeciwnikami alkoholu i nie zamierza go pić.

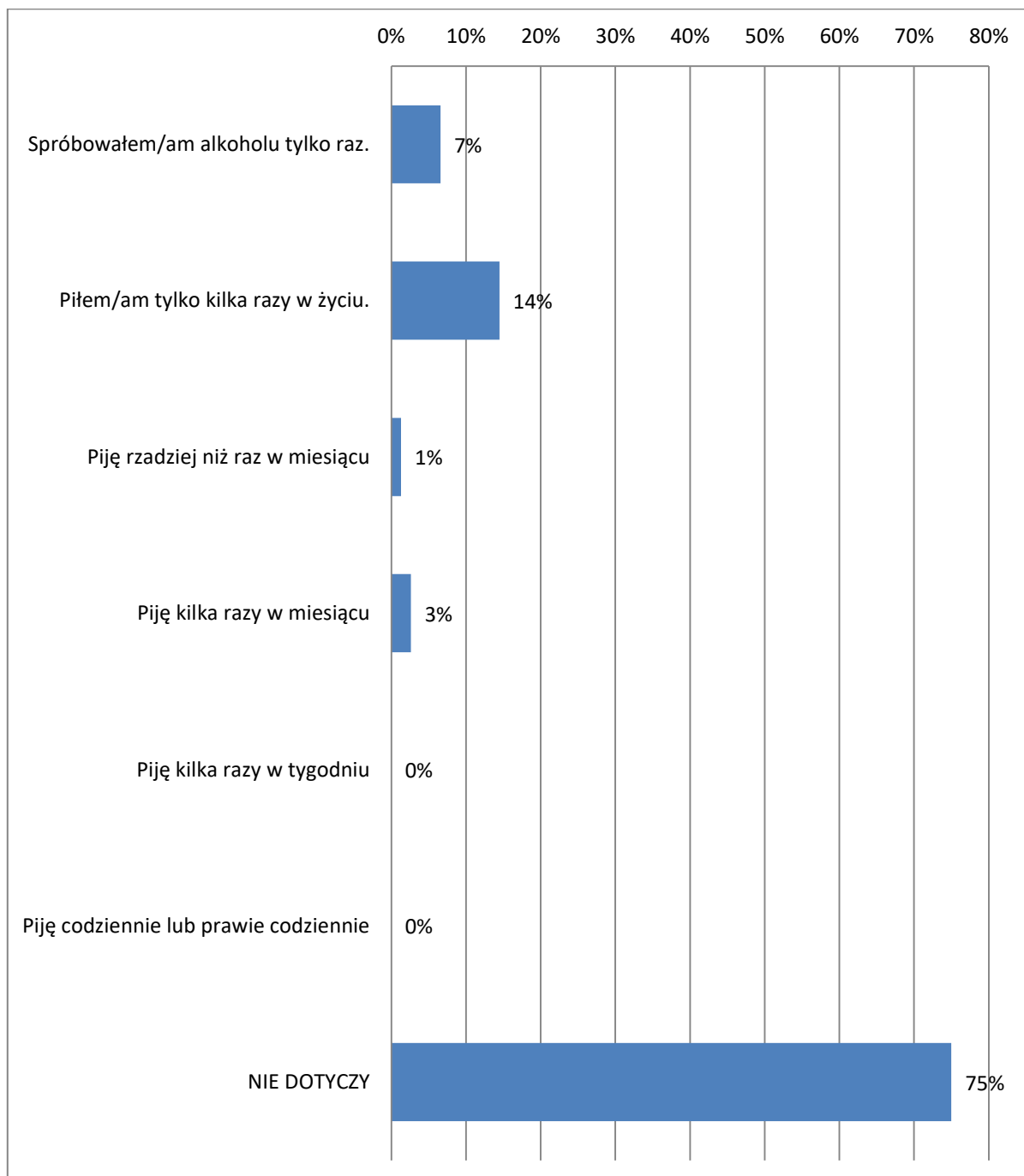
Wykres 43. Co sądzisz o picciu alkoholu?

Istotną kwestią było dla nas również to, jak często młodzi ludzie sięgają alkohol. **14%** ankietowanych uczniów deklaruje, że spożywali alkohol tylko kilka razy w życiu, **7%**

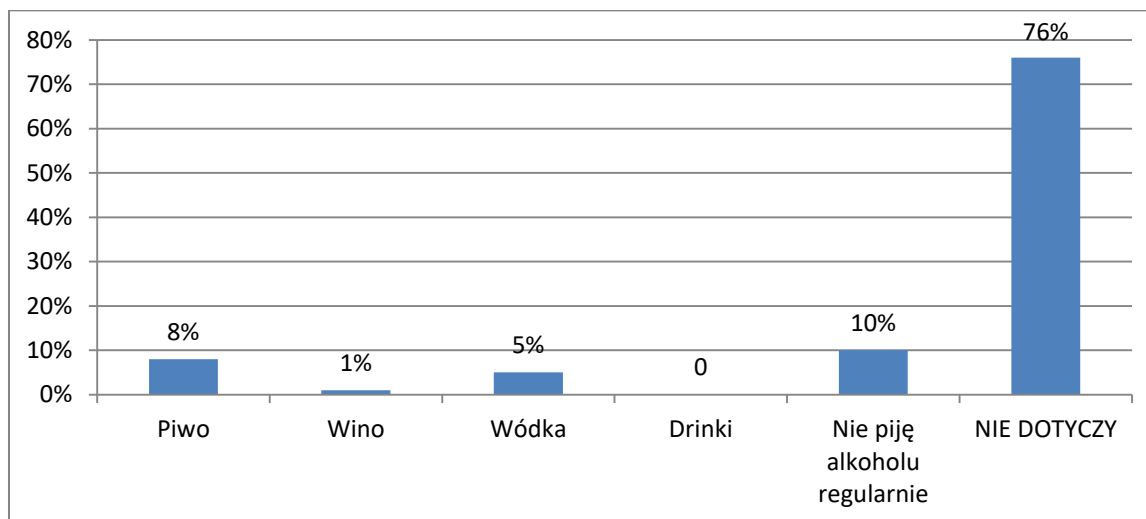
spróbowało alkoholu tylko raz. Rzadziej niż raz w miesiącu alkohol spożywa 1% uczniów, a 3% pije go kilka razy w miesiącu. Pozostali twierdzą, że to pytanie ich nie dotyczy (75%).

Wykres 44. Jak często pijesz alkohol?

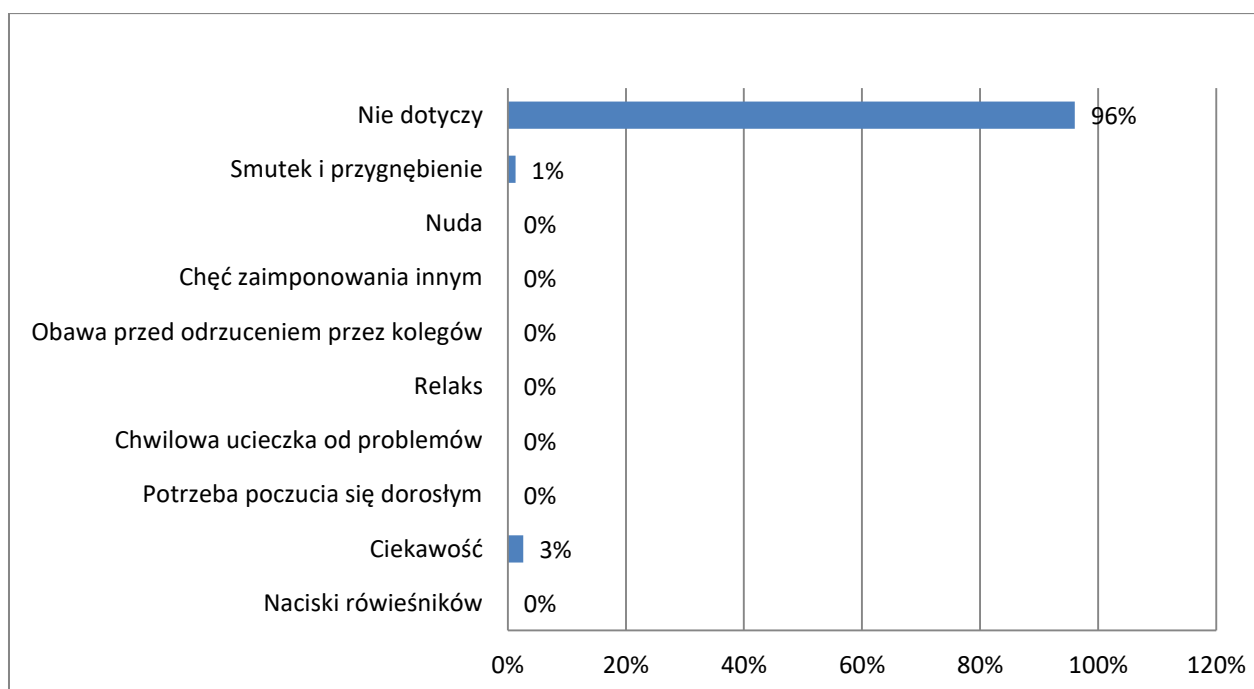
Następnie uczniowie zostali poproszeni o wskazanie po jaki alkohol sięgają najczęściej. Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że najbardziej popularne alkohole wśród uczniów w Gminie Perzów to piwo (8%) oraz wódka (5%).

Wykres 45. Po jaki alkohol najczęściej sięgasz?

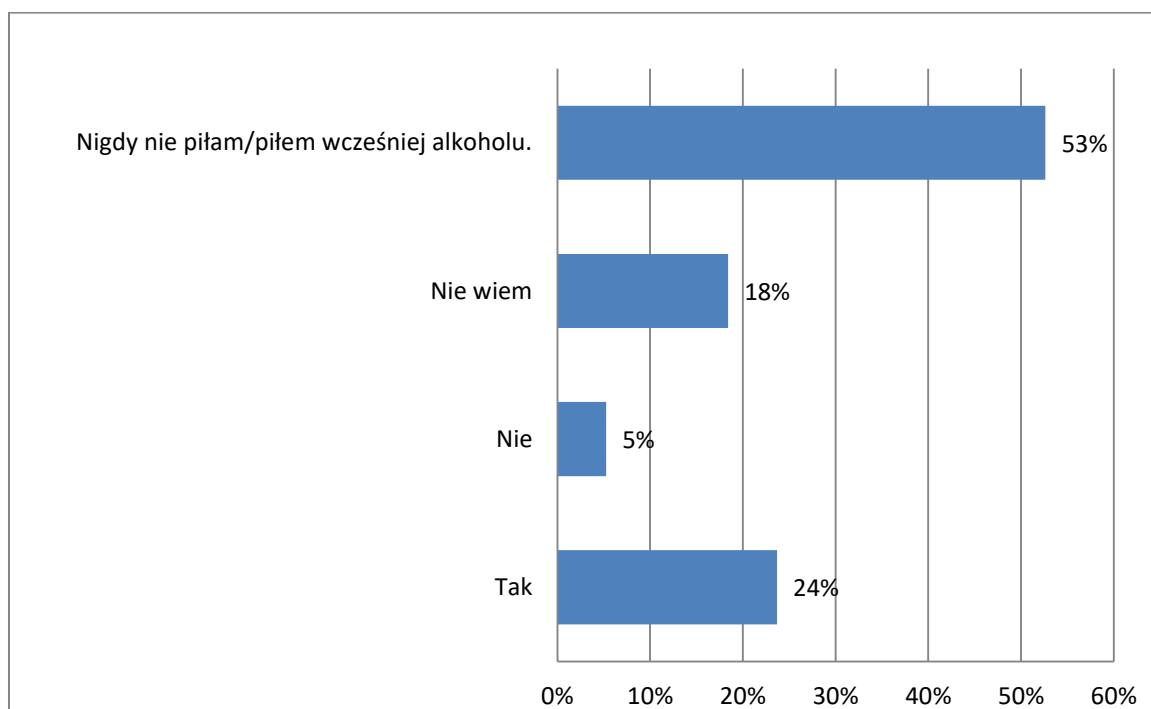
Projektując oddziaływania profilaktyczne, oprócz częstotliwości spożywania alkoholu istotne są także powody sięgania przez uczniów po alkohol. **96% uczniów wskazało, że to pytanie ich nie dotyczy.** Pozostali, jako powody sięgania po alkohol wskazywali ciekawość (3%) oraz smutek i przygnębienie (1%).

Wykres 46. Z jakich powodów najczęściej sięgasz po alkohol?

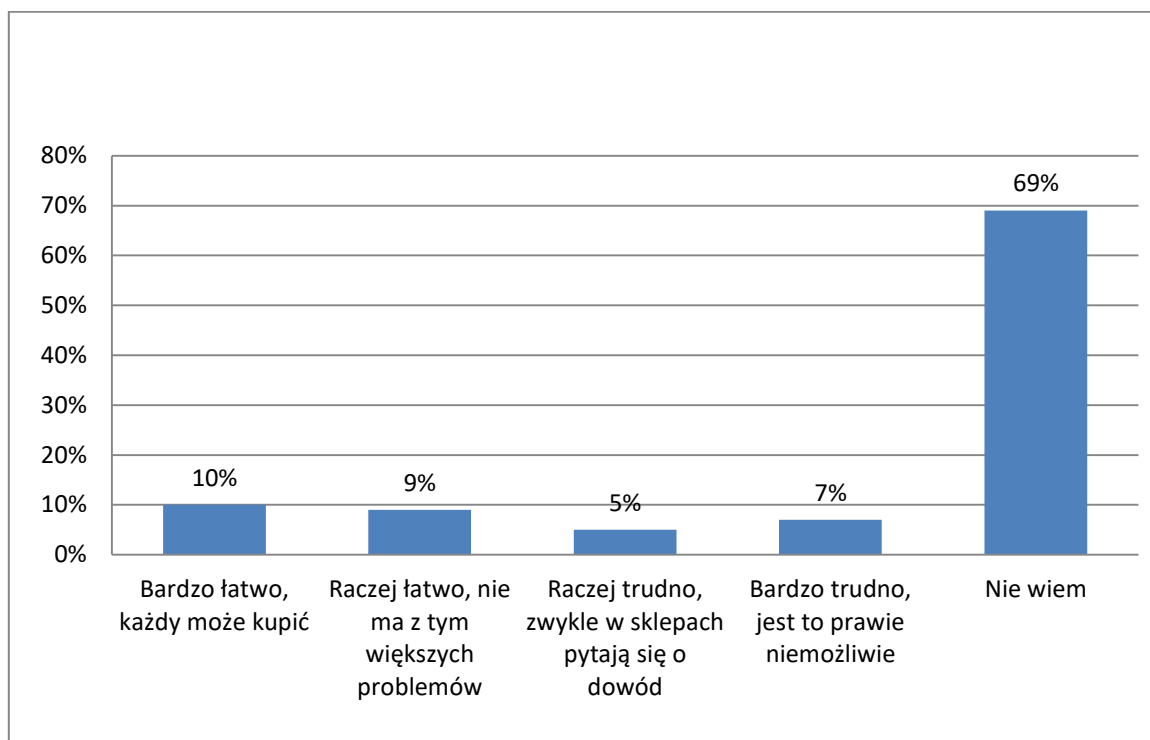
Kolejne z pytań dotyczyło świadomości rodziców na temat inicjacji alkoholowej uczniów. Ponad połowa badanych uczniów deklaruje, że nigdy wcześniej nie piła alkoholu (53%). Ankietowani, którzy mają za sobą inicjację alkoholową w większości twierdzą, że ich rodzice o tym wiedzą (24%).

Wykres 47. Czy rodzice wiedzą, że masz za sobą pierwsze próby picia alkoholu?

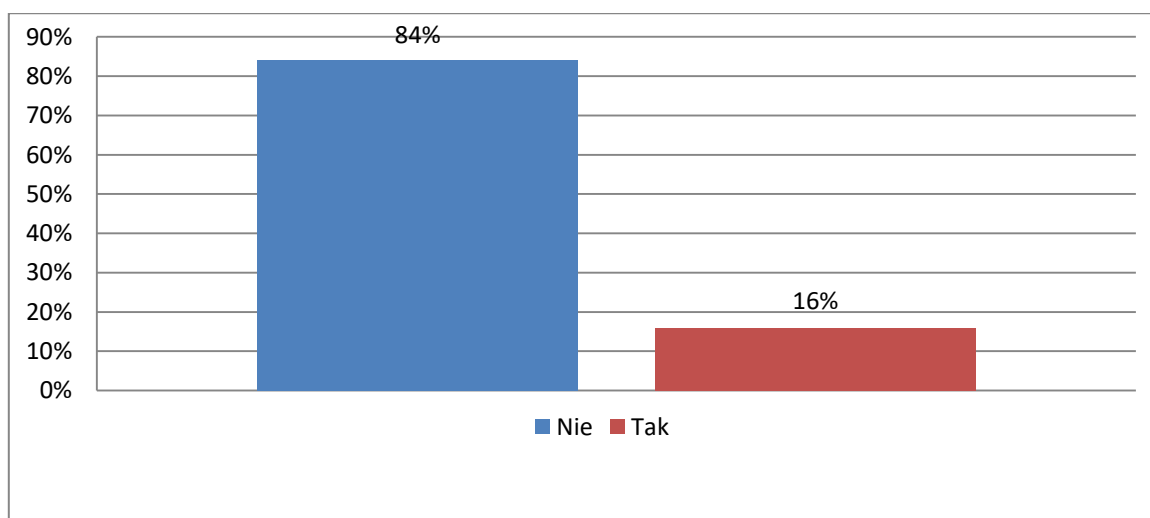
Kolejnym ważnym pytaniem, na które odpowiadali uczniowie było to dotyczące subiektywnej oceny dostępności alkoholu dla osób poniżej 18 roku życia. **Większość badanych uczniów nie wie, czy da się kupić alkohol, gdy nie ma się ukończonych 18 lat (69%). Może to sugerować, że ta część uczniów nigdy nie podejmowała próby nabycia alkoholu.** Raczej łatwy i bardzo łatwy zakup alkoholu deklaruje 19% ankietowanych. Pozostałe 12% przyznaje, że zakup alkoholu poniżej 18 roku życia jest raczej trudny lub prawie niemożliwy.

Wykres 48. Czy łatwo jest kupić alkohol, jeśli nie ma się ukończonych 18 lat?

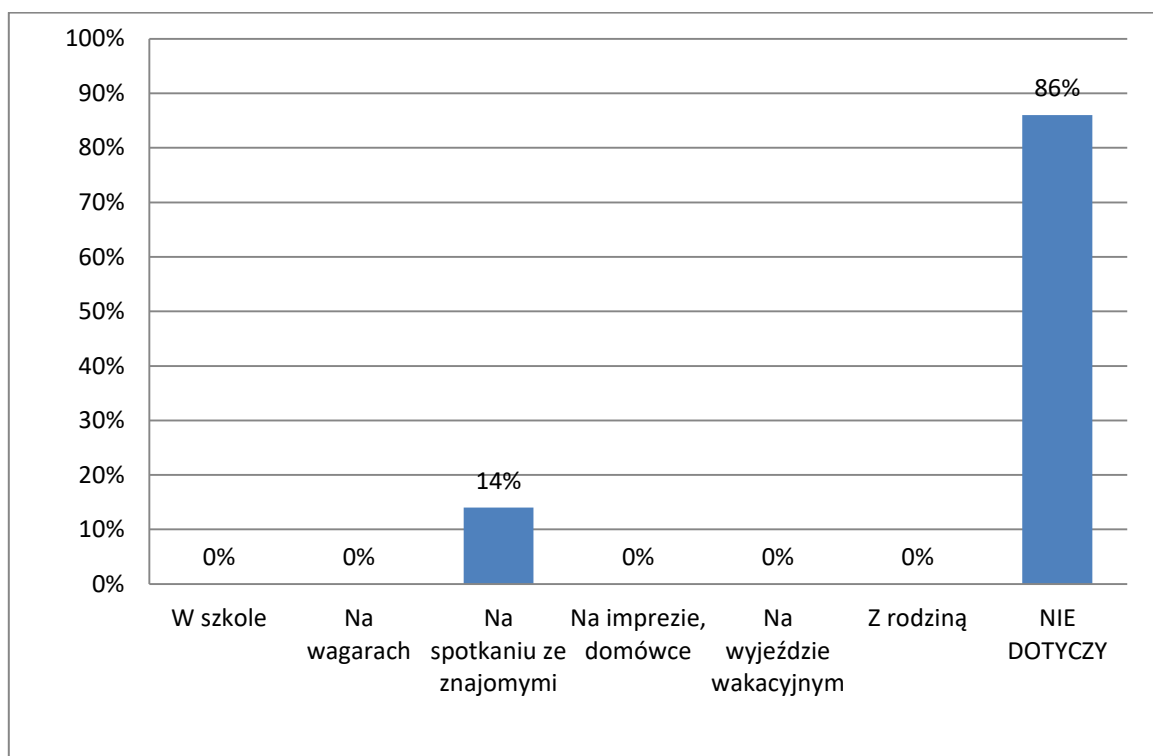
Mimo słabnącej popularności papierosy w naszym społeczeństwie są wciąż atrakcyjną używką dla młodzieży. Zapytaliśmy uczniów z Gminy Perzów, czy kiedykolwiek próbowali papierosa oraz w jakich okolicznościach miało to miejsce. **Inicjację nikotynową ma za sobą 16% ankietowanych uczniów. Badani, jako wiek inicjacji nikotynowej wskazywali wiek pomiędzy 11 a 14 rokiem życia.**

Wykres 49. Czy próbowałeś/aś kiedykolwiek papierosa?

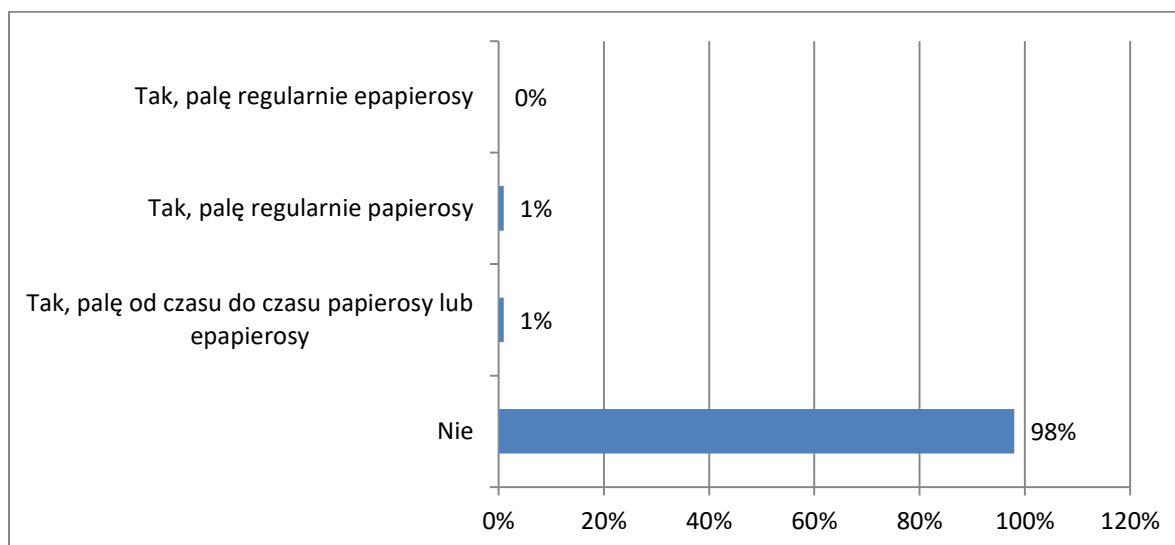
Jedyną wskazywaną przez uczniów okolicznością zapalenia pierwszego papierosa było spotkanie ze znajomymi (14%). Pozostali uczniowie wskazywali, że te pytanie ich nie dotyczy.

Wykres 50. Okoliczności inicjacji nikotynowej.

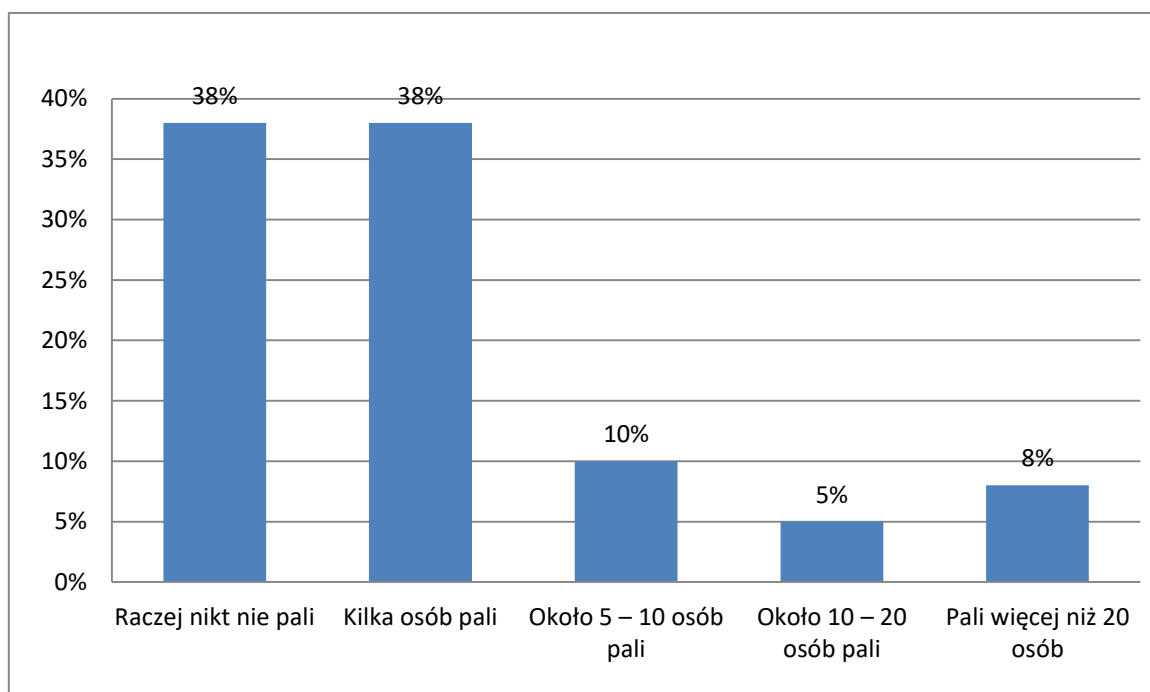
Większość uczniów z Gminy Perzów, którzy mają za sobą inicjację nikotynową, aktualnie nie pali papierosów (98%). Połowa z tych, którzy obecnie palą papierosy robi to regularnie, a druga połowa od czasu do czasu

Wykres 51. Czy obecnie palisz papierosy?

Uczniowie zostali także zapytani o to, ile osób z ich szkoły pali papierosy. Uczniowie w większości oceniają, że nikt nie pali (38%) lub, że pali tylko kilka osób (38%). Z kolei, 11% przyznaje, że w ich szkole pali około 5-10 osób, 5%, że pali około 10-20 osób, a 6%, że jest to więcej niż 20 osób.

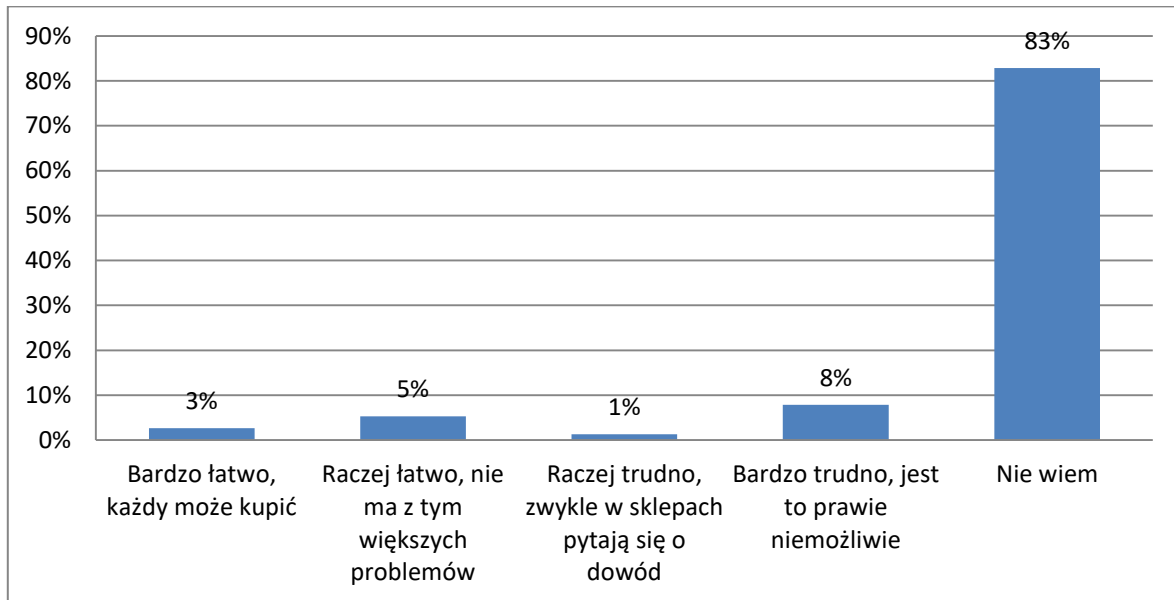
Wykres 52. Ile osób z Twojej szkoły pali papierosy?

W kolejnym pytaniu uczniowie udzielali odpowiedzi na temat subiektywnej oceny łatwości, z jaką można dokonać zakupu papierosów. **Większość badanych uczniów nie znało odpowiedzi na to pytanie (83%).** Sugerować to może, że te osoby nigdy nie

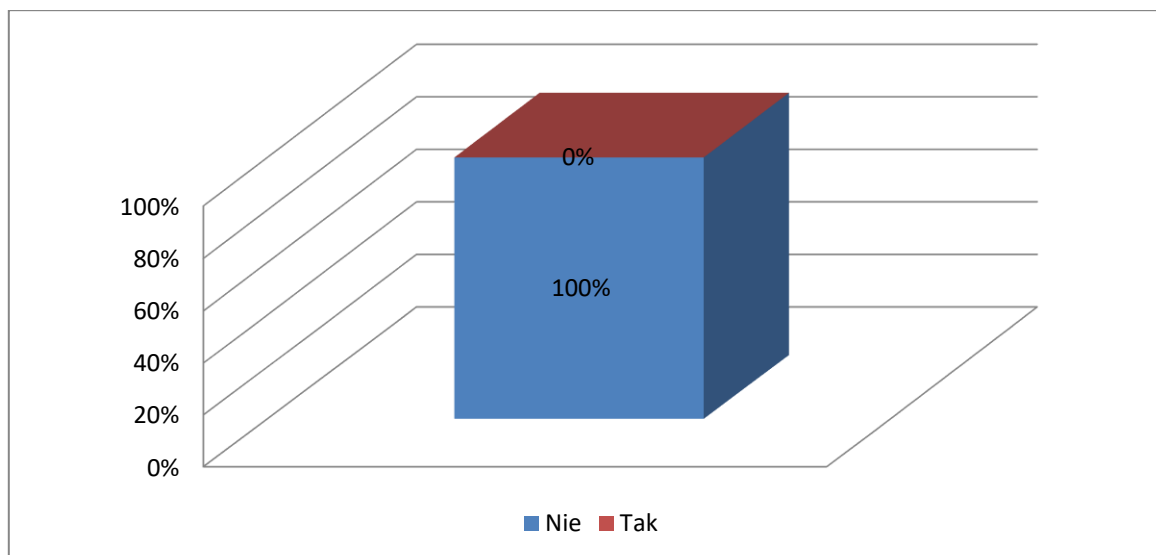
podejmowały próby zakupu papierosów. Jednakże, 8% uczniów twierdzi, że zakup papierosów, gdy nie ma się ukończonych 18 lat jest bardzo łatwy lub łatwy. Z kolei pozostałe 9% przyznaje, że jest trudne lub prawie niemożliwe.

Wykres 53. Czy łatwo jest kupić papierosy, jeśli nie ma się ukończonych 18 lat?

Wyniki badań wskazują, że żaden z uczniów **nie zażywał substancji psychoaktywnych**, tj. narkotyków i dopalaczy.

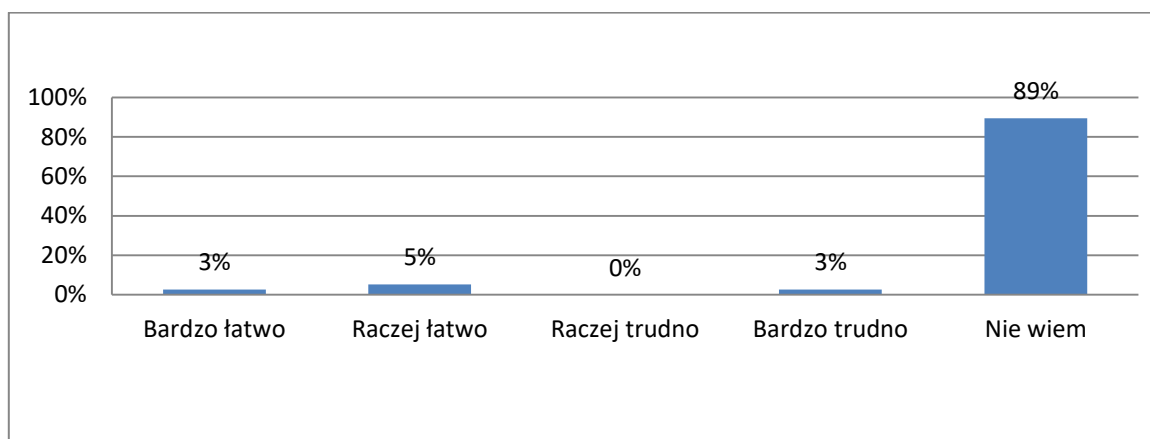
Wykres 54. Czy kiedykolwiek próbowałeś narkotyków lub dopalaczy?

Jednakże, 8% badanych uczniów twierdzi, że zakup narkotyków lub dopalaczy jest w ich środowisku bardzo łatwy lub łatwy. Sugerować to może, że ci badani znają źródła pozyskiwania substancji psychoaktywnych takich, jak narkotyki czy dopalacze.

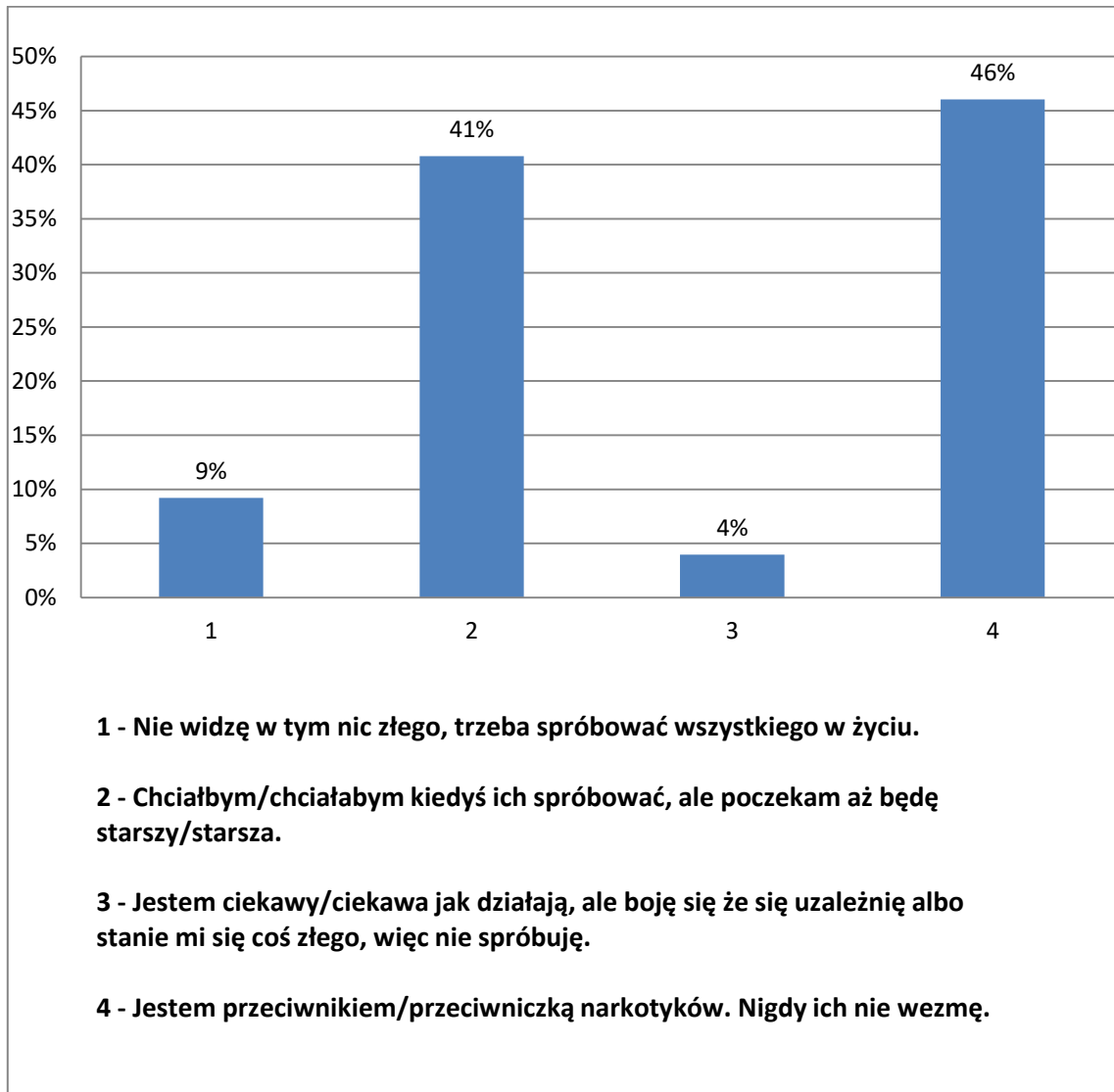
Jednocześnie, 3 % uczniów przyznaje, że zakup narkotyków lub dopalaczy jest w ich środowisku bardzo trudny. Pozostali (89%) deklarują, że nie posiadają wiedzy na ten temat. Na tej podstawie można stwierdzić, że te osoby nigdy nie podejmowały próby zakupu owych substancji.

Wykres 55. Czy łatwo jest kupić narkotyki w Twoim środowisku?

W kolejnej części badania interesowały nas postawy uczniów wobec zażywania narkotyków. Wyniki badań wskazują, że **prawie połowa uczniów jest przeciwna braniu narkotyków (46%)**. **Niepokojący jest fakt, że znaczna część uczniów chciałaby ich spróbować, jednak poczeka z tym, aż będzie starsza (41%)**. **Poza tym, aż 9% badanych nie widzi niczego złego w przyjmowaniu narkotyków, a 4% jest ciekawych jak działają, jednak boją się ich spróbować**. **Projektując oddziaływania profilaktyczne, należy uwzględnić wysoki czynnik ryzyka zażycia przez znaczną część uczniów substancji psychoaktywnych w późniejszym czasie**.

Wykres 56. Co sądzisz o braniu narkotyków?

Zbadaliśmy również postawy i przekonania uczniów na temat różnych substancji psychoaktywnych. Wyniki zamieszczone są w tabeli poniżej.

Tabela 15. Przekonania dotyczące substancji psychoaktywnych.

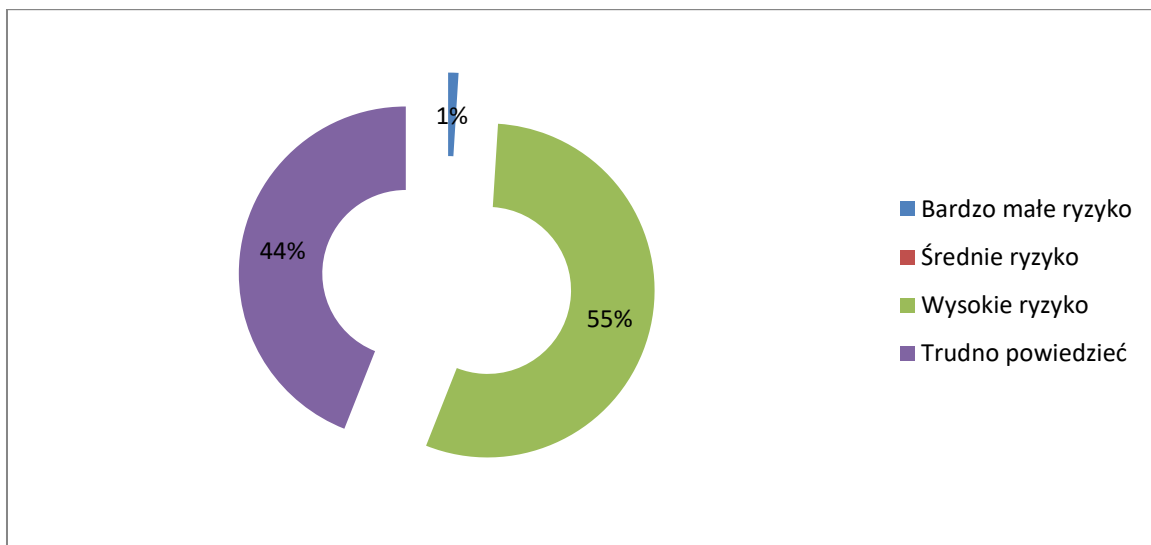
Przekonania dotyczące substancji psychoaktywnych				
<i>Twierdzenia</i>	<i>Zdecydowanie zgadzam się</i>	<i>Raczej zgadzam się</i>	<i>Raczej nie zgadzam się</i>	<i>Zdecydowanie nie zgadzam się</i>
Alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce.	26%	41%	17%	16%
Picie alkoholu pomaga się wyluzować i zapomnieć o smutkach.	13%	16%	39%	32%
Alkohol jest szkodliwy, szczególnie dla osób poniżej 18 roku życia.	63%	21%	12%	4%
To normalne, że osoby w moim wieku piją regularnie alkohol. Warto korzystać ze wszystkich sposobów na dobrą zabawę.	3%	6%	21%	70%
Bez alkoholu nie można się dobrze bawić na imprezie.	14%	14%	19%	53%
To normalne, że osoby w moim wieku próbują narkotyków i dopalaczy. Wszystko jest dla ludzi!	7%	1%	16%	76%
Od dopalaczy można uzależnić się tak samo jak od narkotyków.	66%	21%	5%	8%
Jeśli ktoś bierze narkotyki z umiarem, to się nie uzależni.	3%	8%	32%	57%
Palenie papierosów jest modne w mojej szkole.	3%	10%	38%	49%

Większość badanych uczniów, aż 67% wskazało, że alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny od tego zawartego w wódce. Dodatkowo, przeważająca część uczniów (84%), twierdzi, że alkohol jest mniej szkodliwy dla osób poniżej 18 roku życia. Wyniki te świadczą bezpośrednio o niskim poziomie wiedzy uczniów na temat szkodliwości spożywania alkoholu.

Jednakże, już tylko 21% uczniów twierdzi, że regularne picie w ich wieku jest normalne. Dodatkowo, tylko 8% nie widzi niczego złego w próbowaniu narkotyków. Poza tym, wyłącznie 17% twierdzi, że dopalacze są mniej szkodliwe niż narkotyki, a 11% jest zdania, że branie narkotyków z umiarem nie prowadzi do uzależnienia. Uczniowie w większości wiedzą też, że od dopalaczy można uzależnić się tak samo jak od narkotyków (87%). Ponadto, ponad połowa uczniów ocenia ryzyko wystąpienia negatywnych konsekwencji po zażyciu narkotyków lub dopalaczy jako wysokie (55%). Wyniki te świadczą bezpośrednio o wysokim poziomie wiedzy uczniów na temat uzależnień od narkotyków i dopalaczy.

Na pozytywne tendencje wskazują również pozostałe odpowiedzi uczniów: tylko 13% zgadza się co, do tego, że palenie papierosów jest modne w ich szkole, 71% deklaruje, że bez alkoholu można dobrze bawić się na imprezie i tyle samo wskazuje, że picie alkoholu nie pomaga się wyluzować i zapomnieć o smutkach.

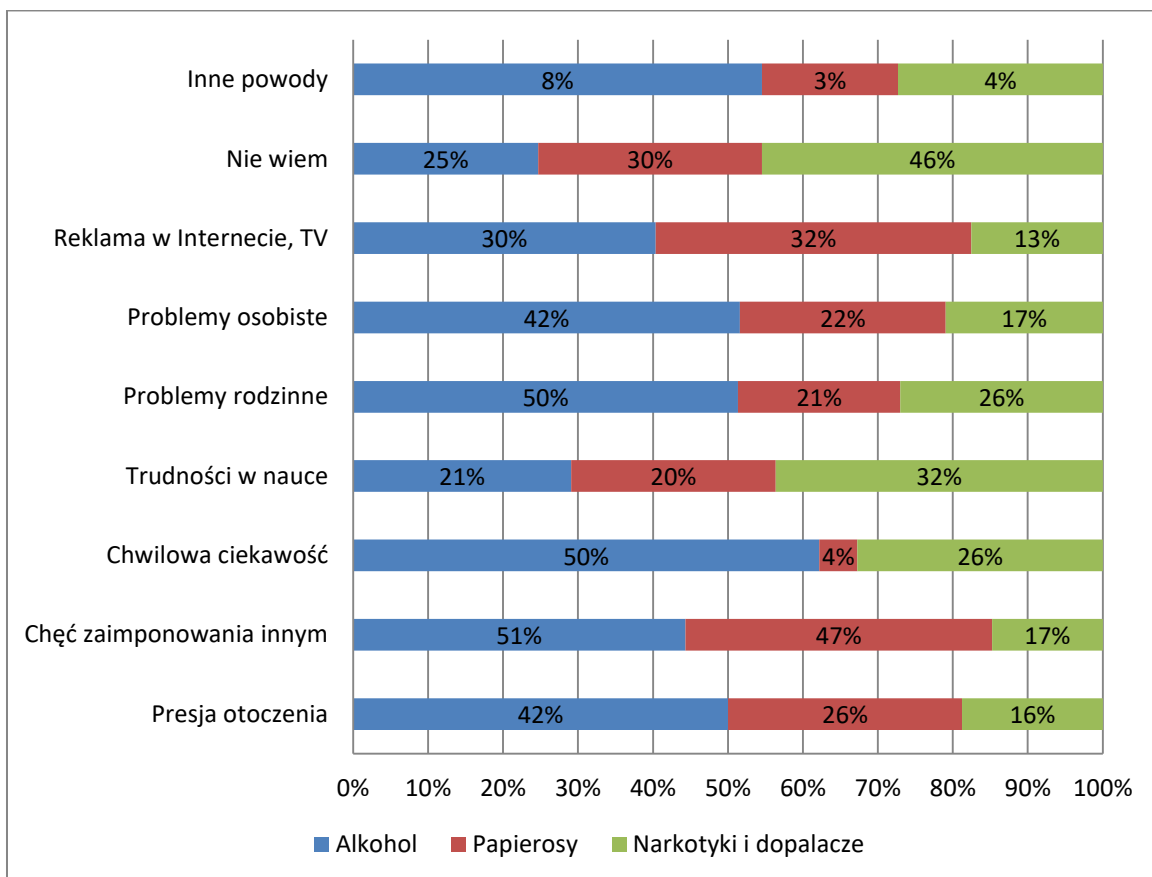
Wykres 57. Jak oceniasz ryzyko pojawienia się negatywnych konsekwencji po zażyciu substancji psychoaktywnych?

Kolejny wykres prezentuje deklarowane wśród uczniów powody sięgania po alkohol, papierosy oraz narkotyki i dopalacze przez ich rówieśników¹².

Najczęściej wskazywanymi zdaniem uczniów powodami sięgania przez ich rówieśników po alkohol są: chęć zaimponowania innym (51%), problemy rodzinne (50%) oraz chwilowa ciekawość (50%). W przypadku papierosów ankietowani wskazują najczęściej chęć zaimponowania innym (47%) oraz chwilą ciekawość (42%). Jeżeli chodzi o narkotyki i dopalacze, uczniowie w najczęściej deklarują, że nie znają powodów, dla których ich rówieśnicy decydują się je spróbować(46%). Wśród najbardziej popularnych odpowiedzi pojawiły się tutaj trudności w nauce (32%), chwilowa ciekawość (26%) oraz problemy rodzinne (26%).

Wykres 58. Jak myślisz dlaczego Twój koleś sięga po raz pierwszy po: alkohol, narkotyki i dopalacze?

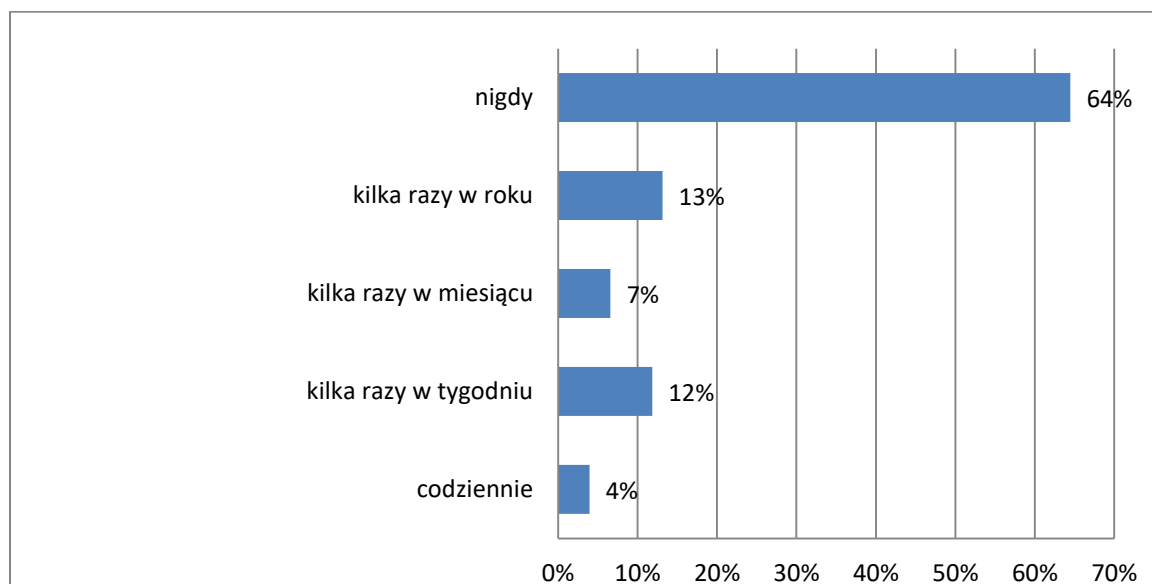

¹² Ankietowani mogli zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

Przeprowadzone badania w Gminie Perzów pozwalają również przyjrzeć się dokładniej nasileniu zjawiska przemocy w środowisku szkolnym.

W ankiecie wyjaśniono uczniom, że przemoc może przybierać formę fizyczną (np. bicie, popychanie) lub psychiczną (np. przezywanie, straszenie, wykluczanie z grupy). Następnie, uczniowie zostali zapytani, jak często doświadczają przemocy w szkole. Ponad połowa badanych uczniów deklaruje, że nigdy nie doświadczyła żadnego rodzaju przemocy w szkole (64%). Jednakże, 13% przyznaje, że doświadcza przemocy w szkole kilka razy w roku, a 12%, że nawet kilka razy w tygodniu. Poza tym, 7% uczniów wskazało, że pada ofiarą przemocy w szkole kilka razy w roku, a aż 4% codziennie.

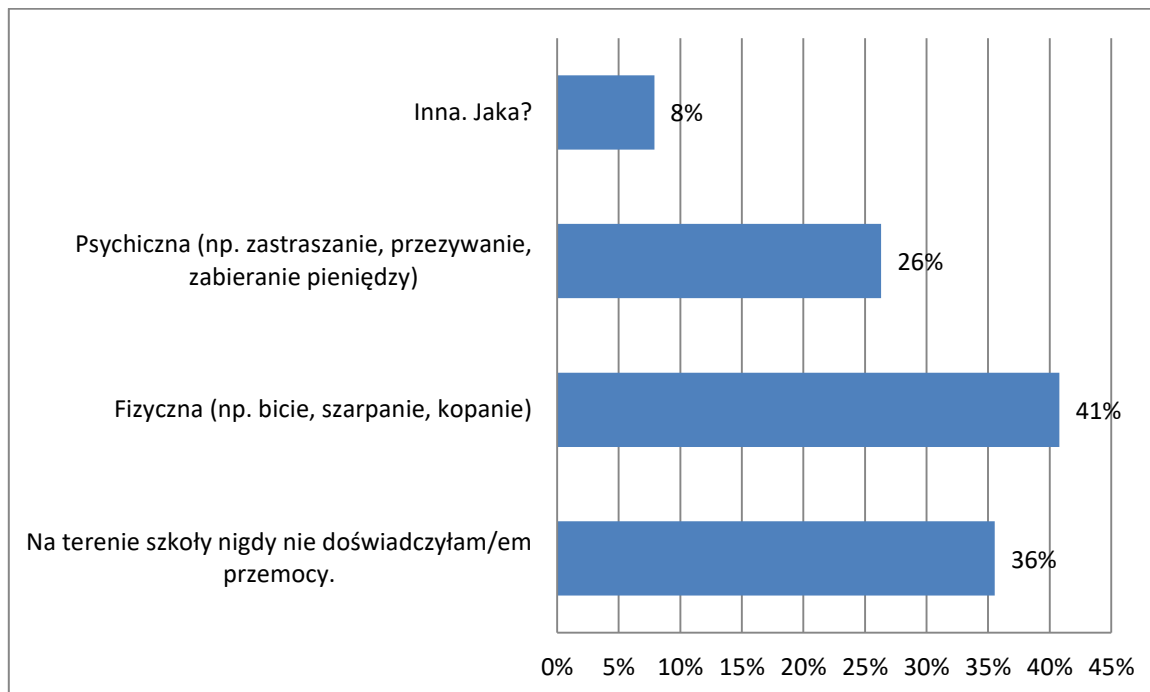
Wykres 59. Częstotliwość doświadczania przemocy w szkole.

Najczęściej doświadczaną przez uczniów formą przemocy jest przemoc fizyczna- jej ofiarą padło 41% uczniów. Kolejno, przemocy psychicznej doświadczyło 26% uczniów. Uczniowie deklarowali też, że doświadczają innych form przemocy, jednakże nie wskazali jakich (8%)¹³. W tym pytaniu już tylko 35% odpowiedziało, że na terenie szkoły nigdy nie doświadczyło przemocy.

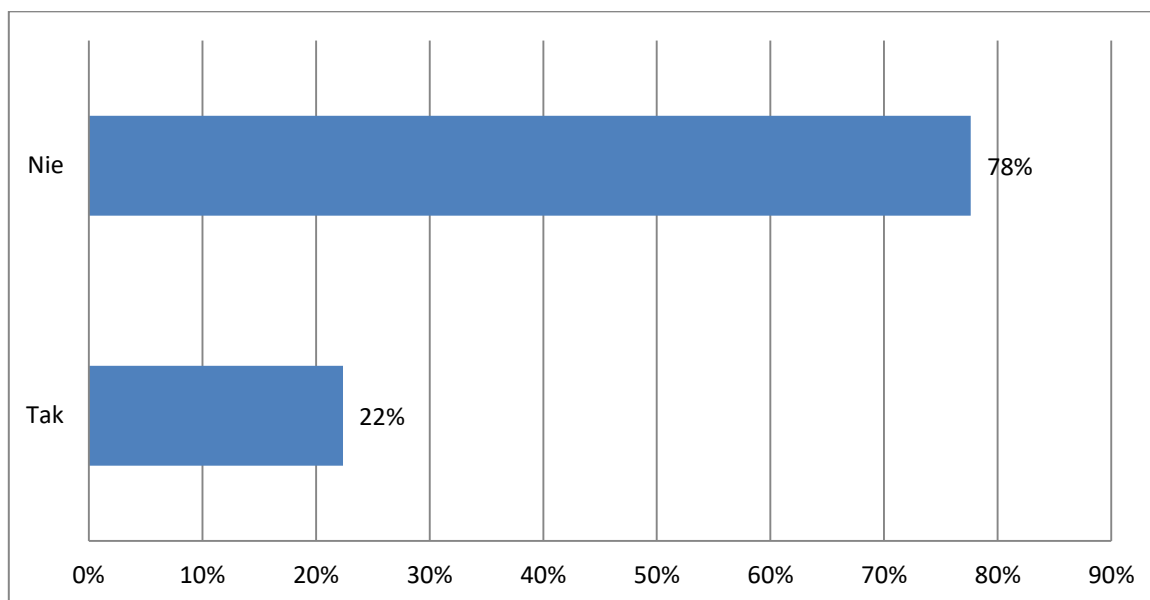
¹³ Ankietowani mogli zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

Wykres 60. Jakiego rodzaju to była przemoc?

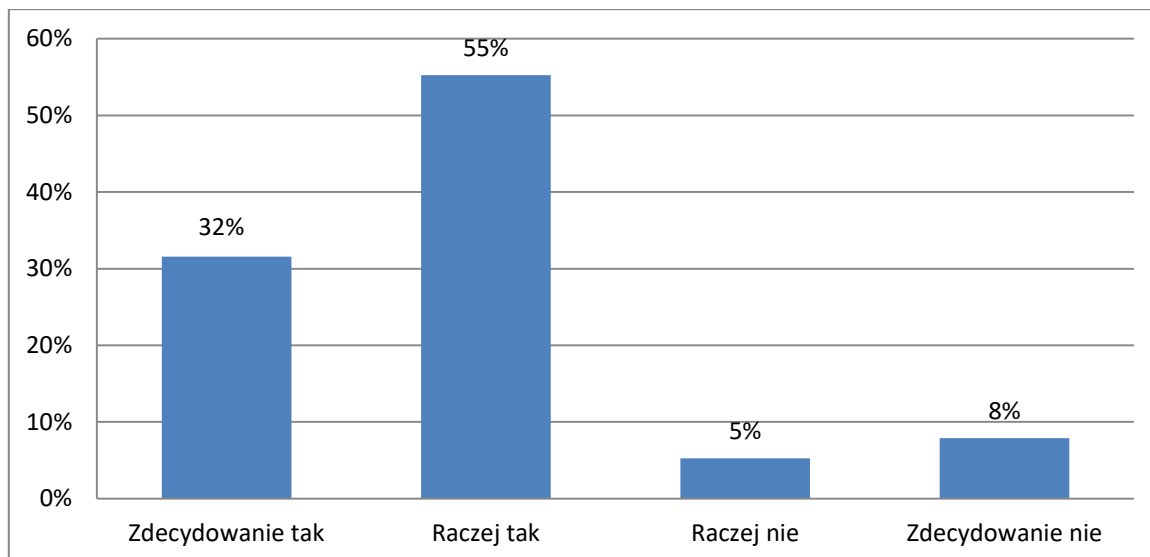
Oprócz przemocy ze strony rówieśników uczniowie mogą doświadczać także zjawiska przemocy w rodzinie. Spośród badanych uczniów 22% z nich padło ofiarą przemocy w rodzinie.

Wykres 61. Czy w swojej rodzinie doświadczyłeś/łaś kiedykolwiek przemocy?

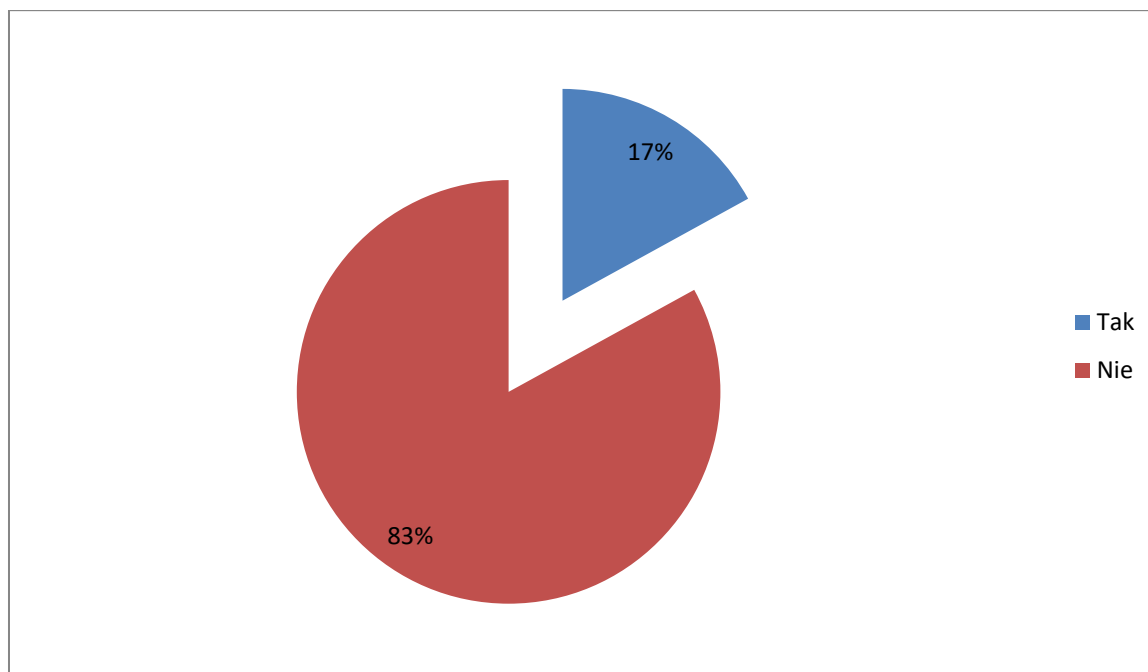
Kolejno, w badaniu nawiązano do poczucia bezpieczeństwa w szkole. Jak się okazało łącznie 87% uczniów czuje się w szkole bezpiecznie¹⁴.

Wykres 62. Czy czujesz się bezpiecznie w swojej szkole?

W następnym pytaniu uczniowie zostali poproszeni o wskazanie czy są w szkole uczniowie, których się obawiają- 17% uczniów wskazało, że na jej terenie są uczniowie, których muszą się obawiać.

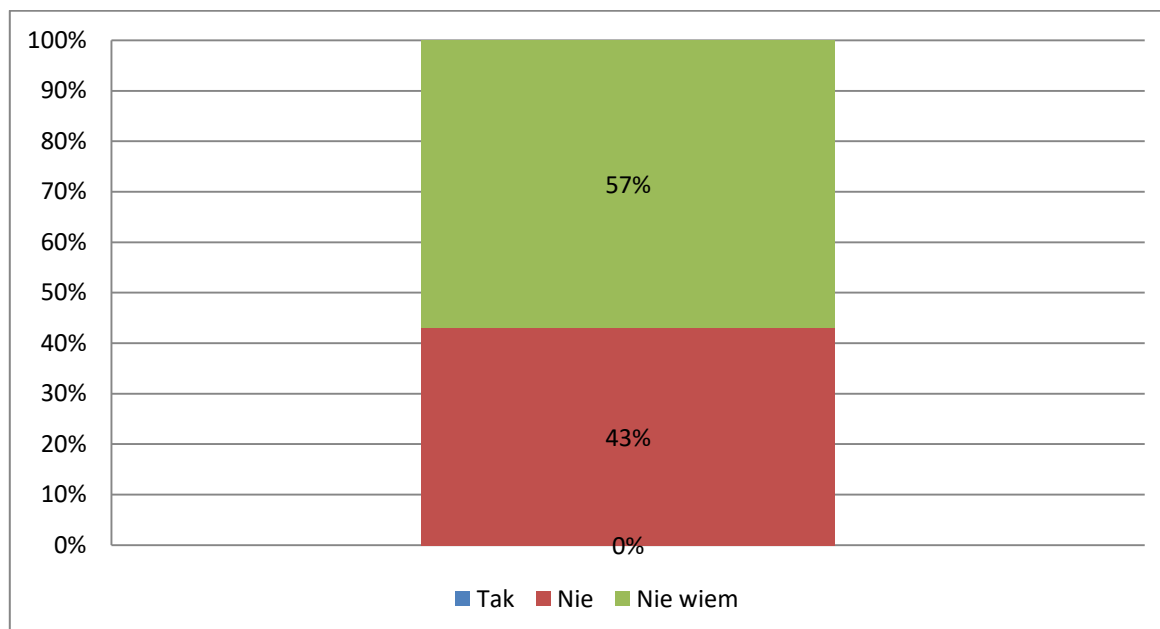
Wykres 63. Czy są w Twojej szkole uczniowie, których się boisz?

¹⁴ Suma odpowiedzi zdecydowanie tak oraz raczej tak.

Z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że w szkołach raczej nie obecny jest zwyczaj „chrztu” młodszych uczniów.

Wykres 64. Czy w Twojej szkole jest zwyczaj prześladowania najmłodszych uczniów (tzw. „kocenie”, „chrzt” lub „fala”)?

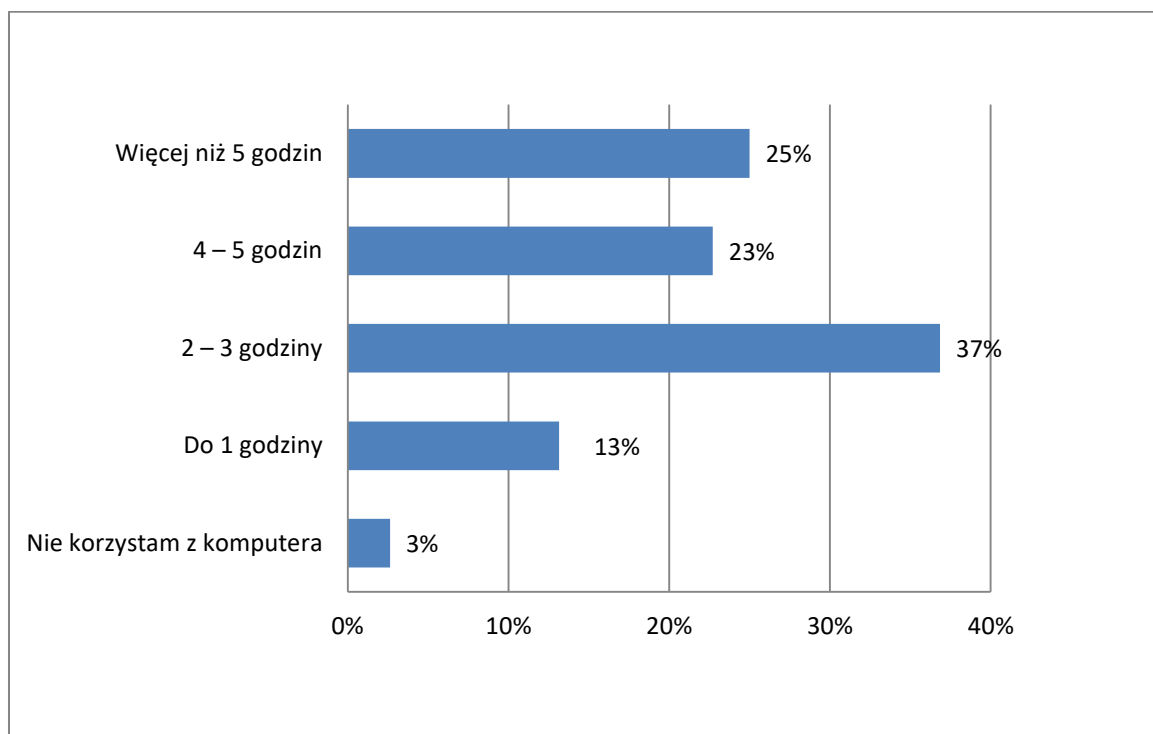
Uzyskane wyniki powinny skłonić do zapoczątkowania lub rozwijania w szkołach działań z zakresu zapobiegania agresji i przemocy oraz rozwiązywania konfliktów. Preferowane byłyby także doskonalenie szkolnych rozwiązań systemowych w zakresie kontroli i profilaktyki zachowań agresywnych.

Powyższe wnioski potwierdzają również odpowiedzi uczniów na temat reakcji ich rówieśników na sytuację, kiedy staliby się oni świadkami bójki na szkolnym korytarzu. Tylko 58% zadeklarowało pożądane postawy, z czego 34% starałoby się rozdzielić uczestników bójki, a 24% zgłosiłoby zdarzenie nauczycielowi. Natomiast, aż 57% twierdzi, że uczniowie przyglądaliby się bójce, dopingowali lub nagrywali zdarzenie telefonem. Kolejne 13% przyznaje, że uczniowie udawaliby, że niczego nie widzą¹⁵.

Kolejne badane zagadnienia dotyczyły uzależnienia od internetu oraz cyberprzemocy. Większość uczniów spędza przed komputerem od dwóch do trzech godzin dziennie (37%). Natomiast aż 25% spędza przed nim więcej niż 5 godzin dziennie, a 22% od 4 do 5 godzin dziennie, co w praktyce może oznaczać, że dla prawie połowy badanych po przyjściu ze szkoły korzystanie z komputera jest jedyną formą spędzania czasu.

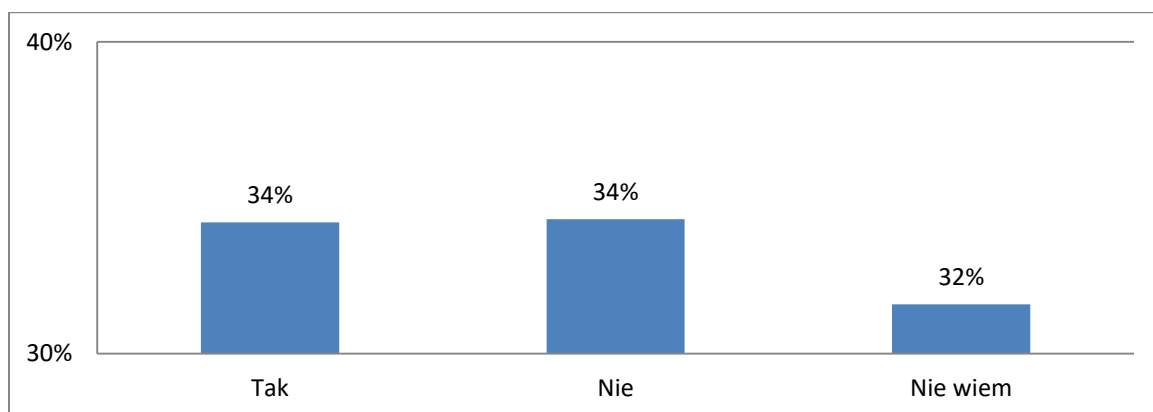
¹⁵ Ankietowani mogli zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

Wykres 65. Częstotliwość korzystania z komputera.

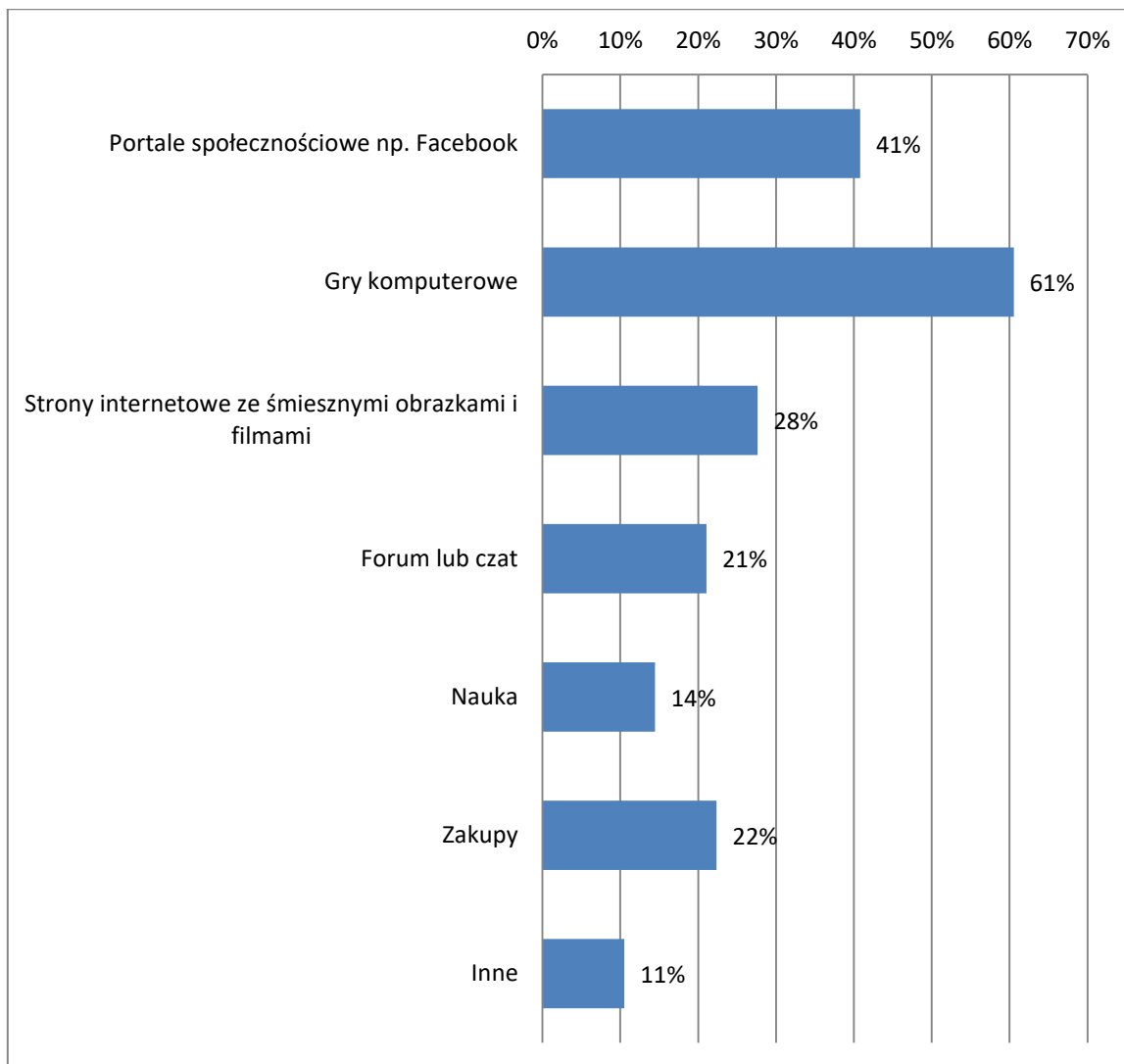
Jednym z czynników chroniących młodych ludzi jest także kontrola rodzicielska. Uczniowie zostali poproszeni o wyrażenie subiektywnej opinii na ten temat. Z przeprowadzonych badań wynika, że 34% uczniów jest kontrolowanych, co do tego, co robi na komputerze. Ten sam odsetek badanych nie podlega takiej kontroli. Pozostałe 32% uczniów nie wie, czy ich rodzice sprawdzają, co robią na komputerze.

Wykres 66. Czy Twój rodzic/opiekunowie kontrolują to, co robisz na komputerze?

W przeprowadzonej ankiecie zbadano również, w jaki sposób uczniowie najczęściej wykorzystują komputer, gdy spędzają przy nim czas. **Najbardziej popularnymi formami okazują się być gry komputerowe (61%) oraz portale społecznościowe (41%)¹⁶.** Najmniejszy odsetek uczniów czas spędzony przed komputerem przeznaczają na naukę (tylko 14%).

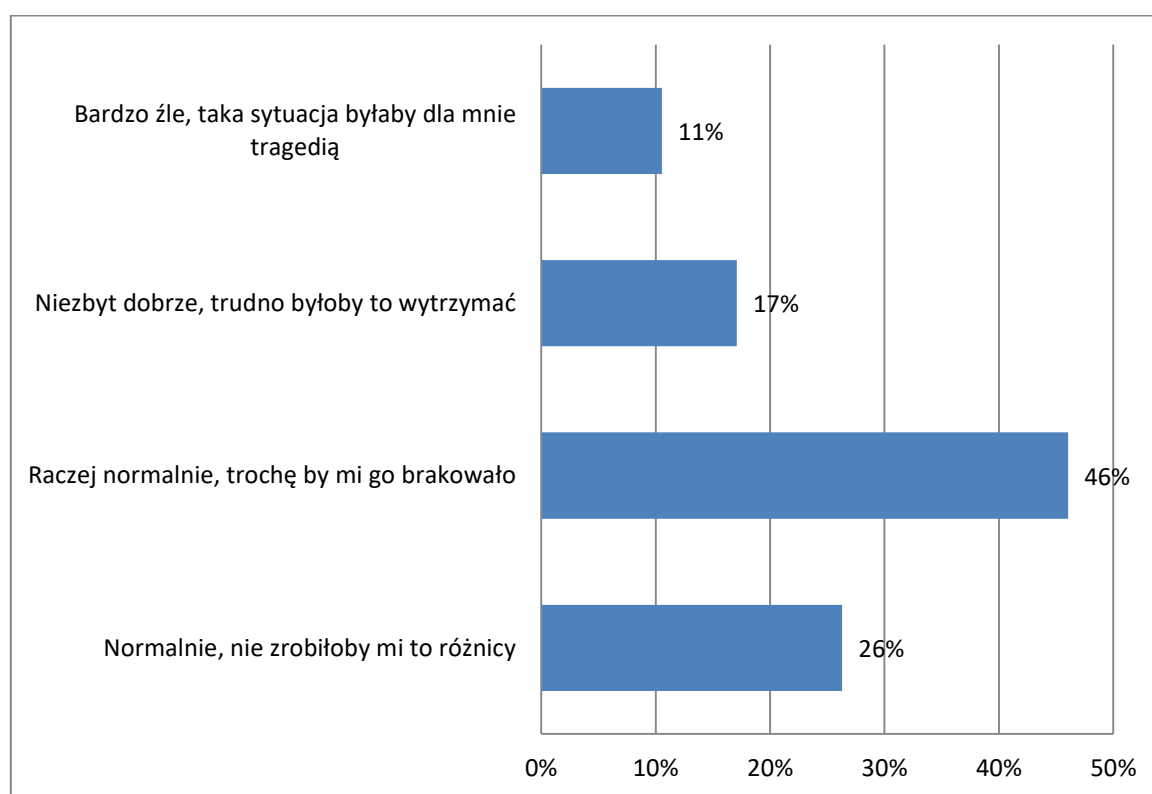
Wykres 67. Na co poświęcasz najwięcej czasu korzystając z komputera?

¹⁶ Ankietowani mogli zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

Tylko 26% uczniów deklaruje, że brak dostępu do Internetu nie miałby dla nich znaczenia. Natomiast 46% przyznaje, że raczej odczułoby jego brak. Jednocześnie część uczniów stwierdziła, że korzystanie z internetu jest dla nich na tyle istotne, że brak dostępu do niego byłby nie do wytrzymania (17%). Z kolei, aż 10% twierdzi, że taka sytuacja byłaby dla nich tragedią. Należy tutaj zaznaczyć, że dzieci i młodzież, tak samo jak dorośli, nie zawsze potrafią dokonać „uczciwej” oceny swoich negatywnych przyzwyczajzeń czy nawyków, dlatego należy mieć na uwadze, że odsetek uczniów, którzy negatywnie odczuliby brak dostępu do internetu może być w rzeczywistości jeszcze wyższy.

Wykres 68. Jakbyś się czuł/a, gdybyś przez cały tydzień nie miał/a dostępu do internetu?

Internet, jako nieocenione narzędzie komunikacji, edukacji oraz rozrywki jest atrakcyjnym medium. Należy jednak pamiętać, że korzystanie z Internetu może wiązać się z występowaniem licznych zagrożeń: przestępstw internetowych, cyberbullyingu, stalkingu, sekstingu, szantażu, podszywania się, hatingu. W badaniu postanowiliśmy sprawdzić doświadczenia związane z cyberprzemocą. Wyniki badań wskazują, że uczniom w Gminie Perzów nie są obce wymienione poniżej doświadczenia.

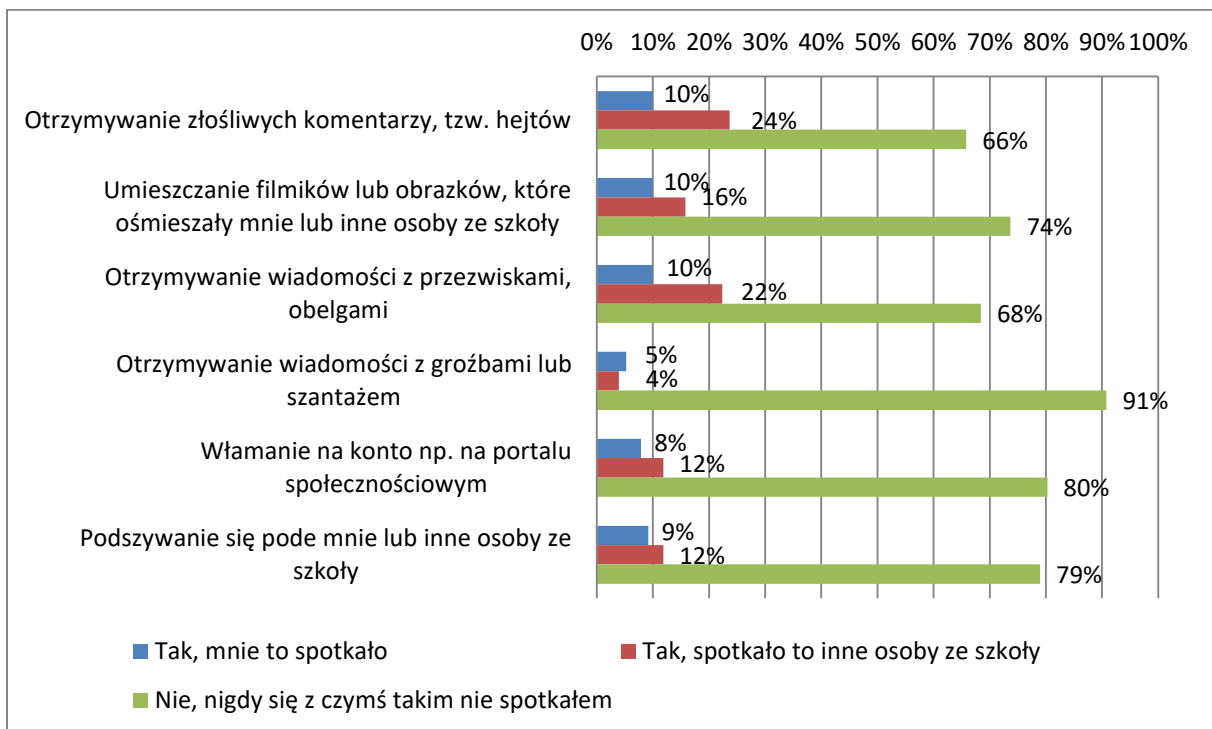
11% uczniów przyznaje, że doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu, nazywanego potocznie przez uczniów „hejtowaniem”, a 24% twierdzi, że spotkało, to inne osoby ze szkoły. Zjawisko hatingu polega na otrzymywaniu obraźliwych

komentarzy atakujących bezpośrednio osobę. Komentarze takie są widoczne publicznie w serwisach społecznościowych i często występują w formie zmasowanej – jeden negatywny komentarz powoduje falę kolejnych. Dla dorastającej młodzieży doświadczenie hatingu może być niezwykle traumatyczne. Okres dojrzewania jest czasem, gdy środowisko rówieśnicze stanowi najmocniejszy punkt odniesienia. Odrzucenie, a wręcz nienawiść ze strony innych młodych osób może stanowić zagrożenie dla poczucia własnej wartości i rozwijającej się tożsamości.

Uczniowie dość często otrzymywali wiadomości z obelgami (32%) oraz często padali też ofiarami umieszczania obraźliwych filmów lub obrazków pod swoim adresem (26%). Ankietowani przyznają, że dotyczyły ich również włamania na konto, czy też podszywanie się pod nich lub inne osoby ze szkoły.

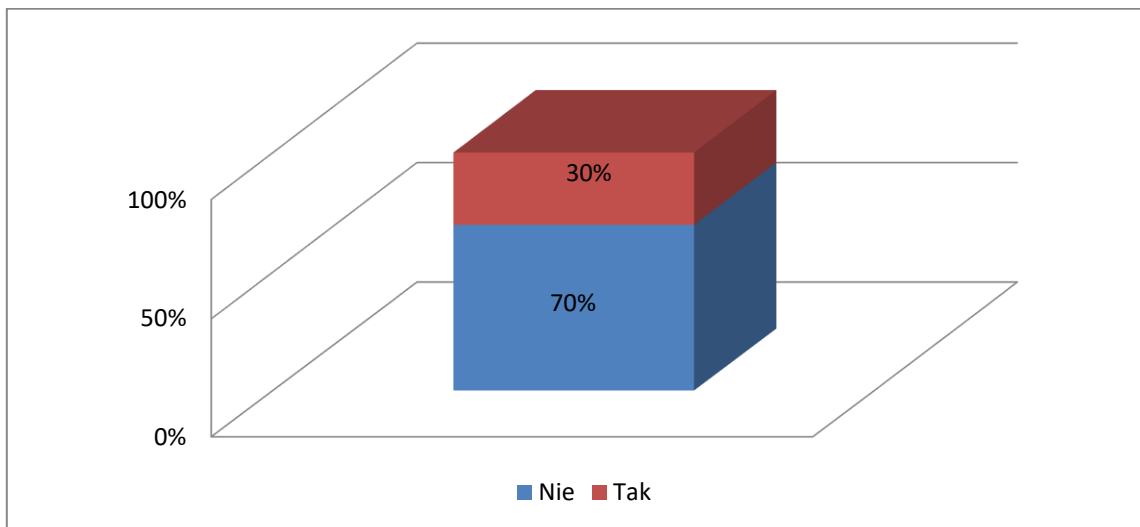
Wskazuje to na konieczność szerokiej edukacji z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu: wspierania świadomości prawnej, umiejętności ochrony przez niebezpiecznymi sytuacjami, wiedzy dotyczącej ochrony własnych danych.

Wykres 69. Styczność z cyberprzemocą.

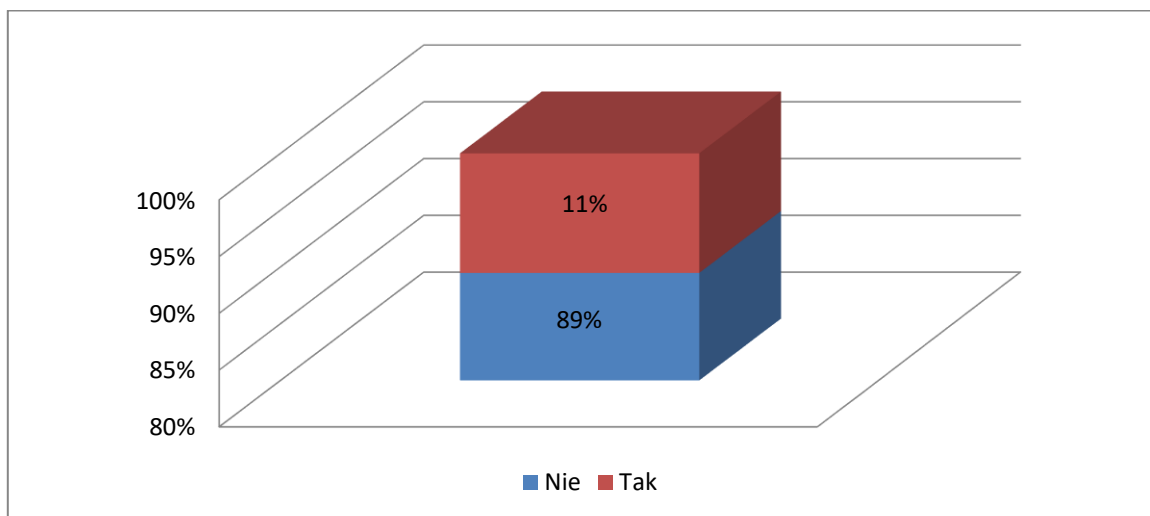
Poniższe wykresy ilustrują popularność gier hazardowych wśród młodych mieszkańców Gminy Perzów. **Większość uczniów nie korzystała nigdy z formy „rozrywki”, jaką jest gra na automatach (70%).** Aczkolwiek, ogólny odsetek uczniów, którzy mieli kontakt z grą na automatach, jest zauważalny (30%).

Wykres 70. Czy kiedykolwiek grałeś na automatach (takich, gdzie wygraną są pieniądze)?

W porównaniu do gier na automatach, internetowe gry „na pieniądze” są mniej popularne wśród dzieci i młodzieży z Gminy Perzów (11%).

Wykres 71. Czy kiedykolwiek grałeś w gry internetowe, gdzie wygraną są pieniądze?

2.3.3. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu badań ankietowych sprzedawców napojów alkoholowych w gminie Perzów

W gminie Perzów zlokalizowane są następujące punkty sprzedaży napojów alkoholowych¹⁷:

- Liczba podmiotów gospodarczych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży:
 - do 4,5%: **17**
 - od 4,5% do 18%: **17**
 - powyżej 18%: **16**
- Liczba podmiotów gospodarczych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży:
 - do 4,5%: **9**
 - od 4,5% do 18%: **9**
 - powyżej 18%: **7**

Kolejną badaną grupą byli sprzedawcy napojów alkoholowych w punktach sprzedaży na terenie Gminy Perzów. Grupa badana stanowiła 17 kobiet i 3 mężczyzn. 12 respondentów, to pracownicy punktów, natomiast 8 osób to właściciele badanych punktów. Średnia wieku przebadanych sprzedawców wyniosła 37 lat.

Ten obszar przeprowadzonych badań miał na celu poznanie postawy sprzedawców napojów alkoholowych względem następujących zagadnień:

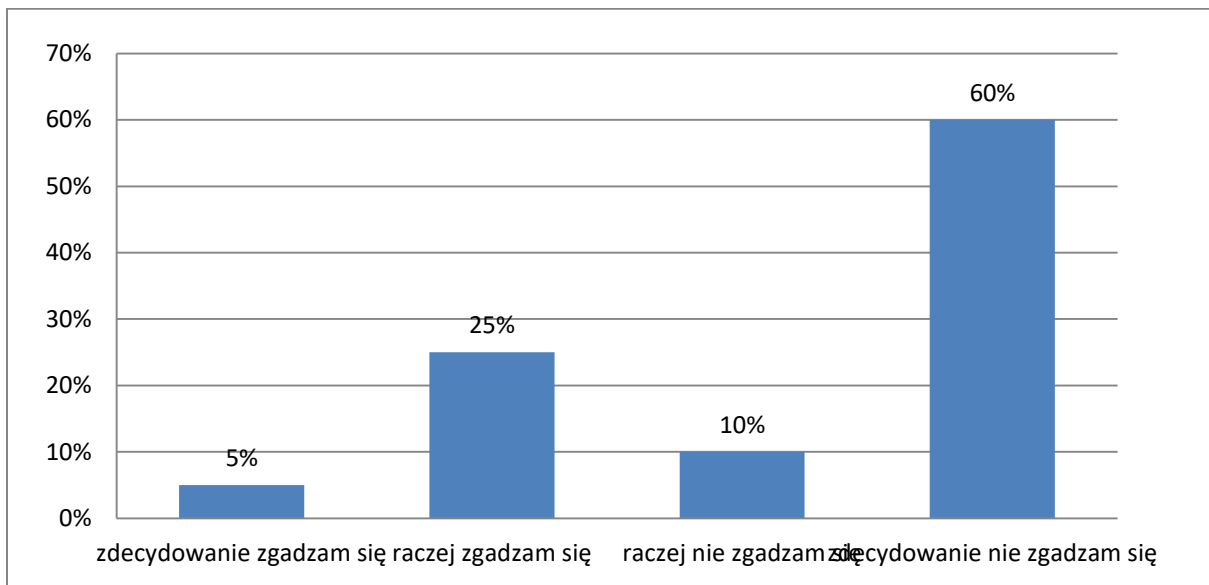
- sprzedaży alkoholu osobom nieletnim,
- sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym,
- spożywania alkoholu w miejscu jego sprzedaży,
- nieprzyjemne sytuacje zainicjowanych przez osoby spożywające alkohol.

Jednym z pierwszych zagadnień poruszonych w kwestionariuszu ankiety dla sprzedawców alkoholu było określanie poziomu świadomości na temat niebezpieczeństw wynikających z zawartości alkoholu w poszczególnych rodzajach napojów alkoholowych.

70% badanych sprzedawców napojów alkoholowych nie zgodziło się z tym, że alkohol zawarty w piwie oraz winie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce. Świadczy, to o wysokim poziomie świadomości wśród większości badanych na temat szkodliwości napojów o potencjalnie niższej zawartości procentowej alkoholu.

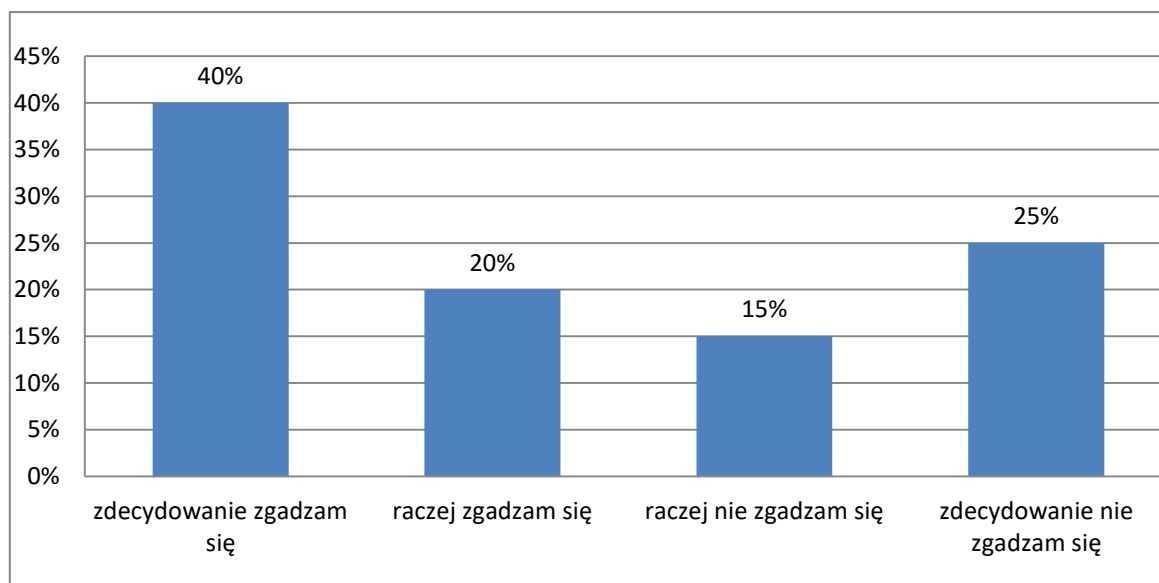
¹⁷ Dane z GOPS za 2019 rok

Wykres 72. Alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce.

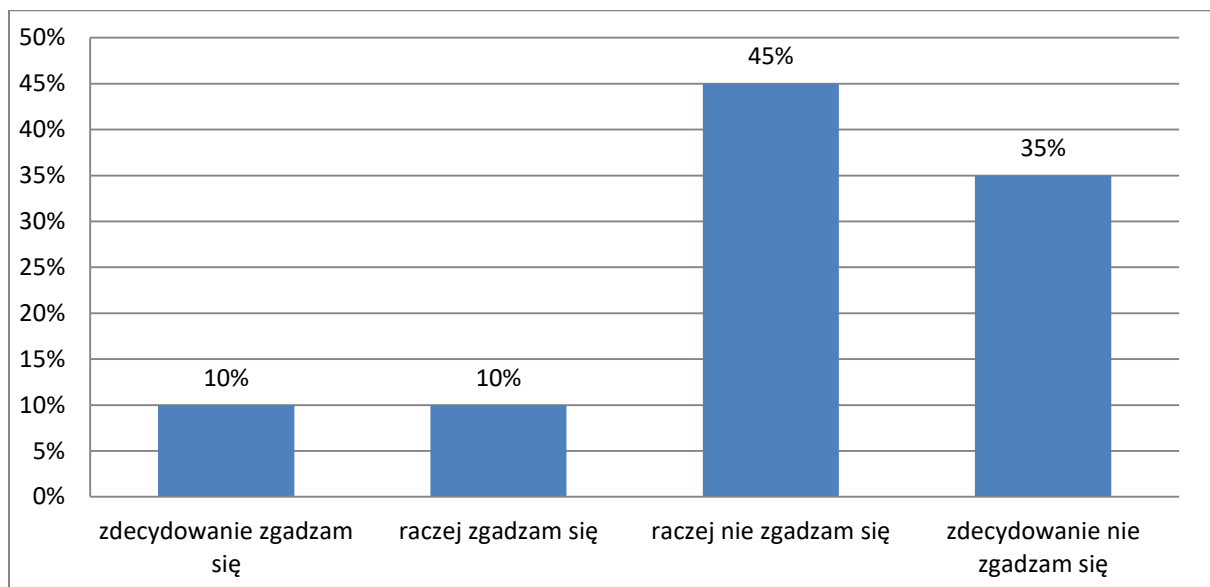
Łącznie 60% sprzedawców uważa, że dostęp do napojów alkoholowych powinien być ograniczony lub kontrolowany.

Wykres 73. Dostęp do alkoholu powinien być ograniczony lub kontrolowany.

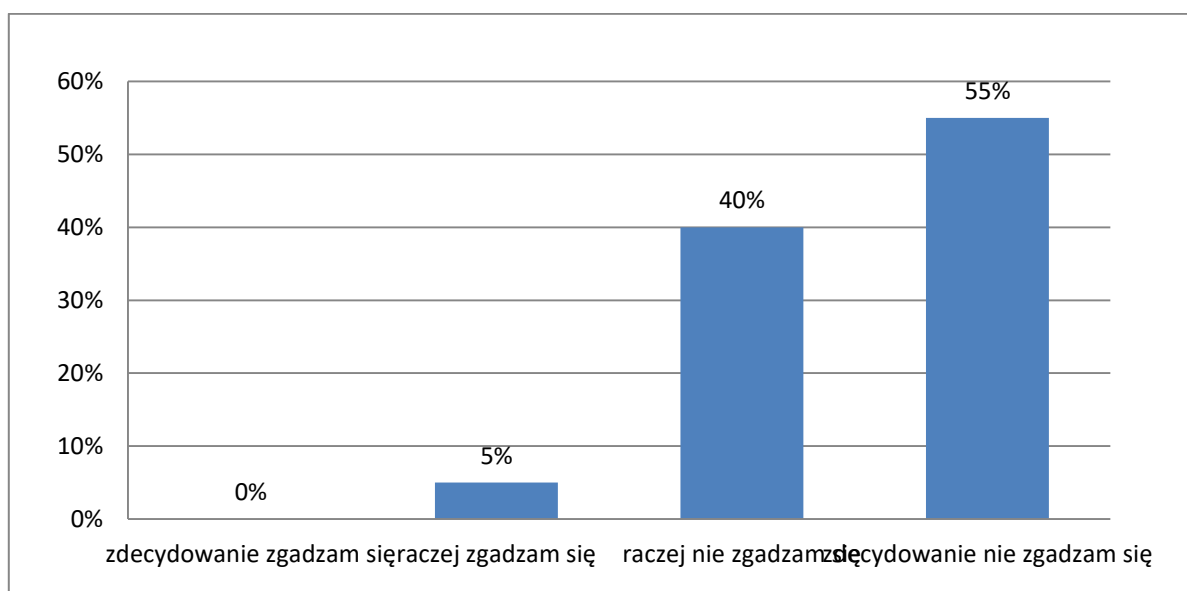
Łącznie tylko 20% respondentów zgodziło się z tym, że osoby, które piją alkohol zagrażają bezpieczeństwu w ich lokalnym środowisku.

Wykres 74. Osoby pijące alkohol zagrażają bezpieczeństwu w moim środowisku lokalnym.

Kolejne pytanie dotyczyło subiektywnej oceny dostępności alkoholu dla osób poniżej 18. roku życia. **Łącznie 95% sprzedawców ocenia, że trudno jest kupić napój alkoholowy w lokalnych sklepach osobie poniżej 18 roku życia.**

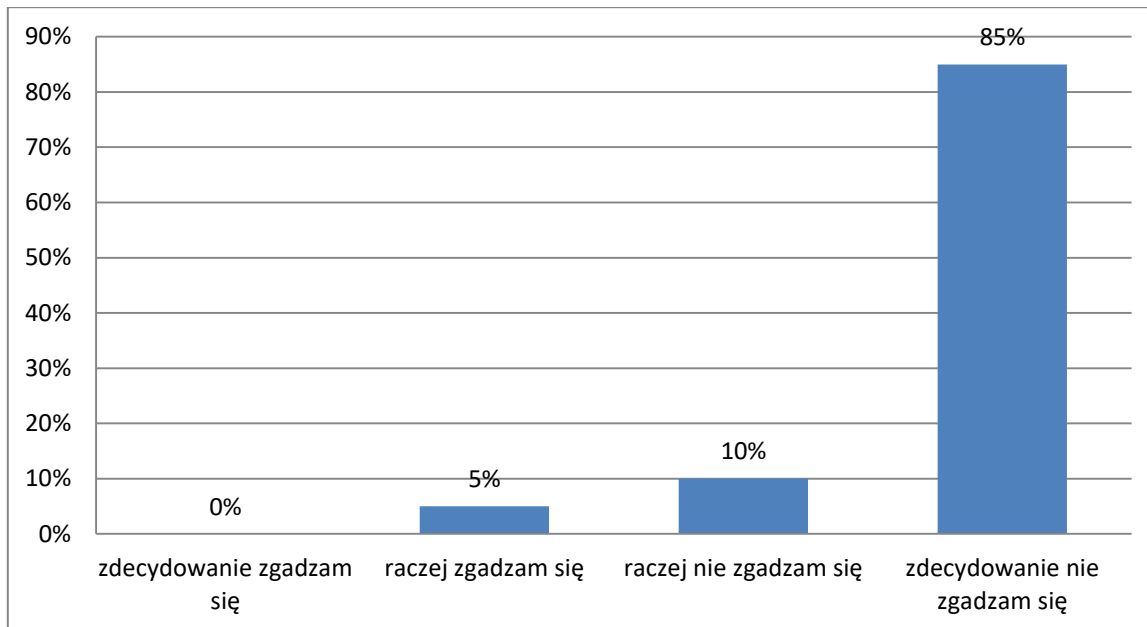
Wykres 75. Osoby nieletnie mogą z łatwością kupić alkohol w lokalnych sklepach.

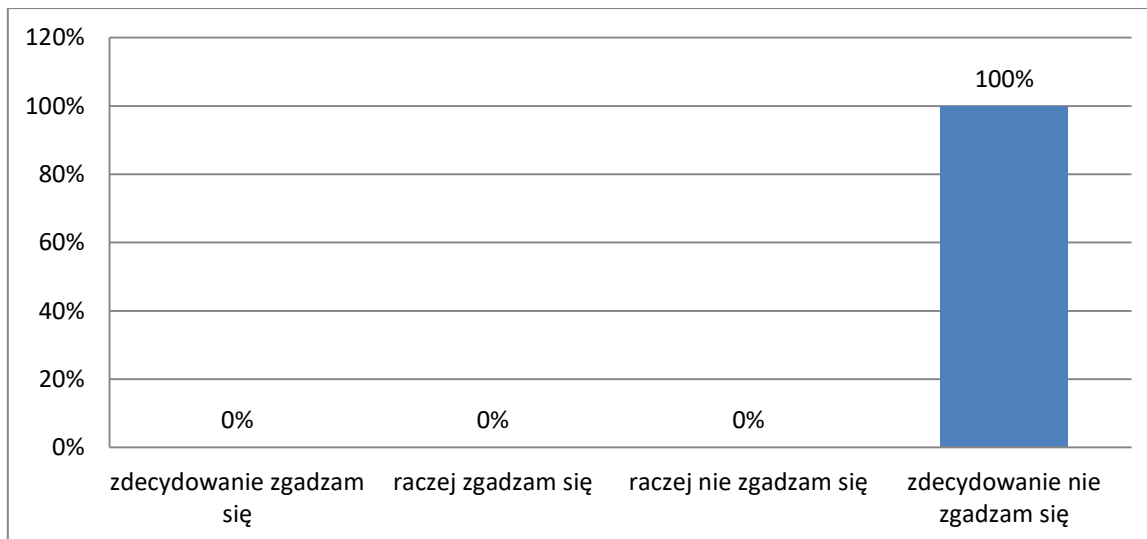
Kolejne pytania odzwierciedlały postawy sprzedawców wobec spożywania alkoholu, a przede wszystkim wiedzę na temat jego szkodliwości i działania na organizm człowieka. **95% sprzedawców uważa, że picie alkoholu nie pomaga w trudnych sytuacjach życiowych, a wszyscy badani zgadzają się z tym, że nie powinno się pić nawet**

niewielkich ilości alkoholu przed prowadzeniem samochodu. Sprzeciw spożywania alkoholu w ciąży wyraziło 95% badanych.

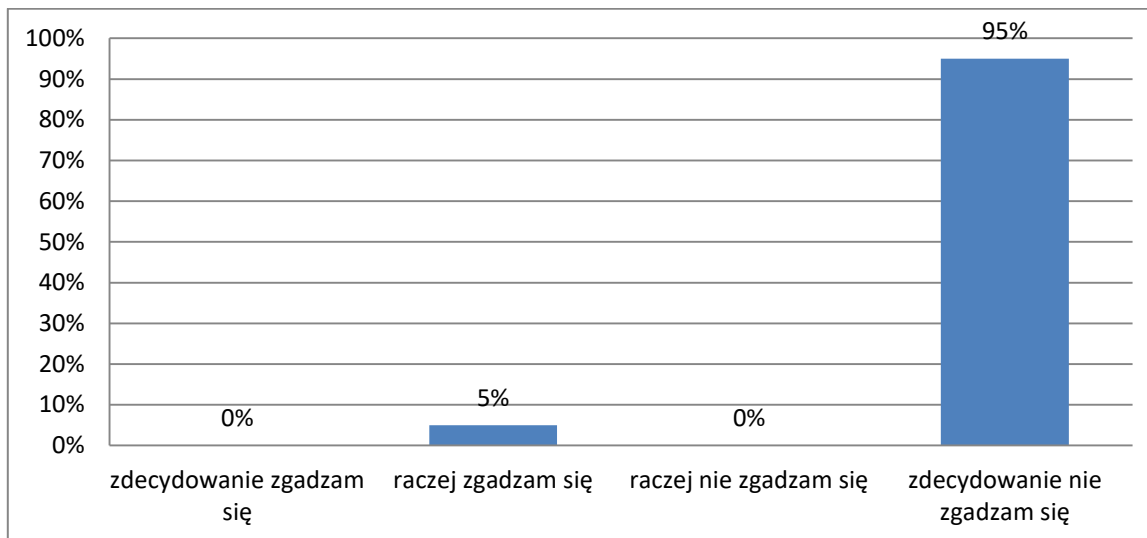
Wykres 76. Picie alkoholu pomaga w trudnych sytuacjach życiowych.

Wykres 77. Prowadzenie samochodu po niewielkiej ilości alkoholu jest bezpieczne.

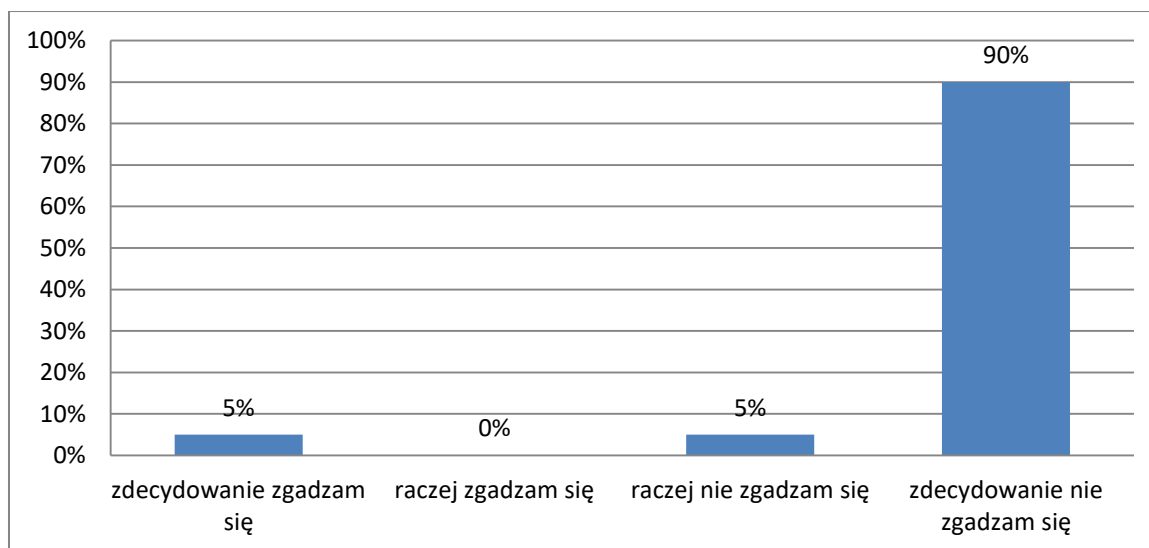

Wykres 78. Kobiety w ciąży mogą bezpiecznie pić niewielkie ilości alkoholu.

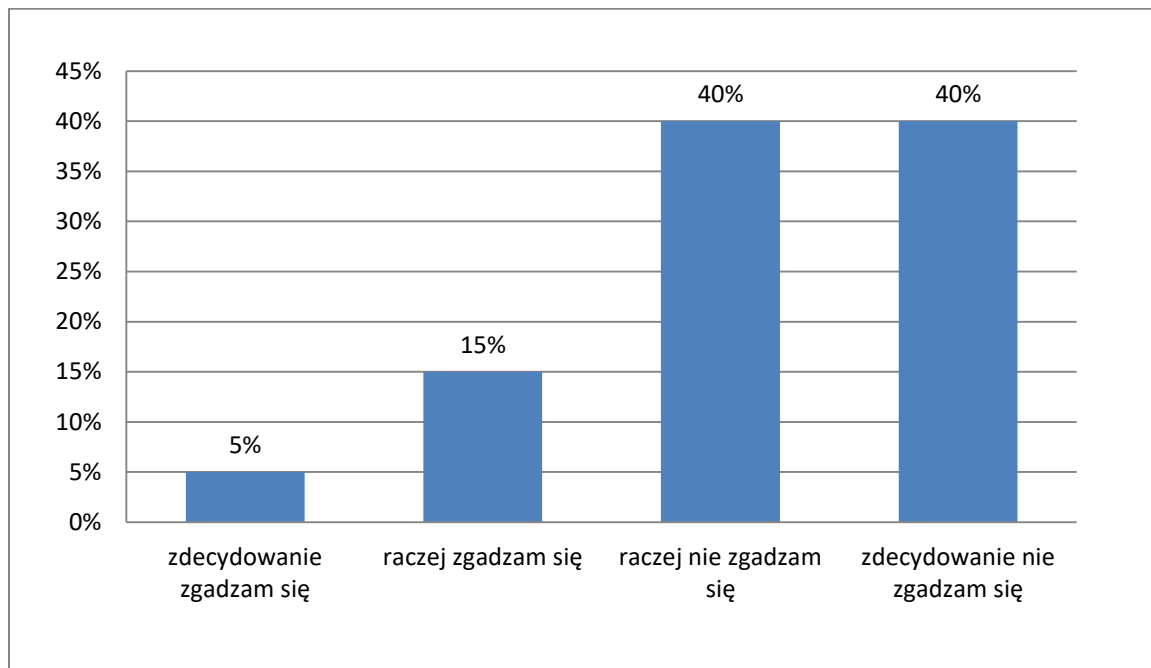
95% sprzedawców napojów alkoholowych w Gminie Perzów **uważa, że alkohol powinien nie być dostępny dla osób poniżej 18. roku życia.**

Wykres 79. Alkohol powinien być dostępny dla osób poniżej 18 roku życia.

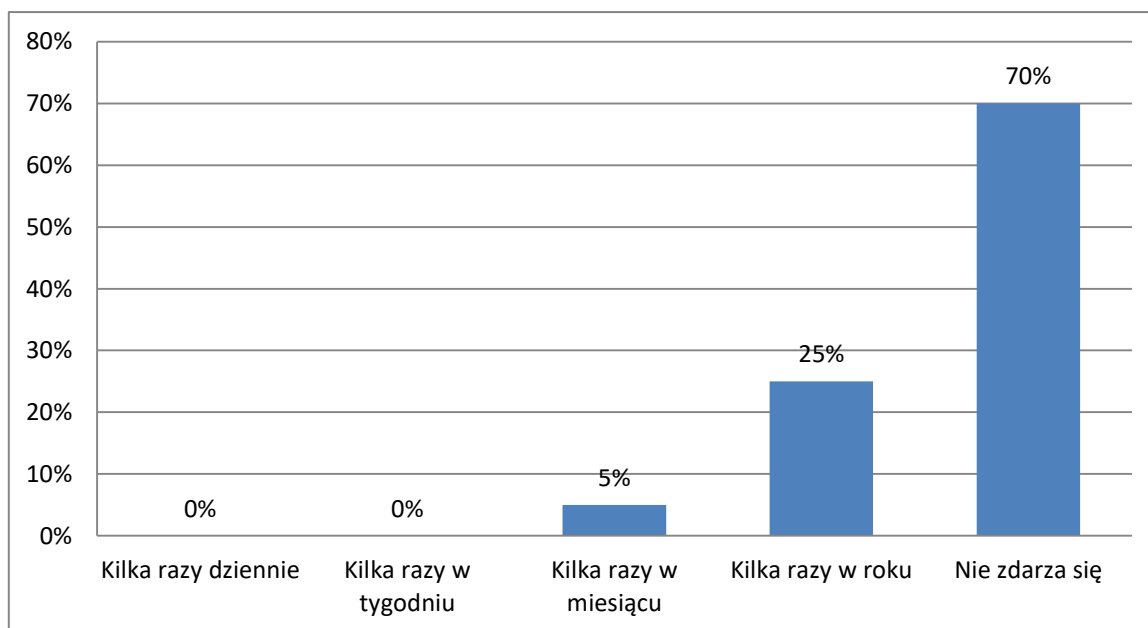
Poza tym, 20% sprzedawców uważa, że okolicy jest zbyt dużo punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Wykres 80. W okolicy jest zbyt dużo punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

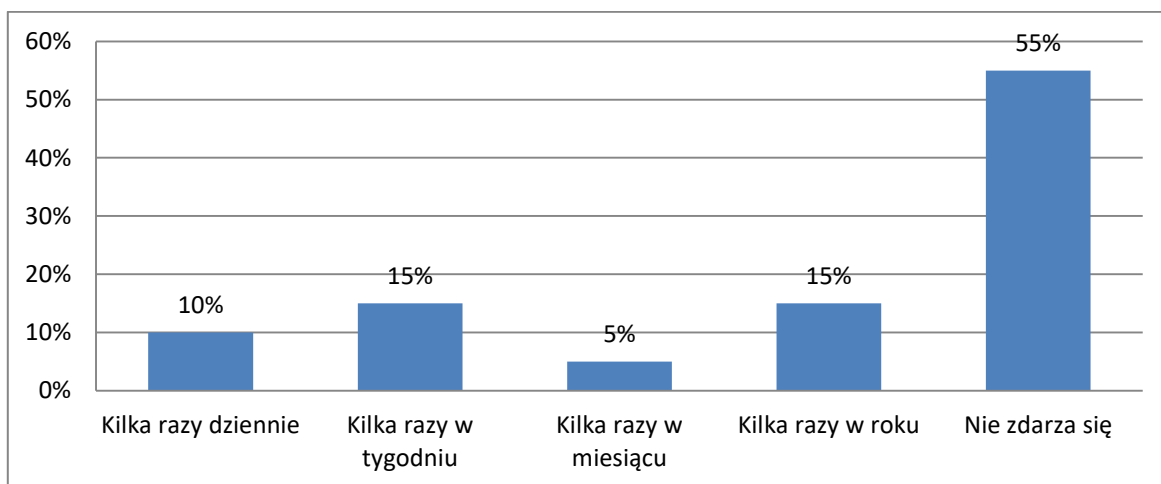
Sprzedawcy napojów alkoholowych w Gminie Perzów deklarują, że przypadki **próby kupna alkoholu przez osobę poniżej 18 roku życia zdarzają się najczęściej kilka razy w roku (25%)**. Pozostałe wartości odnoszą się do prób zakupu alkoholu kilka razy w miesiącu (5%).

Wykres 81. Jak często zdarza się, że osoba niepełnoletnia próbuje kupić alkohol w Pana/Pani sklepie?

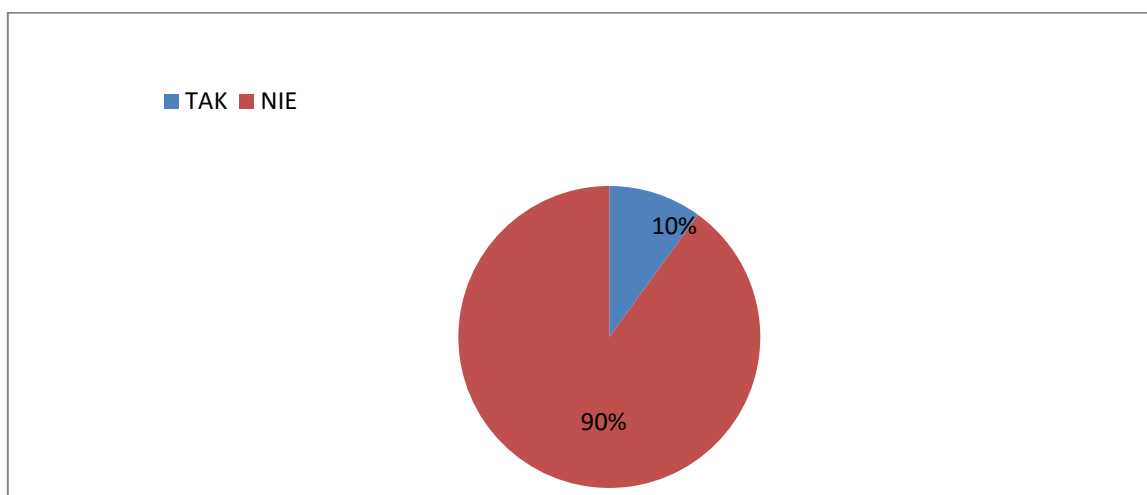
Spożywanie alkoholu w obrębie punktu sprzedaży wydaje się być stosunkowo częstym zjawiskiem - **15% przebadanych sprzedawców przyznaje, że takie incydenty zdarzają się kilka razy w roku, kolejne 15%, że kilka razy w tygodniu, 10% kilka razy dziennie, a 5%, że kilka razy. Pozostałym respondentom takie przypadki nie zdarzają się (55%).**

Wykres 82. Jak często zdarza się, że ktoś spożywa alkohol w obrębie Pana/Pani sklepu?

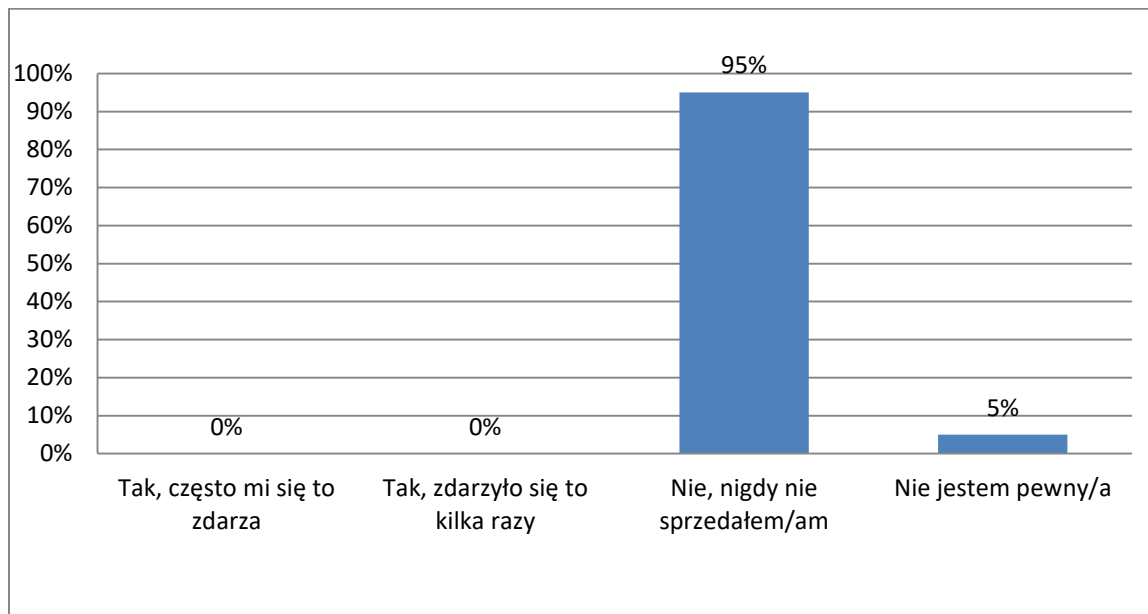
10% sprzedawców przyznało, że w ciągu ostatnich 3 miesięcy miało miejsce nieprzyjemne zajście związane ze spożywaniem alkoholu w obrębie sklepu.

Wykres 83. Czy zdarzyło się w ciągu ostatnich 3 miesięcy jakieś nieprzyjemne zajście związane ze spożywaniem alkoholu w obrębie sklepu?

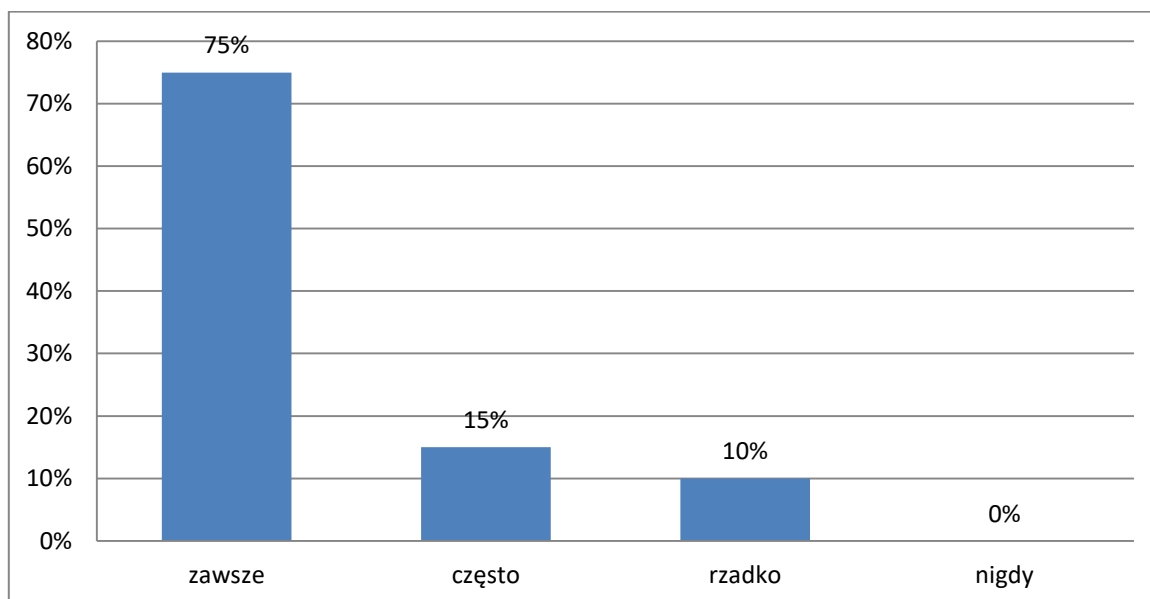
95% sprzedawców wskazało, że nigdy nie sprzedało osobom nieletnim alkoholu. Z kolei 5% badanych nie jest tego pewna.

Wykres 84. Czy kiedykolwiek sprzedał Pan/ sprzedała Pani alkohol osobie, o której wiedział/a, że jest nieletnia?

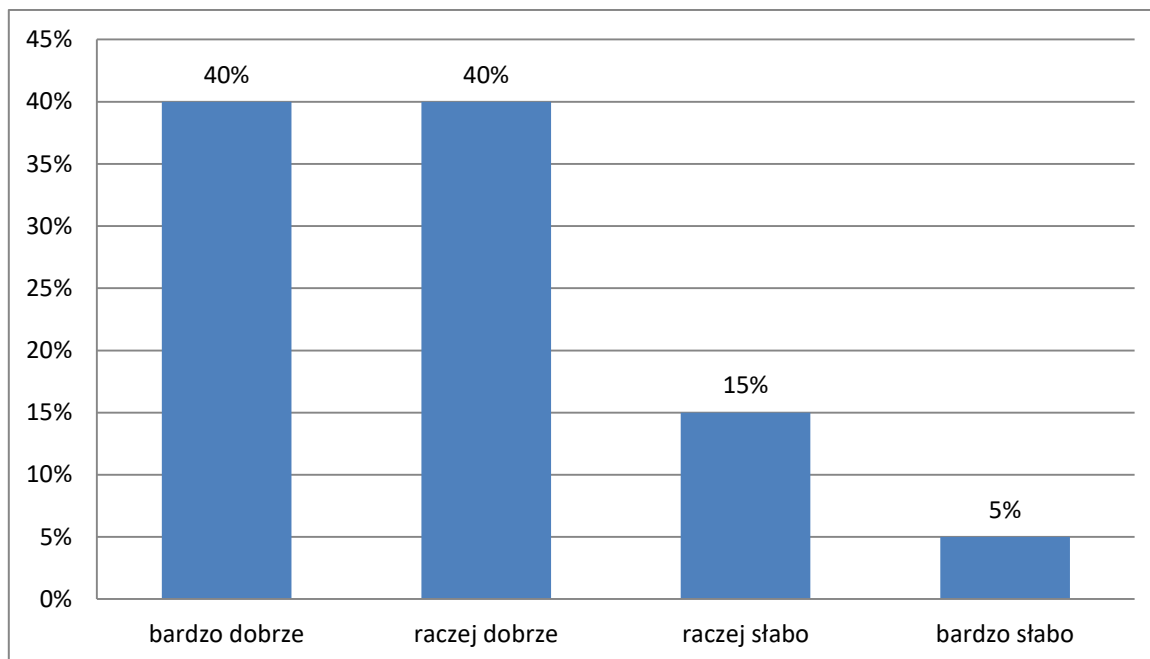
W przypadku wątpliwości, co do wieku, **75% badanych deklaruje, że zawsze sprawdza dowody potwierdzające wiek**, często robi 15% osób, a pozostałe 10% rzadko.

Wykres 85. W przypadku wątpliwości, jak często pyta Pan/Pani o dowód potwierdzający pełnoletność klienta?

Ostatnie badane zagadnienie dotyczyło subiektywnej oceny funkcjonowania kontroli punktów sprzedaży alkoholu w Gminie Perzów. **Łącznie 80% badanych oceniło jej funkcjonowanie bardzo dobrze lub raczej dobrze.**

Wykres 86. Jak Pana/Pani zdaniem funkcjonuje kontrola punktów sprzedaży alkoholu w Pana/Pani miejscowości?

2.4. Podsumowanie części diagnostycznej

2.4.1. Podsumowanie badań ankietowych

Po przeprowadzeniu badań ankietowych w gminie Perzów można wyróżnić zasadnicze problemy, jakie pojawiły się w wypowiedziach mieszkańców. Na podstawie otrzymanych wyników zostaną również podkreślone najważniejsze kwestie, wymagające uwagi ze strony władz samorządowych.

1. Podstawowe problemy środowiskowe w opinii mieszkańców gminy.

a) Za najważniejsze problemy w środowisku lokalnym mieszkańcy uznali zanieczyszczenie powietrza oraz zanieczyszczenie krajobrazu (zaśmiecenie). Z pewnością w tych sferach są największe oczekiwania wobec władz z podjęciem działań w obszarze walki o czyste środowisko oraz wzrostem świadomości ekologicznej wśród społeczności lokalnej. Za najmniej ważne problemy w środowisku lokalnym mieszkańcy wzrost przestępczości i bezdomność.

b) Problem nadużywania alkoholu w gminie jest na średnim poziomie ryzyka. Mieszkańcy Gminy Perzów piją dość często, a przy jednorazowej okazji do picia spożywają znaczne ilości alkoholu. Wiedza na temat szkodliwości spożywania alkoholu jest wśród mieszkańców na relatywnie wysokim poziomie. Zdecydowana większość ankietowanych wskazała „szkołę”, jako podmiot, który powinien kształtować świadomość młodych ludzi m.in. na temat konsekwencji podejmowanych przez siebie zachowań ryzykownych związanych z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych. Należałoby zwrócić większą uwagę na dostępność oraz rozpowszechnienie informacji na temat działań podejmowanych przez władze lokalne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu i rozpowszechniania wiedzy o negatywnych skutkach jego spożywania. Jednakże, kształtowanie postaw mieszkańców powinno nie tylko wiązać się z oddziaływaniem na poziom ich wiedzy, ale także koncentrować się na dwóch pozostałych składnikach postaw, czyli przekonaniach oraz emocjach, które mają swoje odzwierciedlenie w motywacjach mieszkańców, sięgających po alkohol. Dlatego, należałoby wziąć pod uwagę możliwość zorganizowania szeregu darmowych spotkań otwartych, mających na celu kształtowanie umiejętności i kompetencji społecznych związanych z asertywnością, radzeniem sobie z negatywnymi emocjami, czy identyfikacją podejmowanych przez siebie zachowań ryzykownych oraz źródeł ich występowania.

c) Wśród badanych mieszkańców Gminy Perzów występuje problem zażywania narkotyków i dopalaczy. Co trzeci badany mieszkaniec zna osoby, które przyjmują substancje odurzające. Najbardziej popularnymi środkami odurzającymi są marihuana i haszysz. Jednakże zdecydowana większość respondentów twierdzi, że nie wie, gdzie można nabyć tego typu substancje. Wskazane jest zwrócenie większej uwagi na dostępność oraz rozpowszechnienie informacji na temat działań

podejmowanych przez władze lokalne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od narkotyków i dopalaczy, a także rozpowszechniania wiedzy o negatywnych skutkach ich zażywania.

d) Istotnym problemem środowiskowym jest również przemoc w rodzinie. Co 10 badany mieszkaniec doświadczył przemocy ze strony członka rodziny, a prawie połowa badanych twierdzi, że ma w swoim otoczeniu osoby, które padły ofiarami przemocy w rodzinie. Poza tym wśród mieszkańców Gminy Perzów tylko 4% posiada wiedzę na temat instytucji, do których należy się zwrócić, by pomóc osobie, która jest ofiarą przemocy w rodzinie. Należałoby zwrócić większą uwagę na dostępność oraz rozpowszechnienie informacji na temat działań podejmowanych przez władze lokalne w tym zakresie.

2. Zagrożenia w środowisku dzieci i młodzieży

a) Spożywanie napojów alkoholowych przez dzieci i młodzież szkolną w Gminie Perzów jest dość istotnym problemem. Co czwarty badany uczeń ma za sobą inicjację alkoholową. Wśród przyczyn sięgania po napoje alkoholowe dzieci i młodzież często wskazują na picie okazjonalne w towarzystwie rodziny, co wskazywać może na społeczne przyzwolenie na spożywanie alkoholu przez młode osoby. Planując oddziaływania profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży warto wykorzystywać proces uczenia się rówieśniczego. Jest to sytuacja, w której dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy nie tylko od nauczyciela czy pedagoga, ale głównie od swoich rówieśników. Jeśli podczas warsztatów profilaktycznych zostaną przeprowadzone odpowiednio dobrane ćwiczenia i zabawy, uczniowie sami wyciągną wnioski dotyczące alkoholu i będą mieli okazję podzielić się nimi z grupą.

b) Badania wykazały, że spora część badanych młodych mieszkańców gminy ma kontakt z tytoniem. Do palenia papierosów chociaż raz w życiu przyznaje się 16% badanych uczniów. Z przeprowadzonych badań wynika, że uczniowie palą podczas spotkań ze znajomymi. Jednocześnie niepokojący jest względnie łatwy dostęp dzieci i młodzieży do wyrobów tytoniowych i napojów alkoholowych. Jego ograniczenie jest zadaniem leżącym w obowiązku osób dorosłych. Rekomendujemy podejmowanie działań budujących świadomość zagrożenia związanego z poszczególnymi używkami poprzez warsztaty profilaktyczne, szkolenia dla nauczycieli lub pogadanki profilaktyczne dla rodziców.

c) Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że problem zażywania narkotyków lub dopalaczy nie dotyczy uczniów w Gminie Perzów. Wszyscy badani zadeklarowali brak jakiegokolwiek kontaktu z substancjami psychoaktywnymi tego rodzaju. Jednakże, tylko 46% uczniów twierdzi, że jest przeciwnikami narkotyków i nigdy ich nie weźmie. Pozostali przyznają, że chcieliby kiedyś ich spróbować. Należy więc zwrócić szczególną uwagę na profilaktykę narkotykową wśród uczniów. W przypadku zażywania substancji psychoaktywnych bardzo

ważne jest prowadzenie regularnych zajęć profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom. Najbardziej sprzyjające okoliczności do kontaktu z substancjami psychoaktywnymi stwarzają wakacje oraz czas wolny, dlatego też dzieci w tym okresie powinny zostać otoczone szczególną uwagą opiekunów i uświadamiane w kwestii niebezpieczeństw, jakie wiążą się z zażywaniem substancji psychoaktywnych.

d) Zauważalnym problemem wśród młodych mieszkańców gminy są przypadki agresji i przemocy (zarówno fizycznej, jak i psychicznej), z jakimi młodzi ludzie spotykają się w środowisku rówieśniczym. Co trzeci uczeń w Gminie Perzów doświadcza przemocy ze strony rówieśników w szkole. Otrzymane wyniki na temat jakości relacji rówieśniczych w badanych klasach powinny skłonić do zapoczątkowania lub rozwijania w szkole działań z zakresu zapobiegania agresji i przemocy oraz rozwiązywania konfliktów. Preferowane byłyby także doskonalenie szkolnych rozwiązań systemowych w zakresie kontroli i profilaktyki zachowań agresywnych. Z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że w szkołach problem przemocy rówieśniczej jest odczuwalny. Dyrektorzy placówek oświatowych powinni zwrócić szczególną uwagę na ten problem. Preferowane byłyby także doskonalenie szkolnych rozwiązań systemowych w zakresie kontroli i profilaktyki zachowań agresywnych. Co więcej, otrzymane wyniki na temat jakości relacji rówieśniczych w badanych klasach mogą posłużyć za zachętę do organizowania szkolnych warsztatów, podczas których dzieci i młodzież będą mieli okazję do wspólnego zastanowienia się nad alternatywnymi sposobami rozładowywania negatywnych emocji i skutecznymi sposobami rozwiązywania konfliktów, bez używania przemocy. Należy także ciągle udoskonalać szkolne systemy przeciwdziałania i reagowania na przemoc, w które włączać trzeba rodziców, od których dzieci młodzież czerpią wzorce w zakresie stosowania przemocy, jako rozwiązania codziennych problemów.

e) Niepokój budzi ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera i Internetu przez uczniów. Uczniowie spędzają dziennie nawet cztery lub pięć godzin przed komputerem, a co czwarty badany uczeń powyżej 5 godzin dziennie. Należy mieć na uwadze, iż trzeba wspierać wszelkie inicjatywy rozwijające różnorodne pasje uczniów, tak aby były bardziej atrakcyjną formą spędzania czasu po szkole niż surfowanie po stronach internetowych oferujących niewiele wartościowych treści. Istotne jest, aby włączać w te działania rodziców, którzy mają możliwość nadzorowania tego, jak ich dzieci wykorzystują domowe komputery i inne urządzenia z dostępem do Internetu.

f) Już, co trzeci badany uczeń doświadczył w przestrzeni internetowej zjawiska hejtu. Uczniowie padali również ofiarami innych działań z zakresu cyberprzemocy. W perspektywie

wyników na temat funkcjonowania badanych uczniów w Internecie konieczna wydaje się również szeroka edukacja zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu, czyli wspieranie świadomości prawnej uczniów, rozwijanie umiejętności ochrony przez niebezpiecznymi sytuacjami, czy poszerzanie wiedzy z zakresu ochrony własnych danych.

g) Mimo, iż odsetek uczniów, którzy grali już w różnego rodzaju gry hazardowe jest niewielki, to warto zaznajomić dzieci i młodzież szkolną z tematyką powstawania uzależnienia od hazardu, na przykład poprzez przeprowadzenie warsztatów profilaktycznych lub krótkich pogadanek na lekcjach wychowawczych.

h) Na uwagę zasługuje także fakt, że uczniowie rzadziej wskazywali w kwestii zaufania nauczycieli. Godne polecenia byłoby zorganizowanie spotkań dla wychowawców ze specjalistami z zakresu profilaktyki, podczas których nauczyciele mogliby zdobyć wiedzę na temat sposobów wzmacniania relacji zaufania i budowania zasobów chroniących. Pożądane byłoby zaaranżowanie odpowiednio poprowadzonych godzin wychowawczych z młodzieżą, na których nauczyciel będzie miał okazję pokazać się uczniom nie tylko jako osoba odpowiedzialna za sprawy organizacyjne i prowadzenie danego przedmiotu, ale także jako godny zaufania dorosły, który jest otwarty na trudne kwestie osobiste trapiące dzieci i młodzież.

3. Sprzedawcy napojów alkoholowych

a) Rozkład deklaracji sprzedaży alkoholu pozwala sądzić, iż sprzedawcy odpowiedzialnie podchodzą do sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. W przypadku wątpliwości, co do wieku osoby kupującej alkohol większość badanych deklaruje, że zawsze sprawdza dowody potwierdzające wiek. Jednak w przypadku zestawienia tych wyników z opiniami badanych uczniów w szkołach z terenu Gminy Perzów, zalecane jest przeprowadzenie kampanii informacyjnej z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych. Część badanych uczniów oceniła, że raczej i bardzo łatwo jest kupić zarówno alkohol jak i papierosy osobom poniżej 18 roku życia. Kampania informacyjna może więc obejmować szkolenie dla sprzedawców, akcje z wykorzystaniem techniki Mystery Shopping, a także dystrybucję materiałów typu plakaty, naklejki do umieszczenia w punktach.

2.4.2. Analiza SWOT

To jedna z najbardziej popularnych i rozpowszechnionych metod analitycznych. Jej nazwa wywodzi się od pierwszych liter angielskich słów: *Strengths- Mocne (silne) strony; Weaknesses- Słabe strony; Opportunities- Szanse; Threats- Zagrożenia.*

Analiza SWOT przeważnie wykorzystywana jest do oceny wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań rozwojowych. Diagnoza i ocena szans oraz zagrożeń, wynikających z otoczenia, oraz potencjału wewnętrznego, stanowi zbiór informacji, na podstawie, których możliwe jest wytyczanie celów strategicznych.

Analiza SWOT została oparta na informacjach zawartych w kompleksowej diagnozie sytuacji społecznej w Gminie. Stanowi ona podstawę do identyfikacji i określenia kierunków działań.

Analizę SWOT dla Gminy Perzów przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Analiza SWOT.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • dobre rozpoznanie przez władze i instytucje lokalne istniejących problemów społecznych w gminie, • współpraca instytucji oświatowych, kulturalnych oraz stowarzyszeń z instytucjami samorządu gminnego • regularna organizacja wydarzeń kulturalnych i sportowych • szeroka działalność ośrodka pomocy społecznej • wysoko wykwalifikowana kadra ośrodka pomocy społecznej i profesjonalne przygotowanie do pracy z osobami wymagającymi wsparcia, • dobra infrastruktura szkolna • Funkcjonowanie Punktu Konsultacyjno-Terapeutycznego w gminie wraz z dostępnością terapeuty 	<ul style="list-style-type: none"> • trudności komunikacyjne • wzrost liczby osób korzystający z pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej • narastający problem niepełnosprawności oraz konieczności zapewnienia opieki osobom starszym • wzrost liczby osób starszych wymagających całodobowej opieki i zapewnienia im świadczeń opiekuńczych • ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki medycznej w gminie • problem uzależnienia od Internetu i występowania zjawiska cyberprzemocy zarówno wśród dorosłych, jak i dzieci i młodzieży w

ds. uzależnień, pedagoga,

psychoterapeuty

- stopniowy spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej
- zapewnienie posiłków dzieciom z terenu Gminy,
- efektywna praca asystenta rodziny
- odpowiedzialna postawa sprzedawców napojów alkoholowych wobec sprzedaży alkoholu i tytoniu nieletnim
- niska popularność narkotyków i dopalaczy wśród dzieci i młodzieży
- pozytywne relacje dzieci z rodzicami, korzystna atmosfera wychowawcza i przyjazne środowisko domowe
- dostępność dyżuru Dzielnicowego
- dobra współpraca z lekarzem rodzinnym, pielęgniarkami środowiskowymi i położną
- warunki do realizacji pozaszkolnych zajęć sportowo-ruchowych

gminie

- problem picia alkoholu wśród dzieci i młodzieży oraz obniżający się wiek inicjacji alkoholowej
- zbyt niskie wynagrodzenie pracowników
- niska stopa życiowa części mieszkańców
- niska aktywność społeczna mieszkańców
- ujemny przyrost naturalny

SZANSE

- wzrost świadomości społecznej dotyczącej problemów zdrowotnych i zagrożeń społecznych
- możliwość korzystania z programów z zakresu pomocy społecznej współfinansowanych ze środków rządowych i unijnych
- wzrost znaczenia organizacji pozarządowych w sektorze pomocy społecznej

ZAGROŻENIA

- migracja zarobkowa młodych i wykształconych osób do większych miast i za granicę
- wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej,
- starzenie się społeczeństwa
- wykluczenie społeczne osób starszych i niepełnosprawnych

- działalność mieszkańców w stowarzyszeniach
- rozwój oferty sportowej i kulturalnej dla mieszkańców
- promocja gminy, działania wspierające wzrost przedsiębiorczości mieszkańców, motywujące do podjęcia pracy
- rozwój współpracy pracowników pomocy społecznej z instytucjami sektora publicznego, organizacjami społecznymi oraz lokalną wspólnotą
- aplikowanie o środki zewnętrzne w kierunku przekształcenia budynku po byłej szkole w świetlicę socjoterapeutyczną
- rosnące zapotrzebowanie na usługi społeczne wynikające ze starzenia się społeczeństwa i wzrostu liczby osób niepełnosprawnych i wymagających opieki
- niewystarczające zasoby na lokale socjalne i mieszkania chronione
- zagrożenia funkcjonowania rodziny w związku z problemem uzależnień, bezrobocia, długotrwałego ubóstwa i przemocy
- niekorzystne wzorce zachowań (agresja, przemoc, uzależnienia) płynące z nowoczesnych mediów
- wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży oraz pojawianie się nowych rodzajów uzależnień
- występowanie zjawiska wyuczonej bezradności i uzależnienia od pomocy społecznej
- ograniczenia prawne oraz brak stabilności przepisów, trudności w ich interpretacji

RODZIAŁ III. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE PERZÓW NA LATA 2021-2027

3.1. Misja i prognoza zmian w zakresie objętym strategią

Celem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Perzów jest wyznaczenie priorytetowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania określonych problemów społecznych oraz poprawa sytuacji mieszkańców. Punktem wyjścia dla opracowania strategii jest diagnoza stanu faktycznego, analiza danych wynikających ze specyfiki gminy. Zebrany materiał źródłowy oraz wyniki badań przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy Perzów pozwoliły wskazać grupę najważniejszych problemów społecznych w gminie. Realizacja zadań zawartych w strategii planowana jest na lata 2021 – 2027, co powinno zapewnić możliwość długofalowych działań.

Na podstawie dostępnych danych sformułowano prognozę rozwoju sytuacji społecznej w gminie Perzów. W układzie celów strategicznych przedstawia się ona następująco:

1. Wspieranie działań służących poprawie jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych

Prognozuje się:

- ✓ niska jakość życia osób z niepełnosprawnością, niepełne uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, niewystarczającą integrację społeczną osób z niepełnosprawnością;
- ✓ utrzymywanie się potrzeb w zakresie usług socjalnych i opiekuńczych w stosunku do osób z niepełnosprawnością i ich rodzin;
- ✓ utrzymywanie się potrzeb pomocy względem osób przewlekle chorych oraz ich rodzin;
- ✓ wzrost izolacji i wykluczenia z życia społecznego osób starszych i niepełnosprawnych;
- ✓ promowanie pomocy sąsiedzkiej i idei wolontariatu;
- ✓ promowanie funkcjonowania rodzin wielopokoleniowych.

2. Wspieranie rodziny i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Prognozuje się:

- ✓ utrzymywanie się potrzeb w zakresie usług socjalnych i opiekuńczych świadczonych przez instytucje pomocy społecznej w stosunku do rodzin z dysfunkcjami;
- ✓ potrzeba wsparcia rodzin przez asystenta rodziny;
- ✓ utrzymywanie się występowania zjawiska przemocy w rodzinie i potrzeba jego minimalizacji;

- ✓ potrzebę podnoszenia świadomości społecznej w zakresie występowania zjawiska przemocy i sposobów jej przeciwdziałania;
- ✓ utrzymywanie się zapotrzebowania na usługi edukacyjne dotyczące problemu przemocy oraz przeciwdziałania uzależnieniom;
- ✓ brak integracji społecznej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu ubóstwa, bezradności opiekuńczo-wychowawczej, bezrobocia, uzależnień i przemocy;
- ✓ potrzebę zapewnienia dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków życia i rozwoju;
- ✓ promowanie rodzin wspierających;
- ✓ wzmacnianie ról i kompetencji wszystkich członków rodziny.

3. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu spowodowanemu: bezrobociem, ubóstwem i uzależnieniami

Prognozuje się:

- ✓ utrzymywanie się potrzeby niesienia pomocy osobom długotrwale pozostającym bez pracy oraz osobom z wyuczoną bezradnością;
- ✓ utrzymywanie się potrzeby udzielania pomocy i wsparcia osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej, zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- ✓ wzrost potrzeby zapewnienia pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i ich rodzin,
- ✓ konieczność podniesienia poziomu profilaktyki w zakresie rozwiązywania problemów przemocy oraz przeciwdziałania uzależnieniom.

4. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego gminy

Prognozuje się:

- ✓ utrzymywanie się niskiej aktywności społecznej mieszkańców gminy
- ✓ utrzymywanie się niskiego poziomu integracji społecznej mieszkańców gminy

Przedstawione powyżej prognozy pozwalają zdefiniować system działań, a zatem strategię, która powinna być zrealizowana, aby ograniczyć skutki zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym gminy.

Wprowadzanie zmian społecznych na terenie gminy Perzów, poprzez realizację celów i zadań strategicznych, zaowocuje ograniczeniem skutków rozpoznanych problemów społecznych, intensyfikacją rozwoju społecznego w gminie oraz poprawą jakości życia mieszkańców. Prognozuje się, że realizowane działania zaktywizują i zachęcą mieszkańców do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych.

Wdrożenie strategii ma na celu:

- ✓ poprawę jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych w gminie,
- ✓ wzmocnienie pozycji rodziny w społeczności lokalnej,
- ✓ zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie,
- ✓ zmniejszenie rozmiaru problemu uzależnień w gminie,
- ✓ integrację i aktywizację społeczną mieszkańców gminy.

Osiągnięcie prognozowanych zmian będzie możliwe przy zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie gminy, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli społeczności lokalnej.

3.2. Realizacja strategii

3.2.1. Cele i kierunki działań

Wdrażanie *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Perzów na lata 2021 - 2027* opierać będzie na realizacji czterech celów strategicznych:

1. CEL STRATEGICZNY: Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i starszych.

I CEL OPERACYJNY: Integracja społeczna osób niepełnosprawnych

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych, starszych i samotnych;
- Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom i opiekunom;
- Współpraca i zintegrowanie działań różnych instytucji i organizacji pozarządowych na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi;
- Tworzenie i organizacja środowiskowych form wsparcia i integracji.
- Stwarzanie warunków umożliwiających osobom niepełnosprawnym aktywny udział w działalności sportowej i kulturalnej gminy;
- Likwidacja barier m.in. architektonicznych, komunikacyjnych i społecznych, utrudniających osobom niepełnosprawnym pełne uczestnictwo w życiu społecznym przy współpracy z innymi instytucjami.

Jednostka realizująca: Gmina Perzów– Rada Gminy jako organ uchwałodawczy i Wójt Gminy jako organ wykonawczy, GOPS, GOK

Partnerzy: Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje społeczne, organizacje pożytku publicznego, PFRON, PCPR

Źródła finansowania: Budżet gminy, dotacje budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych

II CEL OPERACYJNY: Budowa i rozwój systemu wsparcia dla osób starszych

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Zapewnienie usług opiekuńczych odpowiednich do potrzeb ilości i jakości;
- Kierowanie osób starszych potrzebujących opieki do domów pomocy społecznej;
- Organizacja i wspieranie działalności wolontariatu na rzecz osób starszych ;
- Wspieranie aktywności społecznej promującej integrację wewnątrz i między pokoleniową
- Wsparcie i promocja aktywności kulturalnej, fizycznej i rekreacyjnej osób starszych, w tym organizowanie cyklicznych imprez i spotkań integracyjnych, wycieczek, zajęć i warsztatów;
- Udział osób starszych w Domu Seniora i Klubie Seniora,
- Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym i ich rodzinom;
- Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi.

Jednostka realizująca: Gmina Perzów – Rada Gminy jako organ uchwałodawczy i Wójt Gminy jako organ wykonawczy, GOPS, GOK

Partnerzy: Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje społeczne, organizacje pożytku publicznego, PFRON, PCPR, ośrodek zdrowia

Źródła finansowania: Budżet gminy, dotacje budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych

2. CEL STRATEGICZNY: Rozwój systemu wsparcia rodzin zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

I CEL OPERACYJNY – Stworzenie skutecznego systemu wsparcia i opieki nad rodziną i dzieckiem

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Wspieranie rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi asystenturą rodzinną oraz prowadzeniem pracy socjalnej;

- Udzielanie pomocy finansowej wynikającej z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych i wychowawczych;
- Zintegrowanie działań na rzecz dziecka i rodziny ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, zakładami opieki zdrowotnej, Kościołem oraz z organizacjami społecznymi;
- Inicjowanie i rozwój różnych form integracji rodzin ze społecznością lokalną-wspieranie wypoczynku rodzinnego, organizowanie imprez integracyjnych i kulturalnych, festynów, pikników rodzinnych, spektakli, wycieczek i innych działań mających na celu integrację rodzin;
- Systematyczna współpraca Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z placówkami oświatowymi w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół oraz rozwijania współpracy z rodzicami;
- Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez rozwijanie oferty sportowej i kulturalnej;
- Rozwój sieci placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży działających w formie opiekuńczej, specjalistycznej lub pracy podwórkowej (np. koła zainteresowań, świetlice, kluby, ogniska wychowawcze, lub specjalistycznej lub pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę);
- Kontynuowanie, wzbogacenie istniejących programów profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży.

Jednostka realizująca: Gmina Perzów – Rada Gminy jako organ uchwałodawczy i Wójt Gminy jako organ wykonawczy, GOPS, GKRPA, GOK , P

Partnerzy: Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje społeczne, organizacje pożytku publicznego, PCPR, ośrodek zdrowia, Policja, placówki oświatowe, Kościół, Punkt Konsultacyjny przy GKRPA, Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, sądy i prokuratura

Źródła finansowania: Budżet gminy, dotacje budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych

II CEL OPERACYJNY - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

KIERUNKI DZIAŁAŃ

- Realizacja i kontynuacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy na terenie gminy Perzów;
- Rozpowszechnianie informacji o podmiotach i miejscach świadczących pomoc ofiarom przemocy domowej;
- Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;
- Zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego;
- Współpraca z innymi podmiotami działającymi na terenie gminy mająca na celu realizację działań zmierzających do ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie.
- Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z problemem poprzez: organizację akcji lokalnych lub przyłączenie się do ogólnokrajowych kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Jednostka realizująca: Gmina Perzów – Rada Gminy jako organ uchwałodawczy i Wójt Gminy jako organ wykonawczy, GOPS, GKRPA,

Partnerzy: Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje społeczne, organizacje pożytku publicznego, PCPR, ośrodek zdrowia, Policja, placówki oświatowe, Kościół, Punkt Konsultacyjny przy GKRPA, Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, sądy i prokuratura

Źródła finansowania: Budżet gminy, dotacje budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych

3. CEL STRATEGICZNY: Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

I CEL OPERACYJNY: Zapobieganie zjawisku długotrwałego bezrobocia, eliminowanie jego negatywnych skutków i aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Bieżące monitorowanie i podejmowanie działań aktywizujących na rzecz osób bezrobotnych we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy;
- Rozpowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, stażach, organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego;
- Pomoc materialna osobom i rodzinom dotkniętym długotrwałym bezrobociem;

- Prowadzenie pracy socjalnej na rzecz osób bezrobotnych i ich rodzin, w oparciu o zawieranie i realizowanie kontraktów socjalnych.

Jednostka realizująca: Gmina Perzów – Rada Gminy jako organ uchwałodawczy i Wójt Gminy jako organ wykonawczy, GOPS, PUP,

Partnerzy: Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje społeczne, organizacje pożytku publicznego, Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje społeczne, organizacje pożytku publicznego, PCPR

Źródła finansowania: Budżet gminy, dotacje z budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych

II CEL OPERACYJNY : Zapobieganie utrwalania się stanu ubóstwa

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej oraz poradnictwa specjalistycznego osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej;
- Opracowywanie co roku oceny zasobów pomocy społecznej;
- Wzmacnianie kompetencji w zakresie zaradności, samodzielności oraz gospodarowania posiadanymi zasobami;
- Realizowanie programów służących zaspokajaniu podstawowych potrzeb dzieci z rodzin ubogich (organizowanie i finansowanie dożywiania w trakcie nauki w szkole, zapewnienie odzieży, wyposażenia w artykuły szkolne, wypoczynku w czasie ferii letnich i zimowych).

Jednostka realizująca: Gmina Perzów – Rada Gminy jako organ uchwałodawczy i Wójt Gminy jako organ wykonawczy, GOPS, GKRPA

Partnerzy: Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje społeczne, organizacje pożytku publicznego, PCPR, ośrodek zdrowia, Policja, placówki oświatowe, Kościoł

Źródła finansowania: Budżet gminy, dotacje z budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych

III CEL OPERACYJNY: Profilaktyka uzależnień oraz system pomocy osobom uzależnionym od alkoholu lub/i narkotyków

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Realizacja i kontynuacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Perzów;
- Prowadzenie działań profilaktycznych, skierowanych do dzieci i młodzieży mających zarówno charakter edukacyjny jak i dostarczających alternatywnych form spędzania wolnego czasu;

- Podejmowanie działań w zakresie dostępności pomocy terapeutycznej osób uzależnionych oraz członków ich rodzin;
- Współpraca z innymi podmiotami na rzecz prowadzenia działań edukacyjnych i profilaktycznych dla dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych.

Jednostka realizująca: Gmina Perzów – Rada Gminy jako organ uchwałodawczy i Wójt Gminy jako organ wykonawczy, GOPS, GKRPA

Partnerzy: Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje społeczne, organizacje pożytku publicznego, PCPR, ośrodek zdrowia, Policja, placówki oświatowe, Kościół, Punkt Konsultacyjny przy GKRPA, Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, sądy i prokuratura

Źródła finansowania: Budżet gminy, dotacje z budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych

4. CEL STRATEGICZNY: Dynamizacja rozwoju społeczeństwa obywatelskiego gminy

I CEL OPERACYJNY: Aktywna integracja społeczna mieszkańców

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Podejmowanie działań mających na celu pobudzanie aktywności społecznej mieszkańców i włączanie ich w rozwiązywanie lokalnych problemów, m.in. poprzez prowadzenie konsultacji społecznych, kampanii informacyjnych;
- Podejmowanie działań mających na celu promowanie wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej wśród mieszkańców, m.in. poprzez organizowanie akcji informacyjnych, spotkań, zacieśnianie współpracy z placówkami oświatowymi w tym zakresie;
- Integracja rodzin i przeciwdziałanie marginalizacji osób niepełnosprawnych, starszych, ubogich, dotkniętych uzależnieniami i przemocą przez organizowanie imprez i wydarzeń kulturalnych

Jednostka realizująca: Gmina Perzów – Rada Gminy jako organ uchwałodawczy i Wójt Gminy jako organ wykonawczy, GOPS

Partnerzy: Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje społeczne, organizacje pożytku publicznego, placówki oświatowe, Kościół

Źródła finansowania: Budżet gminy, dotacje z budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych

3.2.2. Monitoring i ewaluacja

W celu stworzenia całościowego obrazu realizowanych działań na rzecz poprawy sytuacji w Gminie niezbędne jest tworzenie, przekazywanie i analizowanie corocznie poniższych sprawozdań:

- 1) Oceny zasobów pomocy społecznej
- 2) Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Perzowie
- 3) Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Perzów
- 4) Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2018-2021
- 5) Sprawozdanie ze współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego

W latach obowiązywania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych po analizie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przygotowuje i przedstawi raport z realizacji Strategii Radzie Gminy.

Sprawozdania ze stopnia realizacji poszczególnych programów i projektów służyć będą bieżącemu monitoringowi realizacji Strategii oraz będą pomocne przy przeprowadzaniu ewaluacji Strategii, a także ewentualnej aktualizacji jej celów i kierunków działań.

Ewaluacja końcowa zostanie przeprowadzona w ostatnim roku realizacji Strategii, a jej wyniki będą podstawą do jej aktualizacji na kolejne lata.

Ewaluacja ilościowa przeprowadzana będzie na podstawie analizy danych liczbowych pochodzących ze sprawozdań podmiotów zaangażowanych w realizację Strategii. Analiza ta określi poziom realizacji poszczególnych zadań.

Ewaluacja jakościowa polegała będzie na ocenie:

- efektywności wdrażania Strategii (czy nakłady czasowe, ludzkie i finansowe zaangażowane w realizację działań są adekwatne do otrzymanych efektów)
- skuteczności (czy kierunki działań i realizowane w ich ramach zadania w zamierzony sposób prowadzą do osiągnięcia celów? Czy realizowane działania w sposób optymalny realizują cele Strategii)
- trafności - czy realizowane cele i kierunki działań Strategii są odpowiedzią na aktualne potrzeby mieszkańców Gminy?

Analiza jakościowa pozwoli na ocenę skuteczności strategii w zakresie stosowanych form, funkcjonalności opracowanych procedur oraz ilości i jakości posiadanych zasobów, w tym finansowych.

Źródłem danych, które posłużą do ewaluacji mogą być dane statystyczne, sprawozdania z monitoringu, dane z badań społeczności lokalnej i inne.

3.2.3. Źródła finansowania

Szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację strategii nie jest możliwe ze względu na długi okres obowiązywania dokumentu, a także brak stałych, długookresowych źródeł finansowania.

Należy założyć, że źródłami finansowania lub współfinansowania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Perzów na lata 2021- 2027 będą: budżet gminy, dotacje z budżetu państwa oraz środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, unijnych, programów celowych.

Spis wykresów

WYKRES 1. LUDNOŚĆ GMINY PERZÓW W ROZBICIU NA EKONOMICZNE GRUPY WIEKOWE.	9
WYKRES 2. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE PERZÓW Z POWODU UBÓSTWA W LATACH 2017-2019.	19
WYKRES 3. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE PERZÓW Z POWODU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W LATACH 2017-2019.	BŁĄD! NIE ZDEFINIOWANO
ZAKŁADKI.	
WYKRES 4. LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE PERZÓW Z POWODU DŁUGOTRWAŁEJ LUB CIĘŻKIEJ CHOROBY W LATACH 2017-2019.	21
WYKRES 5. LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE PERZÓW Z POWODU BEZROBOCIA W LATACH 2017-2019.	22
WYKRES 6. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE PERZÓW Z POWODU BEZRADNOŚCI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZEJ W LATACH 2017-2019.	26
WYKRES 7. LICZBA RESPONDENTÓW BIORĄCYCH UDZIAŁ W BADANIU.	32
WYKRES 8. WIEK INICJACJI ALKOHOLOWEJ.	34
WYKRES 9. OKOLICZNOŚCI INICJACJI ALKOHOLOWEJ.	35
WYKRES 10. RODZAJ SPOŻYWANEGO ALKOHOLU.	35
WYKRES 11. CZĘSTOTLIWOŚĆ SPOŻYWANIA ALKOHOLU.	36
WYKRES 12. ILOŚĆ SPOŻYWANYCH PORCJI ALKOHOLU.	37
WYKRES 13. POWODY SIĘGANIA PO ALKOHOL.	37
WYKRES 14. ZAKUP ALKOHOLU Z NIELEGALNEGO ŹRÓDŁA.	38
WYKRES 15. OCENA ZAGROŻENIA ZE STRONY OSÓB SPOŻYWAJĄCYCH ALKOHOL.	39
WYKRES 16. JAK PAN/PANI SĄDZI, CZY UZALEŻNIENIE OD ALKOHOLU TO CZĘSTE ZJAWISKO W PANI/PANA MIEJSCOWOŚCI?	39
WYKRES 17. JAK OCENIA PAN/PANI POZIOM SWOJEJ WIEDZY NA TEMAT UZALEŻNIEŃ OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH?	42
WYKRES 18. CZY PANI/PANA ZDANIEM ISTNIEJĄ SUBSTANCJE PSYCHOAKTYWNE, KTÓRE NIE UZALEŻNIAJĄ?	42
WYKRES 19. CZY DAJE PANI/PAN SWOJEMU DZIECKU DO SPRÓBOWANIA ALKOHOLU NP. PRZY OKAZJI RODZINNYCH SPOTKAŃ?	43
WYKRES 20. REAKCJA BADANYCH NA INFORMACJĘ, ŻE JEGO DZIECKO SPOŻYWA ALKOHOL.	44
WYKRES 21. ILE ZNA PAN/PANI OSÓB (OSOBIŚCIE LUB „ZE SŁYSZENIA”), KTÓRE PRZYJMUJĄ SUBSTANCJE ODURZAJĄCE (NARKOTYKI LUB DOPALACZE)?	44
WYKRES 22. CZY WIE PAN/ PANI GDZIE MOŻNA KUPIĆ NARKOTYKI LUB DOPALACZE?	45
WYKRES 23. JAKIE SUBSTANCJE SĄ NAJCZĘŚCIEJ PRZYJMOWANE PRZEZ OSOBY, KTÓRE ZNASZ?	45
WYKRES 24. CZY W PANA/PANI OTOCZENIU SĄ OSOBY (ZNANE OSOBIŚCIE LUB „ZE SŁYSZENIA”) UZALEŻNIONE OD LEKÓW?	46
WYKRES 25. KTO POWINIEN EDUKOWAĆ DZIECI I MŁODZIEŻ PRZED NEGATYWNYMI ZJAWISKAMI PRZYJMOWANIA NARKOTYKÓW I DOPALACZY?	47

WYKRES 26. CZY W PANA/PANI OTOCZENIU SĄ OSOBY (ZNANE OSOBIŚCIE LUB „ZE SŁYSZENIA”) DOŚWIADCZAJĄCE PRZEMOCY W RODZINIE?	48
WYKRES 27. W JAKI SPOSÓB ZAREAGOWAŁBY/AŁABY PAN/PANI NA PRZEJAW PRZEMOCY W RODZINIE?	48
WYKRES 28. JAK CZĘSTE JEST W PANI/PANA OPINII ZJAWISKO PRZEMOCY W RODZINIE W PANI/PANA MIEJSCOWOŚCI?	49
WYKRES 29. CZY KIEDYKOLWIEK DOŚWIADCZYŁ/A PAN/PANI PRZEMOCY ZE STRONY CZŁONKA SWOJEJ RODZINY?	49
WYKRES 30. JAK CZĘSTO ZDARZYŁO SIĘ PANI/PANU LUB OSOBIE Z PANI/PANA OTOCZENIA DOŚWIADCZYĆ PRZEMOCY W RODZINIE?	50
WYKRES 31. JAKIEGO RODZAJU BYŁA TO PRZEMOC?	50
WYKRES 32. SKĄD WEDŁUG PANA/ PANI BIERZE SIĘ AGRESJA W STOSUNKU DO CZŁONKÓW RODZINY?	53
WYKRES 33. CO PANI/PANA ZDANIEM POMOGŁOBY ZWALCZYĆ PRZEMOC W RODZINIE?	54
WYKRES 34. CZY W OKRESIE 3 OSTATNICH MIESIĘCY ZDARZYŁO SIĘ PANI/PANU DOZNAĆ PRZYKRYCH I NIEPOKOJĄCYCH PRZEŻYĆ CZY SYTUACJI ZWIĄZANYCH Z DZIAŁANIEM OSÓB ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W STANIE NIETRZEŻWOŚCI?	55
WYKRES 35. JAK SIĘ CZUJESZ W SWOJEJ KLASIE?	56
WYKRES 36. CZY BYŁEŚ/AŚ KIEDYŚ NA WAGARACH?	57
WYKRES 37. JEŻELI BYŁEŚ/AŚ NA WAGARACH, TO Z JAKIEGO POWODU?	57
WYKRES 38. OCENA RELACJI Z RODZICAMI LUB OPIEKUNAMI.	58
WYKRES 39. CZY GDYBY WYDARZYŁO SIĘ COŚ NIEPOKOJĄCEGO (NP. KTOŚ CI GROZIŁ, PRZEŚLADOWAŁ CIĘ, NAMAWIAŁ DO ZROBIENIA CZEGOŚ ZŁEGO), TO CZY ZAUFALBYŚ SWOJEMU RODZICOWI LUB OPIEKUNOWI I POWIEDZIAŁ MU O SWOIM PROBLEMIE?	59
WYKRES 40. CZY GDYBY WYDARZYŁO SIĘ COŚ NIEPOKOJĄCEGO (NP. KTOŚ CI GROZIŁ, PRZEŚLADOWAŁ CIĘ, NAMAWIAŁ DO ZROBIENIA CZEGOŚ ZŁEGO), TO CZY ZAUFALBYŚ SWOJEMU NAUCZYCIELOWI I POWIEDZIAŁ MU O SWOIM PROBLEMIE?	59
WYKRES 41. CZY KIEDYKOLWIEK PRÓBOWAŁEŚ ALKOHOŁU?	60
WYKRES 42. OKOLICZNOŚCI INICJACJI ALKOHOŁOWEJ.	60
WYKRES 43. CO SĄDZISZ O PICIU ALKOHOŁU?	61
WYKRES 44. JAK CZĘSTO PIJESZ ALKOHOŁ?	62
WYKRES 45. PO JAKI ALKOHOŁ NAJCZĘŚCIEJ SIĘGASZ?	63
WYKRES 46. Z JAKICH POWODÓW NAJCZĘŚCIEJ SIĘGASZ PO ALKOHOŁ?	63
WYKRES 47. CZY RODZICE WIEDZĄ, ŻE MASZ ZA SOBĄ PIERWSZE PRÓBY PICIA ALKOHOŁU?	64
WYKRES 48. CZY ŁATWO JEST KUPIĆ ALKOHOŁ, JEŚLI NIE MA SIĘ UKOŃCZONYCH 18 LAT?	65
WYKRES 49. CZY PRÓBOWAŁEŚ/AŚ KIEDYKOLWIEK PAPIEROSA?	65
WYKRES 50. OKOLICZNOŚCI INICJACJI NIKOTYNOWEJ.	66
WYKRES 51. CZY OBECNIE PALISZ PAPIEROSY?	67
WYKRES 52. ILE OSÓB Z TWOJEJ SZKOŁY PALI PAPIEROSY?	67
WYKRES 53. CZY ŁATWO JEST KUPIĆ PAPIEROSY, JEŚLI NIE MA SIĘ UKOŃCZONYCH 18 LAT?	68

WYKRES 54. CZY KIEDYKOLWIEK PRÓBOWAŁEŚ NARKOTYKÓW LUB DOPALACZY?	68
WYKRES 55. CZY ŁATWO JEST KUPIĆ NARKOTYKI W TWOIM ŚRODOWISKU?	69
WYKRES 56. CO SĄDZISZ O BRANIU NARKOTYKÓW?	70
WYKRES 57. JAK OCENIASZ RYZYKO POJAWIENIA SIĘ NEGATYWNYCH KONSEKWENCJI PO ZAŻYCIU SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH?	72
WYKRES 58. JAK MYŚLISZ DLACZEGO TWOI KOLEDZY SIĘGAJĄ PO RAZ PIERWSZY PO: ALKOHOL, NARKOTYKI I DOPALACZE?	73
WYKRES 59. CZĘSTOTLIWOŚĆ DOŚWIADCZANIA PRZEMOCY W SZKOLE.	74
WYKRES 60. JAKIEGO RODZAJU TO BYŁA PRZEMOC?	75
WYKRES 61. CZY W SWOJEJ RODZINIE DOŚWIADCZYŁEŚ/ŁAŚ KIEDYKOLWIEK PRZEMOCY?	75
WYKRES 62. CZY CZUJESZ SIĘ BEZPIECZNIE W SWOJEJ SZKOLE?	76
WYKRES 63. CZY SĄ W TWOJEJ SZKOLE UCZNIOWIE, KTÓRYCH SIĘ BOISZ?	76
WYKRES 64. CZY W TWOJEJ SZKOLE JEST ZWYCZAJ PRZEŚLADOWANIA NAJMŁODSZYCH UCZNIÓW (TZW. „KOCENIE”, „CHRZEST” LUB „FAŁA”)?	77
WYKRES 65. CZĘSTOTLIWOŚĆ KORZYSTANIA Z KOMPUTERA.	78
WYKRES 66. CZY TWOI RODZICE/OPIEKUNOWIE KONTROLUJĄ TO, CO ROBISZ NA KOMPUTERZE?	78
WYKRES 67. NA CO POŚWIĘCASZ NAJWIĘCEJ CZASU KORZYSTAJĄC Z KOMPUTERA?	79
WYKRES 68. JAKBYŚ SIĘ CZUŁ/A, GDYBYŚ PRZEZ CAŁY TYDZIEŃ NIE MIAŁ/A DOSTĘPU DO INTERNETU?	80
WYKRES 69. STYCZNOŚĆ Z CYBERPRZEMOCĄ.	81
WYKRES 70. CZY KIEDYKOLWIEK GRAŁEŚ NA AUTOMATACH (TAKICH, GDZIE WYGRANA SĄ PIENIĄDZE)?	82
WYKRES 71. CZY KIEDYKOLWIEK GRAŁEŚ W GRY INTERNETOWE, GDZIE WYGRANA SĄ PIENIĄDZE?	82
WYKRES 72. ALKOHOL ZAWARTY W PIWIE JEST MNIEJ GROŹNY NIŻ TEN ZAWARTY W WÓDCE.	84
WYKRES 73. DOSTĘP DO ALKOHOLU POWINIEN BYĆ OGRANICZONY LUB KONTROLOWANY.	84
WYKRES 74. OSOBY PIJĄCE ALKOHOL ZAGRAŻAJĄ BEZPIECZEŃSTWU W MOIM ŚRODOWISKU LOKALNYM.	85
WYKRES 75. OSOBY NIELETNIE MOGĄ Z ŁATWOŚCIĄ KUPIĆ ALKOHOL W LOKALNYCH SKLEPACH.	85
WYKRES 76. PICIE ALKOHOLU POMAGA W TRUDNYCH SYTUACJACH ŻYCIOWYCH.	86
WYKRES 77. PROWADZENIE SAMOCHODU PO NIEWIELKIEJ ILOŚCI ALKOHOLU JEST BEZPIECZNE.	86
WYKRES 78. KOBIETY W CIĄŻY MOGĄ BEZPIECZNIE PIĆ NIEWIELKIE ILOŚCI ALKOHOLU.	87
WYKRES 79. ALKOHOL POWINIEN BYĆ DOSTĘPNY DLA OSÓB PONIŻEJ 18 ROKU ŻYCIA.	87
WYKRES 80. W OKOLICY JEST ZBYT DUŻO PUNKTÓW SPRZEDAŻY NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH.	88

WYKRES 81. JAK CZĘSTO ZDARZA SIĘ, ŻE OSOBA NIEPEŁNOLETNIA PRÓBUJE KUPIĆ ALKOHOL W PANA/PANI SKLEPIE?	88
WYKRES 82. JAK CZĘSTO ZDARZA SIĘ, ŻE KTOŚ SPOŻYWA ALKOHOL W OBRĘBIE PANA/PANI SKLEPU?	89
WYKRES 83. CZY ZDARZYŁO SIĘ W CIĄGU OSTATNICH 3 MIESIĘCY JAKIEŚ NIEPRZYJEMNE ZAJŚCIE ZWIĄZANE ZE SPOŻYWANIEM ALKOHOLU W OBRĘBIE SKLEPU?	89
WYKRES 84. CZY KIEDYKOLWIEK SPRZEDAŁ PAN/ SPRZEDAŁA PANI ALKOHOL OSOBIE, O KTÓREJ WIEDZIAŁ/A, ŻE JEST NIELETNIA?	90
WYKRES 85. W PRZYPADKU WĄTPLIWOŚCI, JAK CZĘSTO PYTA PAN/PANI O DOWÓD POTWIERDZAJĄCY PEŁNOLETNOŚĆ KLIENTA?	90
WYKRES 86. JAK PANA/PANI ZDANIEM FUNKCJONUJE KONTROLA PUNKTÓW SPRZEDAŻY ALKOHOLU W PANA/PANI MIEJSCOWOŚCI?	91

Spis tabel

TABELA 1. STATYSTYKA STAŁYCH MIESZKAŃCÓW WG MIEJSCOWOŚCI W 2019 ROKU W TYS. OSÓB.	8
TABELA 2. STRUKTURA PRZYROSTU NATURALNEGO W GMINIE W 2019 R.	9
TABELA 3. LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ PIENIĘŻNYCH I NIEPIENIĘŻNYCH.	15
TABELA 4. PRZYCZYNY PRYZNAWANIA ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ PRZEZ GOPS W GMINIE PERZÓW W LATACH 2017-2019 (LICZBA OSÓB/LICZBA RODZIN).	17
TABELA 5. POMOC GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W PERZOWIE.	24
TABELA 6. DANE DOT. OSÓB KIEROWANYCH NA LECZENIE ODWYKOWE W GMINIE PERZÓW W LATACH 2017-2019.	25
TABELA 7. WNIOSKI SPORZĄDZONE W ZWIĄZKU Z PROCEDURĄ "NIEBIESKIEJ KARTY".	29
TABELA 8. LICZBA ZDARZEŃ ZWIĄZANYCH Z PRZEMOCĄ DOMOWĄ WG DANYCH Z ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO DS. PRZEMOCY W RODZINIE.	29
TABELA 9. OCENA WAŻNOŚCI LOKALNYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH PRZEZ BADANYCH MIESZKAŃCÓW.	33
TABELA 10. DYNAMIKA SPOŻYWANIA ALKOHOLU WŚRÓD LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI.	40
TABELA 11. POSTAWY DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW WOBEC SPOŻYWANIA ALKOHOLU.	41
TABELA 12. POSTAWY DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW WOBEC PRZEMOCY.	52
TABELA 13. POSTAWY DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW WOBEC PRZEMOCY W RODZINIE.	53
TABELA 14. LICZEBNOŚĆ BADANEJ GRUPY.	56
TABELA 15. PRZEKONANIA DOTYCZĄCE SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH.	71
TABELA 16. ANALIZA SWOT.	96